

Stjecanje i gubitak prava s posebnim osvrtom na zastaru

Milković, Valentina

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Tourism and Rural Development in Požega / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet turizma i ruralnog razvoja u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:277:288519>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-02**

Repository / Repozitorij:

[FTRR Repository - Repository of Faculty Tourism and Rural Development Požega](#)

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET TURIZMA I RURALNOG RAZVOJA U POŽEGI**

STUDENT: VALENTINA MILKOVIĆ JMBAG: 0009062589

**STJECANJE I GUBITAK PRAVA S POSEBNIM
OSVRTOM NA ZASTARU**

ZAVRŠNI RAD

Požega, 2024. godine.

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET TURIZMA I RURALNOG RAZVOJA U POŽEGI**

STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ UPRAVNI STUDIJ

***STJECANJE I GUBITAK PRAVA S POSEBNIM
OSVRTOM NA ZASTARU***

ZAVRŠNI RAD

IZ KOLEGIJA OSNOVE GRAĐANSKOG PRAVA I

MENTOR: Jasmina Mladenović, dipl.iur, v.pred.

STUDENT: Valentina Milković

JMBAG studenta: 0009062589

Požega, 2024. godine

SAŽETAK

Tema završnog rada je stjecanje i gubitak prava s posebnim osvrtom na zastaru. U radu se objašnjava što su građanskopravni odnosi, građanska prava te zahtjev radi lakšeg razumijevanja pojma zastare. Zatim se detaljnije opisuje stjecanje i gubitak prava, a najveći dio rada je posvećen zastari. U tom smislu pojašnjen je pojam zastare, tijek i rokovi zastare, posebni slučajevi zastare, prekid i zastoje zastare, sve na primjerima odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, županijskih i općinskih sudova. Isto tako, na primjeru iz sudske prakse je pojašnjena dosjelost kao institut suprotan zastari, rokovi i tijek dosjelosti kao i pojam prekluzije, također na praktičnom primjeru.

Ključne riječi: stjecanje prava, gubitak prava, zastara, dosjelost, prekluzija

SUMMARY

The topic of the final paper is the acquisition and loss of rights with special reference to prescription. This paper explains what are civil law relations, civil rights and a claim, in order to facilitate the understanding of the concept of statute of prescription. Then the acquisition and loss of rights is described in more detail, and most of the paper is devoted to the statute of prescription. In this sense, the concept of prescription, the course and periods of prescription, special cases of prescription, interruption and suspension of the prescription are explained, all on the examples of decisions of the Supreme Court of Republic Croatia, county and municipal courts. Also, on the example from the case law, the usucaption as institute contrary to the prescription, the periods and the course of usucaption, as well as concept of preclusion, were clarified, also on a practical example.

Keywords: acquisition of rights, loss of rights, statute of limitations, usucaption, preclusion

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. RAZRADA.....	2
2.1. Građanskopravni odnos	2
2.2. Građanska prava u subjektivnom i objektivnom smislu	3
2.3. Zahtjev	4
2.4. Stjecanje prava	5
2.5. Gubitak prava.....	5
2.6. Zastara.....	6
2.6.1. Pretpostavke i svrha zastare.....	7
2.6.2. Tijek i rokovi zastare	7
2.6.3. Zastara glavnog i sporednog potraživanja	9
2.6.4. Zastoj zastare	11
2.6.5. Posebni slučajevi zastoja zastare	12
2.6.6. Prekid zastarijevanja.....	14
2.6.7. Učinak i posljedice zastare	17
2.7. Prekluzija	17
2.8. Dosjelost	18
2.8.1. Rokovi i tijek dosjelosti.....	19
3. ZAKLJUČAK	22
4. LITERATURA.....	23
5. POPIS PRILOGA.....	25
6. POPIS KRATICA	26
7. PRILOZI.....	27

1. UVOD

Stjecanje i gubitak prava predstavljaju ključne aspekte građanskog prava, a po pitanju postanka, promjene ili prestanka svojih prava ili pravnih odnosa, pravni subjekti svakodnevno traže odgovore i mehanizme kojima će ih ostvariti ili pravno zaštititi.

Nositeljima prava pravni subjekti postaju stupanjem u građanskopravne odnose koji nastaju izražavanjem njihove volje, a kako pravu jedne strane ujedno odgovara obveza druge strane, važno je da te volje budu ravnopravne. Ravnopravnost odnosno ravnotežu između subjekata u pravnom odnosu pravni sustav želi postići i održati, između ostalog, i propisivanjem rokova u kojima subjekti svoja prava mogu zahtijevati, stjecati ali i izgubiti.

To međudjelovanje od nastanka do prestanka prava tijekom vremena regulirano je posebnim zakonskim propisima kojima se nastoji zaštititi stranke u građanskopravnim odnosima osiguravanjem pravne sigurnosti i ravnoteže. Tako se propisujući odredbe o zastari štiti dužnika od neizvjesnosti oko postojanja njegovih obveza, a ujedno sankcionira pasivnost vjerovnika ako ne vrši svoje subjektivno pravo kroz zakonom određeno vrijeme, i suprotno, propisujući odredbe o dosjelošti omogućava se stjecanje prava vlasništva neprekidnim posjedovanjem kroz zakonom određeno vrijeme.

Predmet ovoga rada je upravo institut zastare u kontekstu stjecanja i gubitka prava čije su opće odredbe propisane Zakonom o obveznim odnosima, a cilj završnog rada je analizirati stjecanje i gubitak subjektivnih građanskih prava putem instituta zastare i dosjelošti, utvrditi sličnosti, razlike i važnost navedenih instituta, te ukazati na probleme koji se najčešće javljaju u svakodnevnoj sudskoj praksi i koje su posljedice toga.

Budući da je prigovor zastare jedan od najčešće istaknutih prigovora u sudskim postupcima i budući da učestalo vjerovnici gube pravo na prisilno ostvarenje svojih tražbina zbog proteka roka zastare, poseban osvrt će se staviti na analizu pojedinih zakonskih odredbi kojima se uređuju tijek i rokovi zastare, posebni slučajevi zastare te prekid i zastoje zastare na primjerima odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske te županijskih i općinskih sudova.

2. RAZRADA

U ovom poglavlju prikazat će se teoretske spoznaje o građanskopravnom odnosu, građanskim pravima i zahtjevu kao i teoretske spoznaje o stjecanju i gubitku prava. Također, prikazat će se i teoretske spoznaje o zastari, prekluziji i dosjelosti koje će biti analizirane i kroz primjere presuda i rješenja općinskih i županijskih sudova te Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

2.1. Građanskopravni odnos

„Građanskopravni odnos je onaj društveni odnos koji je uređen pravnim pravilima građanskog prava“ (Klarić i Vedriš, 2014: 24).

Prema Pavloviću (2019: 3) nastanak određenog materijalno društvenog odnosa mora se temeljiti na određenim činjenicama društvenog života prije nego što taj odnos postane građanskopravni odnos. Pretvaranjem pojedinih društvenih odnosa u građanskopravne odnose, osigurava se ostvarivanje i zaštita prava i obveza pravnih subjekata u tim odnosima. Društveni odnosi daju sadržaj građanskom pravu, a građansko pravo tim odnosima daje pravni karakter i pretvara određene društvene odnose u građanskopravne zbog njihovog sadržaja i činjenica na kojima se temelje građanskopravni odnosi. Činjenice koje građanskopravno obvezuju na nastanak, promjenu ili prestanak pravnih odnosa i nastanak, promjenu ili prestanak subjektivnih građanskih prava u vezi s tim nazivaju se pravnim činjenicama.

S obzirom na postanak, pravne činjenice dijele se na prirodne događaje koji postaju pravnim činjenicama kada su na njih vezani pravni učinci (primjerice rođenje, smrt, protek vremena) i ljudske radnje koje predstavljaju izražavanje ljudske volje za koju se vežu pravni učinci. Ljudske radnje mogu biti dopuštene i nedopuštene.

Pravni poslovi su najvažnije dopuštene odnosno pravne radnje, a definiraju se kao izražena volja stranaka orijentirana na postizanje dopuštenih pravnih učinaka. Ti pravni učinci su postanak, promjena ili prestanak građanskopravnih odnosa.

Nedopuštene ljudske radnje ili protupravne ljudske radnje nazivaju se deliktima koji se u građanskom pravu nazivaju građanski delikti. Građanski delikti su nedopuštene ljudske radnje uz koje norme građanskog prava i izvan volje štetnika povezuju nastanak odnosa odgovornosti za štetu (Klarić i Vedriš, 2014: 25).

Postoje i činjenice koje su zbog svoje funkcije nužne za nastanak, promjenu ili prestanak građanskopravnog odnosa. Njihov skup naziva se činjenično stanje. Tako npr. za nastanak, promjenu ili prestanak građanskopravnog odnosa a time i subjektivnih građanskih prava,

trebaju biti ispunjene sve potrebne činjenice koje se, s obzirom na funkciju koju imaju, dijele na pretpostavke, presumpcije (predmnijeve) i fikcije (Pavlović, 2019: 3) te pravnu osnovu.

Pretpostavka je pravna činjenica koja stvarno nastaje kao činjenica u stvarnosti i nužna je za nastanak, promjenu ili prestanak određenog građanskopravnog odnosa. Dakle, pretpostavka je činjenica koja se dogodila i čije postojanje se uvijek može dokazati.

Po pitanju pravne osnove postoje razna stajališta, a Klarić i Vedriš (2014: 27-28) izdvajaju dva pojma pravne osnove u pravnoj teoriji.

Prvi pojam pravne osnove označava onu bitnu pretpostavku za koju se veže postanak, promjena ili prestanak subjektivnih građanskih prava, ona je centralna pravna činjenica za koju se vežu ostale potrebne pravne činjenice i ona daje i određuje karakter samog građanskopravnog odnosa. Prema tome, kada pravni subjekt dokazuje svoja subjektivna prava, uvijek mora dokazati da postoji pravna osnova kao činjenica na temelju koje izvodi svoje subjektivno građansko pravo, i upravo dokazivanje njezina postojanja je karakteristika pravne osnove.

Drugi pojam pravnu osnovu definira kao pravno pravilo koje sadrži ovlaštenje, dužnost, odgovornost ili zabranu određenih radnji iz čega je vidljivo da su, osim činjenica sadržanih u činjeničnom stanju, potrebne i pravne pretpostavke i pravne norme koje uređuju određeni građanskopravni odnos te da za njegov nastanak, nije dovoljna samo pravna osnova već su potrebne i sve činjenice koje se pravnim pravilom traže kao pretpostavke. Dakle, za nastanak jednog građanskopravnog odnosa uvijek se nalaze u uzročnoj vezi i pravna i činjenična osnova.

Pravna predmnijeva ili presumpcija je pravna činjenica koja se smatra dokazanom osim ako se ne dokaže suprotno. Uz pravnu presumpciju koja se uvijek može pobiti protudokazom, postoji i neoboriva pravna presumpcija kojom se neka činjenica smatra dokazanom bez prihvaćanja protudokaza.

Fikcija je ona pravna činjenica za koju se zna da se nije dogodila ili da se neće dogoditi, ali se uzima da se dogodila kako bi nastao, promijenio se ili prestao neki građanskopravni odnos. Ne može se svaka pravna činjenice fingirati, već samo ona za koju propis to dopušta (Pavlović, 2019: 4).

2.2. Građanska prava u subjektivnom i objektivnom smislu

Pravni subjekti stupajući u određene građanskopravne odnose postaju nositelji određenih građanskih prava koje im prema drugim subjektima priznaju norme objektivnog prava kojima se i sami građanskopravni odnosi uređuju i ta prava se nazivaju subjektivna građanska prava.

Međutim, u građanskom pravu je potrebno razlikovati pravo u objektivnom smislu i prava u subjektivnom smislu (Klarić i Vedriš, 2014: 62)

Subjektivno građansko pravo čini skup ovlaštenja koja pravnom subjektu u određenom odnosu pružaju norme objektivnog prava, dok građansko pravo u objektivnom smislu podrazumijeva skup pravnih pravila kojima se uređuju određeni društveni odnosi u koje pravni subjekti stupaju povodom stvari, činidaba i imovine (Pavlović, 2019: 5).

Funkcija subjektivnog građanskog prava je prije svega izražavanje društvenih odnosa, odnosno, odnosa pravnih subjekata u građanskopravnim odnosima, te izražavanje faktičnih odnosa koji postoje između subjekata i objekata u pravnom odnosu. Dakle, subjektivna građanska prava jednog subjekta moraju odgovarati obvezama drugog subjekta iz čega je vidljivo da ako subjekt ima određena subjektivna građanska prava, onda se i nalazi u određenim društvenim i građanskopravnim odnosima s drugim subjektima (Klarić i Vedriš, 2014: 65).

U sadržaj subjektivnog prava ubrajaju se pripadanje, ovlaštenje i interes.

Sa gledišta objekta, veza između subjekta i objekta građanskopravnog odnosa izražava se pripadanjem objekta subjektu – za objekt pravnog odnosa mora se znati kome pripada, dok sa se sa stajališta subjekta ta veza izražava putem ovlaštenja. Putem ovlaštenja subjekt može nešto učiniti zato što mu to objektivno pravo dopušta i jamči. Smisao ovlaštenja je u njegovom cilju jer se tada u njemu pronalaze interesi i to prvenstveno materijalni interesi koje subjekt ostvaruje iz razloga da bi zadovoljio svoje gospodarske interese a ne iz razloga što mu samo ovlaštenje iz tog određenog odnosa pripada (Klarić i Vedriš, 2014: 66-67).

2.3. Zahtjev

Zahtjev i subjektivno pravo nisu istoznačni pojmovi. On ne proizlazi iz subjektivnog prava već iz norme objektivnog prava te kao takav samo prati subjektivno građansko pravo (Pavlović, 2019: 7).

Klarić i Vedriš (2014: 67-68) zahtjev definiraju kao objektivnim pravom zajamčenu mogućnost da se od drugoga zahtijeva čin ili propust koji istodobno označava ostvarivanje subjektivnog prava. Sa stajališta subjekta kao nositelja subjektivnog prava, u sadržaju subjektivnog prava nalazi se pripadanje, ovlaštenje i interes, a ako subjektivno pravo promatramo sa stajališta subjekta kao nositelja obveze, subjektivno pravo nositelja prava prati zahtjev za ostvarenje, iz čega proizlazi da zahtjev nije identičan subjektivnom pravu već je pratitelj tog prava.

Nastankom pravnog odnosa za jednu stranu nastaje subjektivno pravo, a za drugu stranu obveza, međutim nositelj subjektivnog prava samim nastankom pravnog odnosa još ne mora steći i zahtjev za ispunjenje. Zahtjev za ispunjenje pravne obveze stječe se od trenutka dospijeca ili dospelosti od kada počinje teći odgovarajući zastarni rok (Slakoper i Skorup, 2012).

2.4. Stjecanje prava

Stjecanje prava označava spajanje subjektivnih građanskih prava sa subjektom i ono može biti izvorno (originarno) i izvedeno (derivativno).

„Izvorno ili originarno stjecanje prava znači da stjecatelj svoje pravo ne izvodi iz prava prednika, nego ga stječe na osnovi drugih pravnih činjenica za koje objektivno građansko pravo veže stjecanje subjektivnih prava“ (Klarić i Vedriš, 2014: 180).

„Izvedeno ili derivativno stjecanje prava postoji onda kada stjecatelj svoje pravo temelji na pravu prednika odnosno izvodi ga iz prava prednika, s tim da stjecatelj ne može steći više prava nego što ga je imao njegov prednik. Kod izvedenog stjecanja uvijek postoje dva subjekta: onaj od kojega se pravo stječe - pravni prednik ili auctor i onaj koji pravo stječe - pravni sljednik ili successor“ (Klarić i Vedriš, 2014: 180-181).

Postoje dvije vrste izvedenog stjecanja subjektivnih građanskih prava: translativno i konstitutivno.

„Translativno stjecanje je takvo izvedeno stjecanje kod kojega prednik svoje dosadašnje pravo u cijelom njegovom sadržaju i obujmu prenosi na novog stjecatelja.

Konstitutivno stjecanje je takvo izvedeno stjecanje kod kojeg prednik ne prenosi na stjecatelja čitavo svoje pravo, nego na temelju svog prava osniva za stjecatelja novo pravo“ (Klarić i Vedriš, 2014: 181).

2.5. Gubitak prava

Gubitak prava znači odvajanje subjektivnog građanskog prava od njegovog nositelja i može biti apsolutan i relativan.

O relativnom gubitku prava radi se u slučaju kada jedan subjekt određeno pravo gubi, a drugi subjekt ga istodobno stječe (primjerice ugovorom o kupoprodaji kupac stječe pravo vlasništva na kupljenoj stvari, a prodavatelj istovremeno gubi pravo vlasništva na prodanoj stvari), a o apsolutnom gubitku prava se radi u slučaju kada jedan subjekt određeno pravo gubi bez da ga drugi subjekt istodobno stječe (primjerice propašću stvari vlasnik gubi pravo

vlasništva na istoj, a s obzirom da je stvar propala, nitko drugi pravo vlasništva ne može steći). U takvom slučaju radi se o prestanku prava, to jest (u daljnjem tekstu: tj.), nestanak je apsolutni gubitak prava (Klarić i Vedriš, 2014: 182).

Budući da je tema ovog rada stjecanje i gubitak prava s posebnim osvrtom na zastaru, u daljnjem tekstu rada stjecanje i gubitak prava će biti obrađeno kao stjecanje/gubitak prava (i zahtjeva) zbog vršenja/nevršenja određenog subjektivnog građanskog prava kroz zakonom propisano vrijeme putem instituta zastare i dosjelogosti.

2.6. Zastara

Zastara (lat. *praescriptio*) je institut čiji se začeci nalaze još u odredbama rimskog prava i temeljna pravila o zastari kakva su tada uspostavljena, uz nešto izmjena, su se zadržala do danas. Odredbe o zastari sadrže gotovo sve grane prava – primjerice građansko, trgovačko, kazneno, upravno (Marin, 1996: 61), a u građanskom pravu zastaru uređuju, između ostalih, i obveznopravna pravila Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23) u kojima su najcjelovitije sadržane odredbe o zastari.

Člankom 214. stavkom 1. i 2. navedenog zakona je propisano je opće pravilo o zastari koje glasi: „(1) Zastarom prestaje pravo zahtijevati ispunjenje obveze. (2) Zastara nastupa kad protekne zakonom određeno vrijeme u kojem je vjerovnik mogao zahtijevati ispunjenje obveze“.

Prema Klariću i Vedrišu (2014: 182) i prema Marinu (1996), zastara je definirana kao gubitak zahtjeva zbog nevršenja sadržaja subjektivnog prava kroz zakonom određeno vrijeme, a Marečić (2023: 1) zastaru definira kao protek razdoblja nakon kojeg dužnik može odbiti ispunjenje svojih obveza zbog pasivnosti vjerovnika počevši od dana dospijeca do isteka vremena određenog za zastaru.

Upravo kod zastare dolazi do izražaja element samostalnosti zahtjeva gdje zahtjev može zastarjeti, a da samo pravo postoji i dalje netaknuto vremenom (Klarić i Vedriš, 2014: 182-183). Međutim, iako je zahtjev zastario, vjerovnik može zahtijevati ispunjenje od dužnika sudskim putem i sud mu je dužan pružiti sudsku zaštitu, osim ako dužnik istakne prigovor zastare (Giunio, 2012).

Sudovi na zastaru ne paze po službenoj dužnosti već po pitanju zastare odlučuju samo kada je istaknut prigovor, a što proizlazi i iz presude Županijskog suda u Varaždinu, Stalne službe u Koprivnici pod poslovnim brojem GŽ-1369/2021-2. od 14. listopada 2021. godine (Prilog 1), kojom je odbijena žalba tužitelja i potvrđena presuda Općinskog građanskog suda u

Zagrebu pod poslovnim brojem P-5709/2020. od 21. srpnja 2021. godine. U obrazloženju navedene presude drugostupanjski sud je ocijenio da pravilno prvostupanjski sud nije ispitivao da li je nastupila zastara tražbine koju tuženik ima prema tužitelju, jer iako je tužitelj upućen u parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom iz razloga što je nastupila zastara (koji prigovor zastare je istakao u postupku koji je prethodio ovom), tužitelj u tužbi a niti tijekom postupka nije isticao niti jednu činjenicu u odnosu na zastaru, a imajući u vidu odredbe članka 214. st. 3. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15).

Pritom valja naglasiti da sud odlučuje o prigovoru zastare samo ako je pravovremeno istaknut. Člankom 352. stavkom 2. Zakona o parničnom postupku je propisano da ukoliko stranka tijekom postupka prvog stupnja nije isticala prigovor zastare, onda takav prigovor ne može isticati niti u žalbi.

Isto tako, ukoliko dužnik ispuni zastarjelu obvezu, nema pravo zahtijevati povrat čak i ako nije znao da je nastupila zastara obveze.

2.6.1. Pretpostavke i svrha zastare

Pretpostavke zastare su nepodnošenje tužbe i protek zakonom određenog vremena (zastarni rok).

Svrha zastare je da se u pravnom odnosu izbjegne neizvjesnost zbog pasivnosti vjerovnika (ovlaštenika) koji svoje pravo ne ostvari i da ga se potakne da vodi računa o svojim pravima i pravovremeno ih ostvari (Gorenc, 2000: 82) i (Giunio, 2012: 1676). Kako se radi o sukobu vjerovnikovog interesa da ostvaruje svoje pravo te od dužnikovog interesa da ne bude nerazumno dugo spreman na zaštitu od vjerovnikovih pretenzija, zakonodavac je pokušao pronaći pravo mjeru propisujući rokove zastare, početak tijeka zastare, prekid, zastoje zastare (Giunio, 2012: 1676).

2.6.2. Tijek i rokovi zastare

Člancima 215., 216. i 217. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23) propisano je da zastara teče od prvog dana nakon dana kada je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze, ako u pojedinim slučajevima zakonom nije drugačije određeno. Ako se obveza sastoji u nečinjenju, propuštanju ili trpljenju, zastara teče od prvog dana od kada je dužnik povrijedio obvezu. Zastara nastupa

istekom posljednjeg dana zakonskog roka, a u zastaru se uračunava i vrijeme koje je proteklo u korist dužnikovih prednika.

Početak zastare tražbine vezan je uz dospelost, a koji je to trenutak ovisi o tome je li činidba u davanju ili trpljenju ili nekom nečinjenju i trpljenju. Dakle, ako se dužnikova obveza sastoji od pozitivne činidbe, zastarijevanje počinje teći prvog dana od njezine dospelosti, a ako se pak sastoji od negativne činidbe, ona počinje teći prvog dana nakon dana kada dužnik nije propustio ono što je morao propustiti (Pavlović, 2021: 2).

Po pitanju početka tijekom zastare u sudskoj praksi ističu se predmeti povodom restitucijskih zahtjeva s osnova kredita zaključenih u švicarskim francima. Zbog velikog broja predmeta pokrenutih u kratkom vremenu i radi jedinstvene primjene prava a povodom revizije tuženika, Vrhovni sud Republike Hrvatske je u svojoj presudi i rješenju pod poslovnim brojem Rev-2245/2017-2. od 20. ožujka 2018. godine (Prilog 2) zauzeo pravno shvaćanje da zastara u navedenim predmetima počinje teći od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu tužbe za zaštitu kolektivnih interesa, posebice imajući u vidu teškoće u ostvarivanju prava potrošača zbog kratkog zastarnog roka od pet godina, te imajući u vidu i nedostatak zakonskih odredbi koje bi izričito uređivale prekid zastare zbog pokretanja postupka radi zaštite kolektivnih interesa i prava.

Zastarni rok je zakonom određeno vrijeme nakon kojeg se pravo ne može ostvariti prisilnim putem (Aralica i Mratović, 2022: 93) i (Gorenc, 2000: 86).

Zakonom o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23) propisan je opći zastarni rok od 5 godina koji se primjenjuje samo onda kada u posebnim slučajevima nije propisan posebni zastarni rok koji može biti 1, 2 ili 3 godine.

Trogodišnji zastarni rok primjenjuje se za tražbine nastale iz „trgovačkih ugovora o prometu roba i usluga, tj. ugovora koje su sklopile trgovac i osoba javnog prava o prometu roba i usluga, za tražbine zakupnine i najamnine i naknade štete računajući od kada je oštećenik saznao za štetu i osobu koja je štetu učinila“ (Klarić i Vedriš, 2014: 184).

Trogodišnji zastarni rok primjenjuje se i na povremene tražbine koje zastarijevaju u roku od tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja (povremena davanja su ona koja dospijevaju godišnje ili u kraćim razdobljima kao i ona po osnovi kamata), s tim da se otplate u obrocima i djelomična ispunjenja ne smatraju povremenim davanjima osim ako je riječ o jednakim anuitetima kojima se otplaćuju glavnica i kamate u unaprijed određenim pojedinim iznosima (Giunio, 2012: 1678). Dakle, povremene tražbine zastarijevaju za tri godine od dospjeća svakog pojedinog iznosa sukladno članku 226. Zakona o obveznim odnosima (NN

35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23), ali samo pravo iz kojeg one proistječu zastarijeva za pet godina od dospijeća najstarije tražbine koja nije ispunjena i u tom slučaju vjerovnik gubi pravo zahtijevati sva povremena davanja koja su dospjela prije nego što je nastupila zastara ali i sva buduća povremena davanja sukladno članku 227. navedenog zakona.

U primjeni navedenih odredbi po pitanju zastare povremene tražbine i gubitka prava na dospjele i buduće povremene tražbine postojale su nedoumice i neujednačena sudska praksa u ovršnim postupcima u slučajevima kada je ovršnom ispravom utvrđena tražbina, ali ne i kamate, već su kamate dosuđene rješenjem o ovrsi. Nižestupanjski sudovi su zauzeli shvaćanje da se u tom slučaju primjenjuje desetogodišnji zastarni rok na glavnu tražbinu, a da kamate kao sporedna tražbina dijele sudbinu glavne tražbine i kada glavna tražbina prestane, tražbine povremenih davanja (kamate) zastarijevaju za tri godine od dospijeća svakog pojedinog davanja. Međutim, Vrhovni sud Republike Hrvatske je u svojoj presudi i rješenju broj Rev-733/2018-3. od 20. siječnja 2021. godine (Prilog 3) zauzeo stav da u slučaju kada kamate (povremene tražbine) nisu izričito dosuđene ovršnom ispravom već proizlaze iz rješenja o ovrsi, predstavljaju samostalnu i glavnu tražbinu koja dospijeva ubuduće pa se na istu primjenjuje zastarni rok propisan člankom 226. Zakona o obveznim odnosima odnosno zastarni rok propisan člankom 227. Zakona o obveznim odnosima, odnosno zastarijevaju za tri godine od svakog pojedinog iznosa, a pravo iz kojeg proizlaze zastarijeva u općem zastarnom roku od pet godina, a ujedno i sva dospjela i buduća povremena davanja koja iz tog prava proizlaze.

Jednogodišnji zastarni rok primjenjuje se na potraživanja koja se odnose na električnu i toplinsku energiju, plin, vodu, održavanje čistoće, dimnjačarske usluge, kao i na potraživanja za različite pretplate (primjerice televizijska pretplata).

Tražbine koje su utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom, sudskom nagodbom ili odlukom nadležnog tijela, tj. nagodbom sklopljenom pred nadležnim tijelima ili javnobilježničkim aktom, zastarijevaju za deset godina čak i u slučaju kada je za iste zakonom propisan kraći rok zastare (Klarić i Vedriš, 2014: 184).

Budući da su zastarni rokovi određeni zakonom, stranke ne mogu ugovarati, skraćivati ili produljivati navedene rokove (Giunio, 2012:1677).

2.6.3. Zastara glavnog i sporednog potraživanja

Zastari podliježu obveze, pa primjerice pravo vlasništva kao stvarno pravo ne zastarijeva i tužba radi utvrđenja prava vlasništva se može podnositi bez obzira na protek vremena (Giunio, 2012: 1677). Međutim, postoje i obveze koje ne podliježu institutu zastare, odnosno postoji

iznimka od pravila prema kojem nije dopušteno prisilnim putem namiriti zastarjelu tražbinu (Mihelčić i Tuhtan Grgić, 2012: 189).

Člankom 222. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23) propisano je: „(1) Kada protekne vrijeme zastare, vjerovnik čija je tražbina osigurana zalogom ili hipotekom može se namiriti samo iz opterećene stvari ako je drži u rukama ili ako je njegovo pravo upisano u javnoj knjizi. (2) Međutim, zastarjela tražbina kamata i drugih povremenih davanja ne može se namiriti ni iz opterećene stvari“.

Dakle, vjerovnik može namiriti zastarjelu tražbinu koja je osigurana zalogom ili hipotekom ili ako ju ima u posjedu, i to samo iz opterećene stvari i samo glavnu obvezu, budući da kada zastari glavno potraživanje, zastarijevaju i sporedna potraživanja poput kamata, ugovorne kazne i slično (u daljnjem tekstu: i sl.) (Gorenc, 2000: 83).

Takav stav je izražen i u presudi Županijskog suda u Varaždinu broj Gž-2875/2015-2. od 5. travnja 2017. godine (Prilog 4). Općinski sud u Varaždinu kao sud prvog stupnja donio je presudu 23. rujna 2015. godine pod poslovnim brojem P-1067/2013-18 kojom je u točki I izreke utvrđeno da je tražbina tužitelja osigurana založnim pravom na nekretninama u iznosu od 51.671,31 kunu uvećano za zakonske zatezne kamate koje teku od 10. lipnja 2006. do 31. srpnja 2007. godine do isplate. U točki II je utvrđeno da su tuženici dužni trpjeti namirenje tužiteljeve tražbine u iznosu od 51.671,31 kunu uvećano za zakonske zatezne kamate koje teku od 10. lipnja 2006. do 31. srpnja 2007. godine, kao i troškove ovog postupka iz vrijednosti nekretnina dobivene prodajom. U točki III je odlučeno o troškovima postupka, te su na istu presudu tuženici uložili žalbu. Drugostupanjski sud je preinačio prvostupanjsku presudu u dijelu točke II kojim je naloženo tuženicama da namire tražbinu s osnova zateznih kamata. Iz obrazloženja presude proizlazi da je prvostupanjski sud odbio prigovor zastare namirenja zateznih kamata iz razloga jer je tražbina osigurana založnim pravom i u odnosu na kamate, naknade i troškove te da bi prigovor zastare u odnosu na kamate bio osnovan jedino u slučaju da je založnim pravom osigurana samo glavnica ali ne i kamate i troškovi. Drugostupanjski sud takav stav ne prihvaća. U navedenom predmetu tražbina tužitelja je dospjela 10. lipnja 2006. godine, a tužba je podnesena 9. srpnja 2013. godine. Kako se radi o tražbini iz ugovora o prometu robe, tražbina tužitelja osigurana založnim pravom je zastarjela budući da je protekao trogodišnji rok od dana dospijeca do podnošenja tužbe, pa onda sukladno članku 222. Zakona o obveznim odnosima vjerovnik ne može namiriti tražbinu kamata i drugih povremenih davanja iz opterećene stvari.

U ovom slučaju sporedna tražbina dijeli „zastarnu sudbinu“ glavne tražbine (budući da je zastarjela glavna tražbina, zastarjela je i sporedna, a i obje zastarijevaju za tri godine).

Međutim, na sporednu i glavnu tražbinu se mogu primjenjivati i različiti zastarni rokovi. Navedeno proizlazi iz presude Vrhovnog suda broj Rev-87/2022-2. od 12. travnja 2022. godine (Prilog 5), iz koje je vidljivo da u slučajevima kada se radi o tražbinama propisanim člankom 233. st. 1. Zakona o obveznim odnosima, tj. o tražbinama koje su utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom, sudskom nagodbom ili odlukom nadležnog tijela, tj. nagodbom sklopljenom pred nadležnim tijelima ili javnobilježničkim aktom i koje zastarijevaju za deset godina čak i u slučaju kada je za njih zakonom propisan kraći rok zastare, sve povremene tražbine koje proizlaze iz takvih odluka ili nagodbi i javnobilježničkih akata i dospijevaju ubuduće, zastarijevaju u roku predviđenom za zastaru povremenih tražbina. Kako se u konkretnom slučaju povremena tražbina odnosi na kamate, na njih se ne može primijeniti desetogodišnji zastarni rok, već rok od tri godine.

2.6.4. Zastoj zastare

Zastoj zastare predstavlja, kako to navodi Gorenc, (2000: 84) „nastupanje takvih okolnosti zbog kojih zastara ne može početi teći ili već započeta zastara prestane teći tako dugo dok te okolnosti ne otpadnu“, te se nakon toga zastara nastavlja s tim da se proteklo vrijeme uračunava.

Člancima 235. i 237. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23) propisane su situacije u kojima zastara ne teče.

Pa tako u odnosu na tražbine između određenih osoba zastara ne teče:

- „1) između bračnih drugova,
- 2) između roditelja i djece dok traje roditeljsko pravo,
- 3) između štićenika i njegova skrbnika te upravnog tijela socijalne skrbi za trajanja skrbništva i dok ne budu položeni računi,
- 4) između osoba koje žive u izvanbračnoj zajednici, dok ta zajednica postoji“.

U odnosu na tražbine određenih osoba zastara ne teče:

„1) za vrijeme mobilizacije, u slučaju neposredne ratne opasnosti ili rata za tražbine osoba na vojnoj dužnosti,

2) za tražbine koje imaju osobe zaposlene u tuđem kućanstvu prema poslodavcu ili članovima njegove obitelji koji zajedno s njim žive, dok taj odnos traje“, te u slučajevima nesavladivih prepreka za sve vrijeme u kojem je vjerovniku bilo nemoguće sudskim putem zahtijevati ispunjenje obveze.

Čest primjer u sudskoj praksi po pitanju zastoja zastare su potraživanja koja imaju djeca prema roditeljima s osnova uzdržavanja. Tako primjerice iz presude Županijskog suda u Zagrebu broj Gž-353/2023-2. od 30. listopada 2023. godine (Prilog 6) proizlazi da je rješenjem o ovrsi Ovr Ob-5/2021-2 od 13. siječnja 2021. godine određena ovrha na temelju ovršne isprave – pravomoćne i ovršne presude od 24. rujna 2007. godine na nekretninama u vlasništvu tužitelja radi naplate potraživanja na ime uzdržavanja za razdoblje od druge polovine 2012. godine do travnja 2013. godine. Isto tako, proizlazi da je ovdje tužitelj, a tamo ovršenik istakao prigovor zastare te da je upućen na pokretanje parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom. U postupku je nesporno utvrđeno i da je tuženik rođen 3. lipnja 1994. godine i da je postao punoljetan 3. lipnja 2012. godine i da je tada prestalo roditeljsko pravo. Županijski sud je u navedenom predmetu potvrdio presudu suda prvog stupnja kojom je prihvatio tužbu tužitelja u dijelu u kojem je tražio proglašenje ovrhe nedopuštenom za sve tražbine određene u rješenju o ovrsi u postupku koji je prethodio ovom, budući da je zastara počela teći nakon što je tuženik postao punoljetan tj. od 3. lipnja 2012. godine a prijedlog za ovrhu je podnio 11. siječnja 2021. godine, a kako se radi o povremenim tražbinama koje dopijevaju ubuduće, iste su zastarjele, budući da se na njih primjenjuje trogodišnji zastarni rok. Županijski sud je potvrdio prvostupanjsku presudu i u dijelu u kojem je odbio tužbeni zahtjev tužitelja da se ovrha proglasi ništetnom budući da okolnost što je predmetna obveza tužitelja prema tuženiku zastarjela i nije prisilno ostvariva, istu ne čini ništetnom, već je samo prestalo pravo vjerovnika zahtijevati ispunjenje njegove tražbine.

U konkretnom slučaju, zastoj zastare je trajao od pravomoćnosti i ovršnosti ovršne isprave na temelju koje je tuženik podnio prijedlog za ovrhu na nekretninama ovršenika (ovdje tužitelja) do njegove punoljetnosti i od tada počinje teći zastarni rok. Kako tražbine s osnova uzdržavanja zastarijevaju u roku od tri godine i s obzirom da je tuženik prijedlog za ovrhu podnio 11. siječnja 2021. godine zastarjele su sve obveze nastale prije 11. siječnja 2018. godine.

2.6.5. Posebni slučajevi zastoja zastare

Posebni slučajevi zastoja zastare propisani su Zakonom o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 5/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23).

Članak 186.a navedenog zakona propisuje, između ostalog, da je osoba koja ima namjeru podnijeti tužbu protiv Republike Hrvatske dužna, prije nego što istu podnese, uputiti zahtjev za mirno rješenje spora stvarno i mjesno nadležnom državnom odvjetništvu, te da može podnijeti

tužbu ukoliko državno odvjetništvo ne prihvati zahtjev ili o njemu ne odluči u roku od tri mjeseca. Podnošenjem zahtjeva zastarijevanje zastaje.

Kako se računa tijek zastare u takvom slučaju vidljivo je iz presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske Revr-1204/2015-2. od 11. srpnja 2017. godine (Prilog 7). Iz navedene presude proizlazi:

- da je tužba podnesena 28. listopada 2013. godine,
- da je tužiteljica prije podnošenja tužbe podnijela zahtjev za mirno rješenje spora 10. travnja 2013. godine o kojem nije donesena odluka u roku od tri mjeseca,
- te da je prvostupanjskom presudom naloženo Republici Hrvatskoj da tužitelju plati utuženu tražbinu sa zakonskim zateznim kamatama koje teku na pojedine iznose i to za najstariju tražbinu počev od 1. svibnja 2010. godine te za posljednju tražbinu počev od 1. svibnja 2013. godine, a koju presudu je preinačio drugostupanjski sud u pogledu kamata tako da iste teku od 15-og u mjesecu za prethodni mjesec.

Nižestupanjski sudovi su prihvatili tužbeni zahtjev u cijelosti, s tim da prvostupanjski sud nije naveo razloge zbog kojih nije prihvatio prigovor zastare potraživanja dospjelih do 28. srpnja 2010. godine, dok je drugostupanjski sud ocijenio da potraživanja dospjela do 28. srpnja 2010. godine nisu u zastari jer je tužitelj zahtjev za mirno rješenje spora podnio 10. travnja 2013. godine pa da je zastarijevanje počelo iznova teći poslije prekida i završava protekom vremena koje je zakonski određeno za prekinuto zastarijevanje. Vrhovni sud takav stav nije prihvatio pozivajući se na odredbe članka 238. st. 2. Zakona o obveznim odnosima i na odredbe članka 186.a st. 3. Zakona o parničnom postupku. Budući da se u konkretnom predmetu radi o potraživanjima iz radnog odnosa na koje se primjenjuje trogodišnji rok zastare, tek je podnošenjem tužbe 28. listopada 2013. godine došlo do prekida zastare, pa su zastarjele sve tražbine starije od tri godine, odnosno dospjele do 28. listopada 2010. godine, ali s obzirom da je podnošenjem zahtjeva za mirno rješenje spora došlo do zastoja zastare (jer je ista počela teći prije podnošenja zahtjeva) koji je trajao tri mjeseca, taj rok je potrebno pribrojiti zastarnom roku od tri godine, pa su slijedom toga zastarjela sva potraživanja dospjela do 28. srpnja 2010. godine.

Dakle, nižestupanjski sudovi nisu uračunavali vrijeme zastare koje je proteklo prije zastoja, stoga je Vrhovni sud Republike Hrvatske prihvatio reviziju tužene i odbio tužbeni zahtjev tužitelja koji se odnosi na isplatu tražbina sa zakonskim zateznim kamatama koje su dospjele do 28. srpnja 2010. godine.

I u postupcima u kojima je podnesen prijedlog za pokretanje oglednog postupka za rješenje pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava sukladno članku 502.k Zakona o

parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 5/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23) nastupa zastoj zastarijevanja prava na podnošenja zahtjeva koji se tiče podnesenog prijedloga od objave prijedloga na e-Oglasnim pločama sudova do objave okončanja oglednog postupka, a u nastavljenim postupcima sudovi su vezani pravnim shvaćanjem zauzetim u oglednom postupku.

Također, i Zakonom o mirnom rješavanju sporova (NN 67/23), člankom 24. je propisano da stranke koje su izabrale medijaciju radi pokušaja mirnog rješenja spora ne gube zbog toga mogućnost pokretanja sudskog, arbitražnog ili drugog postupka zbog isteka zastarnog ili prekluzivnog roka, te da zastara kao i posebnim propisom određen rok za podnošenje tužbe ne teku za vrijeme trajanja medijacije.

2.6.6. Prekid zastarijevanja

Za razliku od zastoja zastarijevanja gdje se proteklo vrijeme nakon zastoja uračunava u rok zastare, prekid zastarijevanja je nastup takvih okolnosti zbog kojih zastara prestaje teći, a proteklo vrijeme se ne uračunava već nakon prekida zastara počinje teći iznova, a okolnosti koje dovode do prekida zastare ovise prvenstveno o volji vjerovnika i volji dužnika (Gorenc, 2000: 84). Sukladno tome, razlikuje se prekid zastare prouzročen radnjama dužnika i prekid zastare prouzročen radnjama vjerovnika.

Radnje dužnika koje dovode do prekida zastare su priznanje duga usmenom ili pisanom izjavom vjerovniku ili posredno davanjem otplate i osiguranja te plaćanjem kamata, i u vremenskom razdoblju od dospelosti do zastare tražbine, priznanje duga je najčešća metoda kojom se nastoji dovesti do prekida zastare (Bilić, 2017: 255-256).

Ono što je bitno za priznanje duga je da mora biti dano prije nego je nastupila zastara i mora biti jasno, određeno i bezuvjetno (Gorenc, 2000: 84) a što proizlazi i iz presude Županijskog suda u Varaždinu broj Gž-139/2021-2. od 7. lipnja 2021. godine (Prilog 8). Iz obrazloženja presude je vidljivo:

- da je tužitelj podnio prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave 9. ožujka 2015. godine kojim je zatražio isplatu iznosa od 482,10 kuna sa zakonskim zateznim kamatama,
- da je tužitelj povukao tužbu u dijelu koji se odnosi na glavnice budući da je tuženik uz prigovor protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave dostavio potvrde o plaćanju navedenog iznosa glavnice dana 20. travnja 2015. godine,

- da je datum dospijeca najstarijeg racuna 30. studenog 2006. godine a zadnjeg 30. ožujka 2007. godine,

- da je nesporno utvrđeno da je zastara tražbine po osnovi glavnice i kamata nastupila prije pokretanja ovog postupka,

- te da je prvostupanjski sud odbio preostali dio tužbenog zahtjeva tužitelja u cijelosti koji se odnosi na plaćanje zateznih kamata koje teku na pojedine iznose od 1. prosinca 2006. godine do 20. travnja 2015. godine.

Na navedenu presudu tužitelj je uložio žalbu koju je odbio Županijski sud u Varaždinu obrazlažući da je prvostupanjski sud, suprotno žalbenim navodima tužitelja, pravilno primijenio materijalno pravo budući da je odredbom članka 220. st. 1. Zakona o obveznim donosima propisano da se pisano priznanje zastarjele obveze smatra odricanjem od zastare, ali da u konkretnom slučaju tuženik nije u pisanom obliku priznao zastarjelu obvezu već je platio glavicu zastarjele tražbine. Zastara se može prekinuti, osim pisanom izjavom vjerovniku, i na posredan način (primjerice davanjem otplate) i u tom slučaju do prekida zastare dolazi samo ako zastara još nije nastupila, što u konkretnom predmetu nije slučaj budući je zastara nastupila prije podnošenja prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave.

U konkretnom predmetu plaćanje zastarjele obveze nije dovelo do priznanja duga, a time i do prekida zastare budući da se zastarjela obveza može priznati samo u pismenom obliku, međutim tada nije riječ o priznanju duga već o odricanju od zastare.

Člankom 219. i 220. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23) propisano je da se dužnik ne može odreći zastare prije proteka vremena određenog za zastaru, a da se pisano priznanje obveze koja je zastarjela ima smatrati odricanjem od zastare. Davanje zaloge ili kojeg drugog osiguranja ima isti učinak, kao i sklopljena izvansudska nagodba koja sadrži izjavu o priznanju zastarjelog duga a što proizlazi i uvidom u presudu Županijskog suda u Varaždinu, Stalne službe u Koprivnici pod poslovnim brojem Gž-1224/2017-2. od 8. svibnja 2018. godine (Prilog 9) kojom je odbijena žalba tuženika u dijelu u kojem navodi da sklopljena izvansudska nagodba nema značaj sudske nagodbe, budući da iz sadržaja nagodbe o plaćanju obveza jasno proizlazi da se priznaje postojanje dugovanja, da se tuženik obvezuje to potraživanje platiti u cijelosti u jednakim mjesečnim obrocima. Budući da je jasno i određeno navedeno kolika je tražbina tužitelja, a koju tražbinu tuženik priznaje, pisano priznanje vraća pravni odnos između vjerovnika i dužnika u stanje kakvo je bilo prije početka tijeka zastare i zastarni rok počinje teći ispočetka.

„Zastara se prekida podizanjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine“ (članak 241. Zakona o obveznim odnosima, odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23). Radnje vjerovnika odnose se na poduzimanje određenih procesnih radnji stoga moraju biti strogo formalne, za razliku od prekida zastare radnjama dužnika koje mogu biti i neformalne (Gorenc, 2000: 85), pa primjerice slanje opomene ili pismeni i usmeni poziv dužniku da ispuni obvezu nisu dovoljni za prekid zastare. Takav stav je izražen i u presudi Županijskog suda u Varaždinu broj GŽ-1223/2017-2. od 20. travnja 2018. godine (Prilog 10). Iz obrazloženja presude proizlazi da tužitelj pobija prvostupanjsku presudu ističući da su predmetni računi izdani 10. srpnja 2011. godine s rokom plaćanja 7 dana, pa s obzirom da iste tuženik nije platio, poslana mu je opomena 14. studenog 2011. godine, a da je javni bilježnik donio rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave dana 11. studenog 2014. godine, dakle 10 dana prije isteka roka zastare. Žalbene razloge drugostupanjski sud nije prihvatio uz obrazloženje da slanje opomene nije radnja koja bi dovela do prekida zastare budući da je člankom 244. Zakona o obveznim odnosima propisano da za prekid zastare nije dovoljno da vjerovnik pozove dužnika pismeno ili usmeno na ispunjenje obveze. Dakle, slanjem opomene nije došlo do prekida zastare a imajući u vidu da je rok plaćanja predmetnog računa bio 17. srpnja 2011. godine od kada je počeo teći zastarni rok, tada je do podnošenja prijedloga za ovrhu 10. studenog 2014. godine već nastupila zastara budući da je protekao zastarni rok od tri godine koji se u konkretnom slučaju primjenjuje s obzirom da se radi o tražbini koja proizlazi iz ugovora o djelu koji ima karakter ugovora o prometu roba i usluga. Stoga je odbijena žalba tužitelja i potvrđena prvostupanjska presuda kojom je ukinut platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave donesen po javnom bilježniku i naložio tužitelju da tuženiku nadoknadi troškove postupka.

Ukoliko vjerovnik odustane od tužbe/radnje koju je poduzeo ili ako je ista odbačena/odbijena, tj. ako je poduzeta mjera ovrhe ili mjera osiguranja poništena, smatra se da prekid zastare nije niti nastupio. Navedeno proizlazi i iz rješenja Županijskog suda u Sisku GŽ Ovr-92/2024-2. od 4. travnja 2024. godine (Prilog 11) kojim je odbijena žalba ovrhovoditelja i potvrđeno rješenje prvostupanjskog suda. Naime, u konkretnom predmetu sud prvog stupnja je na prijedlog ovrhovoditelja donio rješenje kojim se obustavlja ovrha određena rješenjem o ovrsi budući da je Financijska agencija prestala s provedbom pa je ovrha postala nemoguća. Županijski sud zaključuje da je ovrhovoditelj u prijedlogu kojim predlaže donošenje rješenja o obustavi ovrhe sadržajno povukao prijedlog za ovrhu, pa se smatra je ovrhovoditelj odustao od vođenja ovršnog postupka i nema prekida zastare.

Međutim, u ovršnim postupcima koji su dovršeni obustavom postupka, učinak prekida zastare ovisi o razlozima koji su doveli do obustave i koja je stranka u postupku odgovorna za iste. Vrhovni sud Republike Hrvatske je u svojoj presudi Rev-943/2017-2. od 10. svibnja 2017. godine (Prilog 12), zauzeo stav da ukoliko je za obustavu postupka odgovoran ovrhovoditelj, pokretanje tog postupka nema za posljedicu prekid zastare, i obratno, ukoliko je ovršni postupak obustavljen zbog razloga koji leže isključivo na ovršeniku, a na što ovrhovoditelj nije imao utjecaj, tada pokretanje obustavom okončanog ovršnog postupka ima za posljedicu prekid zastare i ista počinje teći nakon pravomoćnosti rješenja o obustavi ovršnog postupka.

Ukoliko tužba ili drugi zahtjev tužitelja bude odbačen zbog nenadležnosti suda ili drugih razloga nevezanih za bit stvari, a vjerovnik u roku od tri mjeseca od pravomoćnosti odluke kojom je odbačena tužba podnese novu tužbu, smatrat će se da je zastara nastupila poduzimanjem prve radnje (članak 243. Zakona o obveznim odnosima, NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23). Tako primjerice iz presude Županijskog suda u Dubrovniku broj Gž-289/2020-2. od 30. rujna 2020. godine (Prilog 13) proizlazi da je u konkretnom predmetu zastara prekinuta podnošenjem prijedloga za ovrhu javnom bilježniku koji je odbačen rješenjem Općinskog suda u Puli od 21. studenog 2018. godine koje je postalo pravomoćno 14. ožujka 2019. godine, te da je tužitelj prije isteka roka od tri mjeseca, točnije, dana 21. veljače 2019. godine podnio tužbu s prijedlogom za izdavanje platnog naloga, pa u tom slučaju nije došlo do zastare tužiteljeve tražbine jer se smatra da je zastara prekinuta podnošenjem prijedloga za ovrhu javnom bilježniku, pa nije protekao zastarni rok propisan za predmetnu tražbinu.

2.6.7. Učinak i posljedice zastare

Učinak zastare nije gašenje subjektivnog prava već zahtjeva za ispunjenje, jer dužnik zbog zastare nije prestao biti dužnikom, ako plati zastarjeli dug nije platio nedug, već zastara ima za posljedicu to da utuživa obveza postaje neutuživa odnosno naturalna obveza (Klarić i Vedriš, 2014) čije ispunjenje ovisi o volji dužnika (može ju ispuniti, ali i ne mora).

2.7. Prekluzija

Kada se govori o gubitku prava i sankcioniranju vjerovnikove pasivnosti kroz zakonom određeno vrijeme, potrebno je spomenuti i prekluzivne rokove.

Odredbama članka 224. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23) je propisano da se pravila o zastari ne primjenjuju u slučajevima kada su zakonom određeni rokovi za podnošenje tužbe ili vršenje određene radnje uz prijetnju gubitka prava. Riječ je o prekluzivnim rokovima kojima se također sankcionira pasivnost vjerovnika, ali s drugačijim učincima nego kod zastarnih rokova. Propuštanjem određene radnje do isteka prekluzivnog roka, imatelj subjektivnog prava ne samo da gubi mogućnost prisilnog ostvarenja, već gubi i samo subjektivno pravo (Slakoper i Skorup, 2012: 315). Ne postoji zastoj ili prekid prekluzivnih rokova i na iste sud pazi po službenoj dužnosti (Aralica i Mratović, 2022: 98). Prekluzivni rokovi mogu biti materijalni i procesni.

U sudskoj praksi kod materijalnih prekluzivnih rokova (onih koji su propisani materijalnim pravom) dolazi do odbijanja tužbenog zahtjeva kao u presudi Županijskog suda u Varaždinu pod poslovnim brojem Gž-558/2019-2. od 1. listopada 2019. godine (Prilog 14) iz razloga što tužitelj nije pokrenuo parnicu radi dokazivanja vlasništva u roku od šest mjeseci propisanom člankom 103. stavak 6. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 94/17, 152/14, 81/15), pa ne samo da je izgubio pravo na zahtjev s osnova vlasničke tužbe, već je i izgubio pravo na vlasništvo (sve i da ga je bilo).

Kod procesnih prekluzivnih rokova dolazi do odbacivanja tužbe. Tako je presudom Županijskog suda u Osijeku Gž-2167/2017-2. od 26. travnja 2018. godine (Prilog 15) odbačen tužbeni zahtjev tužitelja budući da je tužbu podnio nakon isteka prekluzivnog roka za podnošenje tužbe radi proglašenja ovrhe nedopuštenom. Dakle, izgubio je pravo na podnošenje tužbe, a time i pravo na proglašenje ovrhe nedopuštenom.

Pravni lijekovi poput žalbe i revizije su također prekluzivni rokovi pa se njihovim propuštanjem gubi pravo na pravni lijek.

Osnovna razlika između prekluzije i zastare se ogleda u tome da se kod zastare gubi samo pravo na prisilno ostvarenje, a kod prekluzije se gubi, uz pravo na prisilno ostvarenje i samo subjektivno pravo.

2.8. Dosjelost

Institut suprotan zastari je dosjelost koji omogućuje da se vlasništvo nad stvarima stekne odnosno izgubi nakon protoka određenog vremena i ispunjenja određenih uvjeta. Putem dosjelosti, faktična vlast postaje pravna (Brajković, 2021: 44), odnosno posjed se pretvara u

subjektivno pravo (Brežanski, n.d.: 3) i predstavlja izvorni način stjecanja vlasništva. Pretpostavke dosjelogosti su:

- samostalan posjed stvari,
- zakonom određena kakvoća,
- neprekinuto trajanje kroz zakonom propisano vrijeme,
- sposobnost posjednika biti vlasnikom te stvari,
- sposobnost te stvari da bude u vlasništvu.

2.8.1. Rokovi i tijek dosjelogosti

Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 152/14, 81/15, 94/17) i to člankom 159. stavkom 2. je propisano da samostalni posjednik čiji je posjed zakonit, istinit i pošten, vlasništvo pokretne stvari može steći dosjelošću nakon proteka tri godine, a vlasništvo nekretnina nakon proteka deset godina neprekinutog samostalnog posjedovanja. Stavkom 3. je propisano da ukoliko je posjed barem pošten, samostalni posjednik pokretne stvari stječe je dosjelošću protekom deset godina, a nekretnine protekom dvadeset godina neprekidnog samostalnog posjedovanja, dok je stavkom 4. propisano da samostalni posjednik stvari u vlasništvu Republike Hrvatske, županija i jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave i s njima izjednačenih pravnih osoba, kao i stvari u vlasništvu crkve ili drugih pravnih osoba koje ne traže za sebe dobitak nego služe za dobrotvorne ili druge općekorisne svrhe, dosjelošću stječe u vlasništvo te stvari ako je njegov samostalni posjed zakonit, istinit i pošten, ili barem pošten i ako je u neprekidnom trajanju u dvostrukom vremenu propisanom stavkom 2. i 3. istoga članka.

Isto tako, člankom 160. stavkom 1. istoga zakona je propisano: „Vrijeme potrebno za dosjelogost počinje teći onoga dana kad je posjednik stupio u samostalni posjed stvari, a završava se istekom posljednjega dana vremena potrebnoga za dosjelogost“ te da se u vrijeme koje je potrebno za dosjelogost uračunava i vrijeme prednika trenutnog posjednika.

Iz citiranih odredbi navedenog zakona vidljivo je da postoje dva oblika dosjelogosti – redovna dosjelogost za koju posjed mora biti kvalificiran (zakonit, istinit i pošten) pa je potrebno i kraće vrijeme posjedovanja, te izvanredna dosjelogost za koju posjed mora biti barem pošten (poštenje se presumira) pa je potrebno duže vrijeme posjedovanja.

Po pitanju zastoja i prekida dosjedanja na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o obveznim odnosima koje se odnose na prekid i zastoj zastare.

U sudskoj praksi, jedan od čestih primjera stjecanja prava dosjelošću je stjecanje prava vlasništva na nekretninama. Presudom Općinskog suda u Splitu pod poslovnim brojem P-4152/2018-33. od 20. lipnja 2022. godine (Prilog 16) utvrđeno je da je tužiteljica vlasnica predmetnih nekretnina na suvlasničkom dijelu od 1/42 dijela I-tuženika i suvlasničkom dijelu od 2/4 dijela II-tužene. U tužbi tužiteljica ističe da je nekretnine stekla u vlasništvo kupoprodajom zajedno sa suprugom 1981. godine te da joj je nakon toga suprug darovao 1/2 kupljenog dijela 1994. godine. Prodavatelj je predmetne nekretnine stekao nasljeđivanjem od svoga oca u cijelosti, a u kupoprodajnom ugovoru je navedena kao predmet prodaje 1/6 suvlasničkog dijela radi plaćanja manjeg poreza na promet nekretninama, te ističe da je nekretnine stekla dosjelošću jer je u posjedu istih više od 50 godina. U provedenom postupku izvedeni su dokazi saslušanjem svjedoka te je proveden očevid na licu mjesta uz sudjelovanje geodetskog vještaka radi utvrđivanja ima li tužiteljica valjanu pravnu osnovu za stjecanje suvlasničkih prava na nekretninama koje su predmet spora, te je utvrđeno da se nedvojbeno radi o samostalnom posjedu tužiteljice koji je:

- zakonit – jer je stečen kupoprodajom i darovanjem,
- istinit – nije pribavljen prisilom, potajno ili prijevarom niti zlouporabom povjerenja,
- pošten – jer tužiteljica, s obzirom na okolnosti, nije imala razloga posumnjati da joj pravo na posjed ne pripada (a tijekom postupka nisu niti dostavljeni dokazi koji bi osporili ili doveli u sumnju presumpciju poštenja).

Osim toga, tužiteljica je i u posjed stupila 1981. godine i izvršavala faktičnu vlast koja je trajala kontinuirano, pa dosjedanje okončano protekom 20 godina, zbog čega je i prihvaćen tužbeni zahtjev tužiteljice kako bi mogla upisati svoje pravo u zemljišnim knjigama uz istovremeno brisanje suvlasničkih prava tuženika.

Kako tužiteljica nije imala podobnu ispravu temeljem koje bi upisala pravo vlasništva na suvlasničkim dijelovima nekretnina tuženika u zemljišnim knjigama, a kako su se ispunile pretpostavke za stjecanje prava vlasništva dosjelošću, podnijela je tužbu protiv tuženika kako bi to svoje pravo ostvarila.

Međutim, to ne znači da svatko može ući u posjed tuđih nekretnina, primjerice, zato što su napuštene, pa nakon propisanog roka iste i steći dosjelošću budući da za dosjelost moraju biti ispunjene i druge pretpostavke a i bit dosjelosti je da vlasnik ne gubi svoje pravo zato što ga nije izvršavao nego ga gubi zato što ga je netko drugi izvorno stekao, te imajući u vidu da ne mogu istovremeno stajati dva prava vlasništva na jednoj stvari.

Ono što je zajedničko i dosjelosti i zastari je utjecaj vremena na pravne odnose, tj. na prestanak i stjecanje subjektivnih prava, a koje u pravu može biti destruktivno i konstruktivno

(Klarić i Vedriš, 2014: 182). Kod konstruktivnog djelovanja faktični odnosi postaju pravni kao što je slučaj kod dosjelogosti jer posjednik protekom vremena (uz ispunjene i ostalih pretpostavki) postaje vlasnik i stječe pravo vlasništva (Horvat, 2002: 207), a kod destruktivnog djelovanja pravni odnosi se razaraju kao što je slučaj kod zastare. Dakle, zastara i dosjelogost su, kako to navodi Pavlović (2021: 2) „lice i naličje načela sukladno kojem treba štiti ili sankcionirati izvršavanje odnosno neizvršavanje nekog prava tijekom određenog vremena“.

Razlika je u tome da dosjelogost označava s jedne strane stjecanje prava, a s druge strane gubitak prava, no kada se govori o zastari ponajprije se govori o zastari zahtjeva, a ne o zastari (gašenju) samog subjektivnog prava, odnosno govori se o gubitku prava zahtijevati ispunjenje obveze (Simonetti, 2007:5).

3. ZAKLJUČAK

Kada se govori o stjecanju i gubitku prava putem instituta dosjelnosti i zastare kao dva suprotna instituta, ono što im je zajedničko je utjecaj vremena na pravne odnose – kod dosjelnosti vrijeme je konstruktivno, a kod zastare je destruktivno. Međutim, ono u čemu se razlikuju je to da se dosjelošću stječe određeno subjektivno pravo, a zastarom se gubi pravo zahtijevati ispunjenje obveze dok subjektivno pravo ostaje netaknuto.

Važnost instituta zastare i dosjelnosti po pitanju stjecanja i gubitka prava (zahtjeva) se ogleda u cilju koji se njima htio postići. Kod dosjelnosti je to pretvaranje posjeda u subjektivno pravo, a kod zastare je to pravna sigurnost kojom se štiti dužnika od neizvjesnosti oko postojanja njegovih obveza, a ujedno sankcionira pasivnost vjerovnika ako ne vrši svoje subjektivno pravo, što kod oba instituta (uz ispunjenje određenih pretpostavki i uz protek zakonom određenog vremena) ima za posljedicu gubitak prava (zahtjeva) na jednoj, a stjecanje prava na drugoj strani.

Međutim, sama ideja instituta zastare nije najspretnije implementirana u zakonske odredbe. U građanskom pravu, odredbe o zastari su najcjelovitije obuhvaćene Zakonom o obveznim odnosima (s tim da i drugi zakoni sadrže odredbe o zastari), pojedine odredbe su podložne različitim tumačenjima, a kada se tome pridoda i raznovrsnost pravnih odnosa rezultat je neujednačenost sudske prakse i ujedno pravna nesigurnost. Propisujući početak tijeka, rokove, prekid i zastoje zastare zakonodavac je želio postići ravnotežu u pravnom odnosu između vjerovnika i dužnika, a iz sudske prakse je vidljivo da je najviše nedoumica upravo oko tih bitnih elemenata zastare i to na štetu vjerovnika. Zbog pogrešnog tumačenja koji se zastarni rok primjenjuje na tražbinu, od kada počinje teći zastara, da li je došlo do prekida ili zastoja zastare vjerovnik gubi pravo na zahtjev za prisilno ispunjenje tražbine, dok dužnik svoje pravo na odbijanje ispunjenja zastarjele obveze gubi samo ako ne istakne prigovor zastare.

Nedoumice u praksi razrješava Vrhovni sud. Iako odluke Vrhovnog suda nemaju ulogu presedana, a niti su sudovi vezani pravnim shvaćanjima Vrhovnog suda (osim u slučajevima propisanim zakonom), nižestupanjski sudovi se u pravilu pridržavaju stavova Vrhovnog suda, pa imajući u vidu i brojnost odluka u kojima je Vrhovni sud zauzeo pravna shvaćanja o pojedinim pitanjima koja se tiču zastare radi jedinstvene primjene prava, zakonodavac ima dovoljno materijala za poboljšanje postojećih zakonskih odredbi kako bi se svrha koja se u teoriji željela postići institutom zastare lakše ostvarivala i u praksi.

4. LITERATURA

1. Aralica, A.; Mratović, M. (2022) *Stjecanje bez osnove, ništetnost, pobojnost i raskid ugovora i prigovor zastare u parničnom postupku. Priručnik za polaznike/ice*. Zagreb: Pravosudna akademija.
2. Bilić, A. (2017) Priznanje duga koje dovodi do prekida zastare. U: Karlović, T., ur. *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet, str. 255-285.
3. Brajković, L. (2021) Stjecanje prava vlasništva dosjelošću. *Pravnik*, 55(107), str. 36-75.
4. Brežanski, J.: (n.d.) *Dosjelost kao način stjecanja stvarnih prava*, URL: [JBrezanski-Dosjelost kao nacin stjecanja stvarnih prava \(vsrh.hr\)](https://www.vsrh.hr/dokumenti/dosjelost-cao-nacin-stjecanja-stvarnih-prava) [pristup: 24.06.2024]
5. Brozović, J. (2016) Mogućnost podnošenja tužbe na utvrđenje zastare u domaćem i poredbenom pravu. U: Karlović, T., ur. *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet, str. 693-718.
6. Giunio, M.A. (2012) Zastarijevanje tražbine, zastara i posljedice – opća i neka izabrana pitanja. U: Petrak, M., ur. *Zbornik pravnog fakulteta Zagreb*, Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet, str. 1675-1700.
7. Gorenc, V. (2000) *Trgovačko pravo – ugovori*. Zagreb: Školska knjiga.
8. Horvat, M. (2002) *Rimsko pravo*. Zagreb: Pravni fakultet.
9. IUS INFO. URL: [Rev 2245/17-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/rev/2245/17-2) [pristup: 15.8.2024]
10. IUS INFO. URL: [Rev 733/2018-3 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/rev/733/2018-3) [pristup: 15.8.2024]
11. IUS INFO. URL: [Gž 1369/2021-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/gz/1369/2021-2) [pristup: 24.06.2024]
12. IUS INFO. URL: [Gž-2875/15-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/gz/2875/15-2) [pristup: 24.06.2024]
13. IUS INFO. URL: [Rev 87/2022-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/rev/87/2022-2) [pristup: 24.06.2024]
14. IUS INFO. URL: [Gž 3531/2023-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/gz/3531/2023-2) [pristup: 24.06.2024]
15. IUS INFO. URL: [VSRH Revr 1204/2015-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/vsrh/revr/1204/2015-2) [pristup: 24.06.2024]
16. IUS INFO. URL: [Gž 139/2021-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/gz/139/2021-2) [pristup: 24.06.2024]
17. IUS INFO. URL: [Gž 1224/2017-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/gz/1224/2017-2) [pristup: 24.06.2024]
18. IUS INFO. URL: [Gž 1223/2017-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/gz/1223/2017-2) [pristup: 15.7.2024]
19. IUS INFO. URL: [Gž Ovr 92/2024-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/gz/ovr/92/2024-2) [pristup: 15.7.2024]
20. IUS INFO. URL: [VSRH Rev 943/2017-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/vsrh/rev/943/2017-2) [pristup: 2.8.2024]
21. IUS INFO. URL: [Gž 289/2020-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/gz/289/2020-2) [pristup: 15.7.2024]
22. IUS INFO. URL: [Gž 558/2019-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/gz/558/2019-2) [pristup: 2.8.2024]
23. IUS INFO. URL: [Gž 2167/2017-2 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/gz/2167/2017-2) [pristup: 2.8.2024]
24. IUS INFO. URL: [P 4152/2018-33 | IUS-INFO \(iusinfo.hr\)](https://www.iusinfo.hr/p/4152/2018-33) [pristup: 2.8.2024]

25. Klarić, P., Vedriš, M. (2014) *Građansko pravo*. XIV izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: Narodne novine.
26. Marečić, A. (2023) Zastara u građanskom pravu. *IUS-INFO*, URL: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/zastara-u-gradanskom-pravu> [pristup: 24.06.2024]
27. Marin, J. (1996) Zastara tražbina za naknadu štete zbog smrti ili tjelesne ozljede putnika na brodu. *Uporedno pomorsko pravo*. 38(149-152), str. 61-72.
28. Mihelčić, G., Tuhtan Grgić, I. (2012) Ovlast na prisilno namirenje zastarjele založnopravne tražbine, U: Rittossa, D., ur. *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet, str. 187-204.
29. Pavlović, M. (2019) Zahtjev za zaštitu prava u građanskom i procesnom pravnom smislu. *IUS-INFO*, URL: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/zahtjev-za-zastitu-prava-u-gradanskom-i-procesnom-pravnom-smislu> [pristup: 24.06.2024]
30. Pavlović, M. (2021) Zastara zahtjeva za naknadu ugovorne i izvanugovorne štete. *IUS-INFO*, URL: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/zastara-zahtjeva-za-naknadu-ugovorne-i-izvanugovorne-stete> [pristup: 24.06.2024]
31. Romac, A. (2002) *Rimsko pravo*. Zagreb: Pravni fakultet.
32. Simonetti, P. (2007). Prelazak nekretnine u društveno vlasništvo protekom vremena; restitucija i pretvorba, U: Rittossa, D., ur. *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet, str. 1-37.
33. Slakoper, Z.; Skorup, V. (1991) O zastari i prekluziji kod paulijanske tužbe. U: Rittossa, D., ur. *Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, Rijeka: Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet, str.- 313-335.
34. Zakon o mirnom rješavanju sporova. (NN 67/23)
35. Zakon o obveznim odnosima. (NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22, 145/23, 155/23.)
36. Zakon o parničnom postupku. (NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23)
37. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12, 94/17, 152/14, 81/15)

5. POPIS PRILOGA

1. Presuda i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-2245/2017-2. od 20. ožujka 2018.
2. Presuda i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-733/2018-3. od 20. siječnja 2021.
3. Presuda Županijskog suda u Varaždinu, Stalne službe u Koprivnici Gž-1369/2021-2. od 14. listopada 2021.
4. Presuda Županijskog suda u Varaždinu Gž-2875/2015-2. od 5. travnja 2017.
5. Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-87/2022-2. od 12. studenog 2022.
6. Presuda Županijskog suda u Zagrebu Gž-353/2023-2. od 30. listopada 2023.
7. Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske Revr-1204/2015-2. od 11. srpnja 2017.
8. Presuda Županijskog suda u Varaždinu Gž-139/2021-2. od 7. lipnja 2021.
9. Presuda Županijskog suda u Varaždinu, Stalne službe u Koprivnici Gž-1224/2017-2. od 8. svibnja 2018.
10. Presuda Županijskog suda u Varaždinu Gž-1223/2017-2. od 20. travnja 2018.
11. Rješenje Županijskog suda u Sisku Gž Ovr-92/2024-2. od 4. travnja 2024.
12. Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-943/2017-2. od 10. svibnja 2017.
13. Presuda Županijskog suda u Dubrovniku Gž-289/2020-2. od 30. rujna 2020.
14. Presuda Županijskog suda u Varaždinu Gž-558/2019-2. od 1. listopada 2019.
15. Presuda Županijskog suda u Osijeku Gž-2167/2017-2. od 26. travnja 2018.
16. Presuda Općinskog suda u Splitu P-4152/2018-33. od 20. lipnja 2022.

6. POPIS KRATICA

1. to jest – tj.
2. i slično – i sl.

7. PRILOZI

1. Presuda i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-2245/2017-2. od 20. ožujka 2018.

Odluka:

Rev 2245/17-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Rev 2245/2017-2

Datum odluke: 20.03.2018

Vrsta odluke: Presuda i rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Broj: Rev 2245/17-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

I

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Renate Šantek predsjednice vijeća, Željka Glušića člana vijeća i suca izvjestitelja, Gordane Jalšovečki članice vijeća, Damira Kontreca člana vijeća i dr. sc. Ante Perkušića člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Ž. M. iz O., S. 5, OIB: ..., kojeg zastupa punomoćnik T. B., odvjetnik u O., protiv tuženika Z. b. d.d. Z., Trg b. J. 10, OIB: ..., za Podružnicu O., kojeg zastupa punomoćnik H. I., odvjetnik u Odvjetničkom društvu P. & P. u Z., radi utvrđenja ništetnosti i isplate, odlučujući o reviziji tuženika protiv presude i rješenja Županijskog suda u Osijeku poslovni broj GŽ-820/17-3 od 29. lipnja 2017., kojima je potvrđena presuda Općinskog suda u Osijeku poslovni broj P-89/16-33 od 8. ožujka 2017., ispravljena rješenjem poslovnog broja P-89/16-35 od 8. ožujka 2017., te rješenje poslovnog broja P-89/16-34 od 8. ožujka 2017., u sjednici vijeća održanoj 20. ožujka 2018.

p r e s u d i o j e :

Revizija tuženika odbija se kao neosnovana u dijelu u kojem se odnosi na pravno pitanje pod slovom B, a koje glasi:

»Predstavlja li tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava podnesena u skladu sa čl. 131. Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/2007, kako je izmijenjen) (ZZP/07) (u daljnjem tekstu: "tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava") tužbu deĳniranu člankom 241. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, kako je izmijenjen) (u daljnjem tekstu: "ZOO") odnosno radnju vjerovnika kojoj ZOO daje učinak prekida zastarnog roka?«

r i j e š i o j e :

I. Revizija tuženika odbacuje se kao nedopuštena u dijelu u kojem se odnosi na pravna pitanja pod slovima A i C, a koja glase:

»Je li tuženik, nezakonito postupanje utvrđeno u revizijskoj odluci otklonio stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju iz 2012. godine ("Narodne novine" broj 112/12 - u daljnjem tekstu: ZID ZPK/12), odnosno o pitanju da li je odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi u konkretnom ugovoru od 9. siječnja 2013. zakonita i usklađena s odredbom čl. 5. ZID ZPK/12?

"... kada sud odlučuje o ništetnosti odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi u ugovorima o kreditu kojima je ugovorena anuitetska otplata, ukoliko utvrdi ništetnost iste, predstavljaju li u tom slučaju iznose stečene bez osnove (i) iznosi kamate plaćene preko

početne kamate ili (ii) iznosi anuiteta plaćeni preko početnog anuiteta"« II. Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troška odgovora na reviziju tuženika kao neosnovan.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom ispravljenom rješenjem poslovni broj P-89/16-35 od 8. ožujka 2017. i dopunjenoj rješenjem poslovni broj P-89/16-34 od 8. ožujka 2017. suđeno je:

»I/ Utvrđuje se da su dijelovi odredbe iz čl. 2. st. 1. i 2., čl. 6. st. 3. Ugovora o kreditu za kupnju motornog vozila broj 3209611322/07, kreditna partija broj 7103692892, koji je sklopljen 11. lipnja 2007. između tužitelja Ž. M. iz O., S. 5, kao korisnika kredita i tuženika Z. B. d.d. Z., kao Banke, kojima je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva na osnovu jednostrane odluke Banke o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, ništetnim.

II/ Nalaže se tuženiku Z. B. d.d. Z. da tužitelju Ž. M. iz O., S. 5 na ime razlike između ugovorene kamate i kamate koja se mijenjala jednostranom odlukom Banke o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, isplati iznos od 12.854,40 kn s pripadajućom zateznom kamatom računajući od dospjeća svakog pojedinog iznosa do 31. srpnja 2008. po stopi od 15% a od 1. kolovoza 2008. do 31. srpnja 2015. u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanom za pet postotnih poena koje teku po toj stopi od 1. rujna 2007. do 31. srpnja 2015., a od 1. kolovoza 2015. do isplate, po stopi zatezne kamate određenoj za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblja dulje od godine dana ne~~n~~anancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena i to na iznos od:

- 58,52 kn od 15. 11. 2007. pa do isplate;
- 57,52 kn od 5. 12. 2007. pa do isplate;
- 59,26 kn od 15. 1. 2008. pa do isplate;
- 58,98 kn od 15. 2. 2008. pa do isplate;
- 90,25 kn od 15. 3. 2008. pa do isplate;
- 89,73 kn od 15. 4. 2008. pa do isplate;
- 86,80 kn od 15. 5. 2008. pa do isplate;
- 87,91 kn od 15. 6. 2008. pa do isplate;
- 87,04 kn od 15. 7. 2008. pa do isplate;
- 86,86 kn od 15. 8. 2008. pa do isplate;
- 86,82 kn od 15. 9. 2008. pa do isplate;
- 90,15 kn od 15. 10. 2008. pa do isplate;
- 92,18 kn od 15. 11. 2008. pa do isplate;
- 89,30 kn od 15. 12. 2008. pa do isplate;
- 97,06 kn od 15. 1. 2009. pa do isplate;

- 97,14 kn od 15. 2. 2009. pa do isplate;
- 94,53 kn od 15. 3. 2009. pa do isplate;
- 95,13 kn od 15. 4. 2009. pa do isplate;
- 95,25 kn od 15. 5. 2009.. pa do isplate;
- 94,22 kn od 15. 6. 2009. pa do isplate;
- 94,40 kn od 15. 7. 2009. pa do isplate;
- 153,32 kn od 15. 8. 2009. pa do isplate;
- 155,11 kn od 15. 9. 2009. pa do isplate;
- 153,12 kn od 15. 10. 2009. pa do isplate;
- 154,41 kn od 15. 11. 2009. pa do isplate;
- 154,20 kn od 15. 12. 2009. pa do isplate;
- 157,67 kn od 15. 1. 2010. pa do isplate;
- 159,90 kn od 15. 2. 2010. pa do isplate;
- 159,42 kn od 15. 3. 2010. pa do isplate;
- 161,63 kn od 15. 4. 2010. pa do isplate;
- 165,68 kn od 15. 5. 2010. pa do isplate;
- 166,55 kn od 15. 6. 2010. pa do isplate;
- 171,32 kn od 15. 7. 2010. pa do isplate;
- 171,16 kn od 15. 8. 2010. pa do isplate;
- 181,04 kn od 15. 9. 2010. pa do isplate;
- 175,28 kn od 15. 10. 2010. pa do isplate;
- 176,61 kn od 15. 11. 2010. pa do isplate;
- 182,86 kn od 15. 12. 2010. pa do isplate;
- 183,42 kn od 15. 1. 2011. pa do isplate;
- 181,20 kn od 15. 2. 2011. pa do isplate;
- 182,54 kn od 15. 3. 2011. pa do isplate;

- 182,62 kn od 15. 4. 2011. pa do isplate;
- 186,72 kn od 15. 5. 2011. pa do isplate;
- 195,45 kn od 15. 6. 2011. pa do isplate;
- 205,39 kn od 15. 7. 2011. pa do isplate;
- 216,23 kn od 15. 8. 2011. pa do isplate;
- 199,11 kn od 15. 9. 2011. pa do isplate;
- 193,35 kn od 15. 10. 2011. pa do isplate;
- 193,73 kn od 15. 11. 2011. pa do isplate;
- 194,53 kn od 15. 12. 2011. pa do isplate;
- 199,50 kn od 15. 1. 2012. pa do isplate;
- 200,99 kn od 15. 2. 2012. pa do isplate;
- 199,36 kn od 15. 3. 2012. pa do isplate;
- 199,12 kn od 15. 4. 2012. pa do isplate;
- 199,94 kn od 15. 5. 2012. pa do isplate;
- 201,38 kn od 15. 6. 2012. pa do isplate;
- 199,59 kn od 15. 7. 2012. pa do isplate;
- 199,10 kn od 15. 8. 2012. pa do isplate;
- 194,71 kn od 15. 9. 2012. pa do isplate;
- 198,49 kn od 15. 10. 2012. pa do isplate;
- 200,25 kn od 15. 11. 2012. pa do isplate;
- 199,08 kn od 15. 12. 2012. pa do isplate;
- 197,68 kn od 15. 1. 2013. pa do isplate;
- 197,19 kn od 15. 2. 2013. pa do isplate;
- 196,69 kn od 15. 3. 2013. pa do isplate;
- 200,19 kn od 15. 4. 2013. pa do isplate;
- 195,05 kn od 15. 5. 2013. pa do isplate;

- 194,21 kn od 15. 6. 2013. pa do isplate;
- 194,71 kn od 15. 7. 2013. pa do isplate;
- 194,18 kn od 15. 8. 2013. pa do isplate;
- 196,06 kn od 15. 9. 2013. pa do isplate;
- 197,28 kn od 15. 10. 2013. pa do isplate;
- 197,87 kn od 15. 11. 2013. pa do isplate;
- 199,99 kn od 15. 12. 2013. pa do isplate;
- 197,85 kn od 15. 1. 2014. pa do isplate;
- 200,48 kn od 15. 2. 2014. pa do isplate;
- 201,80 kn od 15. 3. 2014. pa do isplate;
- 200,65 kn od 15. 4. 2014. pa do isplate;
- 198,99 kn od 15. 5. 2014. pa do isplate;- 199,35 kn od 15. 6. 2014. pa do isplate;

sve u roku od 15 dana.

III/ Nalaže se tuženiku Z. B. d.d. Z. da tužitelju Ž. M. iz O., S. 5 naknadi prouzročeni parnični trošak u iznosu od 13.925,00 kn zajedno sa zateznim kamatama koje teku od 8. ožujka 2017. kao dana presuđenja pa do isplate, po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nebankovnim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, u roku od 15 dana.

IV/ S preostalim dijelom tužbenog zahtjeva tužitelj se odbija kao neosnovanim.«

Drugostupanjskom presudom i rješenjem odbijena je žalba tuženika kao neosnovana i potvrđeni su ispravljena presuda i rješenje prvostupanjskog suda. Zahtjev tužitelja za naknadu troška odgovora na žalbu u iznosu od 1.250,00 kn odbijen je kao neosnovan.

Protiv drugostupanjske presude reviziju pozivom na odredbu čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 28/13 - dalje: ZPP) izjavio je tuženik, u kojoj je postavio sljedeća pravna pitanja označujući ih slovima A, B i C.

A - »Je li tuženik nezakonito postupanje utvrđeno u revizijskoj odluci otklonio stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju iz 2012. godine ("Narodne novine" broj 112/12 - u daljnjem tekstu: ZID ZPK/12), odnosno o pitanju da li je odredba o promjenljivoj kamatnoj stopi u konkretnom ugovoru od 9. siječnja 2013. godine zakonita i usklađena s odredbom čl. 5. ZID ZPK/12?

B - »Predstavlja li tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava podnesena u skladu sa čl. 131. Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/2007, kako je izmijenjen) (ZPP/07) (u daljnjem tekstu: "tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava") tužbu definiranu člankom 241. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, kako je izmijenjen) (u daljnjem tekstu: "ZOO") odnosno radnju vjerovnika kojoj ZOO daje učinak prekida zastarnog roka?«

A - »Kada sud odlučuje o ništetnosti odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi u ugovorima o kreditu kojima je ugovorena anuitetska otplata, ukoliko utvrdi ništetnost iste, predstavljaju li u tom slučaju iznose stečene bez osnove (i) iznosi kamate plaćene preko početne kamate ili (ii) iznosi anuiteta plaćeni preko početnog anuiteta"«

U prilog važnosti prvopostavljenog pravnog pitanja za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni tuženik se pored iznošenja svog pravnog shvaćanja pozvao na presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske (presuda i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-249/14 od 9. travnja 2015.), u kojoj je na stranici 25. navedeno:

"Takvo nezakonito postupanje tužene banke su kasnije otklonile nakon što je odredbom čl. 11.a. Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 75/09, 112/12) i formalno propisano što sve treba sadržavati ugovorna odredba ako je ugovorena promjenljiva kamatna stopa."

U odnosu na iznošenje razloga važnosti glede drugopostavljenog pravnog pitanja, pored iznošenja vlastitog pravnog shvaćanja podnositelj revizije se pozvao na presudu Švicarskog saveznog suda broj 8C-269/2011 od 18. lipnja 2011., koju je priložio u ovjerenom prijevodu sa njemačkog jezika, zatim presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Rev-x 183/11 od 16. listopada 2013., poslovni broj Rev-421/92 od 6. lipnja 1992., presudu Europskog suda u spojenim predmetima C-154/15, C-307/15 i C-308/15, u kojoj se sud pozvao na presude Europskog suda u predmetu C-40/08 od 6. listopada 2009., C-542/08 od 15. travnja 2010. i presudu C-309/85 od 2. veljače 1988.

Glede iznošenja razloga važnosti koji se odnosi na trećepostavljeno pravno pitanje, tuženik se pored iznošenja vlastitog pravnog shvaćanja pozvao na nalaz i mišljenje sudskog vještaka D. V. iz O.

Na koncu revizijskih navoda tuženik je istaknuo da je u postupku koji je prethodio reviziji počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 7. u vezi čl. 186. ZPP i čl. 219. ZPP jer tužba ne sadrži određen zahtjev u pogledu glavne stvari koji bi se temeljio na činjenicama koje tužitelj navodi u tužbi, obzirom da tužbeni zahtjev glasi na povrat razlike u anuitetima, a u činjeničnom supstratu tužbe navodi se da se potražuju razlike kamata koje su nastale uslijed ništete odredbe o primjenjivoj kamatnoj stopi, pa se može zaključiti da se ti navodi odnose na trećepostavljeno pravno pitanje.

Tuženik je predložio da se reviziju prihvati i preinači drugostupanjsku presudu, odnosno podredno da se obje presude u postupku koji je prethodio reviziji ukinu i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužitelj je predložio da se reviziju tuženika odbaci kao nedopuštenu, a podredno odbije kao neosnovanu, uz naknadu troškova odgovora.

Revizija tuženika djelomično nije osnovana, a djelomično nije dopuštena.

Prema odredbi čl. 382. st. 2. ZPP u slučajevima u kojima je ne mogu podnijeti prema odredbi st. 1. navedene zakonske odredbe, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude ako odluka u sporu ovisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Suglasno čl. 3. navedene zakonske odredbe stranka treba ne samo određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg je revizija podnesena uz određeno navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose, već je dužan i izložiti razloge zbog kojih smatra da je postavljeno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Da bi revizija iz odredbe čl. 382. st. 2. ZPP bila dopuštena, sve izložene pretpostavke moraju biti kumulativno ispunjene.

Osim toga treba reći da prema odredbi čl. 392.a st. 2. ZPP u povodu revizije iz čl. 382. st. 2. ZPP revizijski sud je ovlašten ispitati pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojeg je podnesena i koje je u njoj određeno naznačeno kao takvo uz pozivanje na propise i druge izvore prava koji se na to pitanje odnose.

U odnosu na pravno pitanje pod slovom B:

Navedenim pravnim pitanjem podnositelj problematizira učinke tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava iz Glave XXXII. Zakona o parničnom postupku glede mogućnosti prekidanja zastarnog roka u smislu čl. 241. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05 - dalje: ZOO/05), odnosno riječ je o pitanju može li takva tužba predstavljati radnju vjerovnika podnesenu protiv tuženika koja ima učinke prekida zastare glede svake individualne tražbine vezane uz razliku između prvotno ugovorene kamate i kamate koja se kasnije mijenjala jednostranom odlukom tuženika (u ovom predmetu prema nalazu i mišljenju vještaka u iznosu 12.854,40 kn).

U ovom parničnom postupku utvrđeno je:

- da je tužitelj kao korisnik kredita s tuženikom bankom 11. lipnja 2007. sklopio Ugovor o kreditu za kupnju motornog vozila broj 320961132207, kreditna partija broj 7103692892 u iznosu 26.714,95 CHF,
- da se odredbom čl. 2. Ugovora tužitelj obvezao tuženiku plaćati kamate po godišnjoj kamatnoj stopi koja je promjenjiva sukladno tržišnim uvjetima, a na temelju odluke banke o kamatnim stopama koja je na dan sklapanja ugovora iznosila 5,20% godišnje, a ista se obračunava u CHF mjesečno u kunsnoj protuvrijednosti po srednjem tečaju HNB na dan plaćanja,
- da je odredbom čl. 6. Ugovora dan pristanak tužitelja da banka povisi ili snizi anuitet te se tužitelj obvezao plaćati tako izmijenjene anuitete,
- da je stopa kamate od 13. lipnja 2007. do 1. listopada 2007. iznosila 5,20%, zatim u daljnjem razdoblju do 1. veljače 2008. 6,10%, potom do 1. srpnja 2009. 6,55%, a nadalje do 23. srpnja 2014. 7,55%, kada je ugovor ispunjen prijevremenom otplatom,
- da je zbog opisane jednostrane i netransparentne promjene ugovorne kamatne stope posljedično mijenjan svaki iznos anuiteta te da konačna ukupna razlika novčane tražbine na ime stjecanja bez osnove, odnosno restitucije u ovom predmetu iznosi upravo 12.854,40 kn,
- da je u presudama Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013., Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj Pž-7129/13 od 13. lipnja 2014. i Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-249/14 od 9. travnja 2015. pravomoćno utvrđeno da je kamatne stope tuženik mijenjao bez ugovorenih parametara jednostranom odlukom banke, samim obavještanjem o promjeni, dakle o kojoj promjeni nije pojedinačno pregovarano, čime je došlo do povrede kolektivnih interesa i prava potrošača, korisnika kredita, a što je imalo za posljedicu nepoštenost, odnosno ništetnost navedene ugovorne odredbe,
- da je individualnu tužbu tužitelj u ovom predmetu podnio 12. veljače 2015.,
- da je tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava podnesena 4. travnja 2012., a da je drugostupanjska presuda u tom dijelu postala pravomoćna 13. lipnja 2014.

U odnosu na pitanje pod slovom B revizijski sud nalazi da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni imajući na umu izuzetno velik broj individualnih parničnih postupaka koji se u Republici Hrvatskoj vode upravo sa zahtjevima za restituciju onog dijela novčane tražbine kojeg su po ugovorima o potrošačkim kreditima isplaćene bankama na temelju nepoštenih ugovornih odredaba glede jednostrane i netransparentne promjenjivosti redovne stope ugovorne kamate, o kojoj nije pojedinačno pregovarano, a pri čemu je također revizijski sud vodio računa i na sve presude na koje se podnositelj u obrazlaganju razloga važnosti pozvao.

Prema shvaćanju revizijskog suda pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača dolazi do prekida zastare na temelju čl. 241. ZOO/05 te zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe (ovdje 13. lipnja 2014., zbog čega zastara nije nastupila).

Prilikom donošenja takvog shvaćanja posebice se imalo na umu postojanje znatnih teškoća prilikom ostvarivanja restitucijskih zahtjeva iz ništetnih ugovora zbog toga što takvi zahtjevi zastarijevaju u relativno kratkom zastarnom roku od pet godina, neovisno o tome što se pravo na isticanje ništetnosti ne gasi (čl. 328. ZOO/05).

Dakle, u nedostatku posebnih zakonskih odredaba koje bi izričito uređivale prekid zastare zbog pokretanja postupka radi zaštite kolektivnih interesa i prava, a vodeći i računa o tome da potrošači mogu ostvariti djelotvornu pravnu zaštitu bez obzira na kratak restitucijski rok iz ništetnih ugovora i bez obzira na to što je odredbom čl. 140. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 79/2007 - dalje: ZP/07) propisano da pokretanje ili vođenje postupka radi zaštite kolektivnih interesa potrošača ne sprječava potrošača da protiv trgovca pokrene pojedinačni postupak radi zaštite svojih povrijeđenih subjektivnih prava, revizijski sud nalazi da je vođenjem kolektivnog spora došlo do prekida zastare u smislu čl. 241. ZOO/05 jer u protivnom vođenje postupka kolektivne zaštite u opisanim okolnostima ne bi imalo smisla.

Pri tome valja posebno istaći da u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora ZP/07 nije bio na snazi, već je u tom razdoblju pa do 6. kolovoza 2007. bio na snazi Zakon o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 96/03 - dalje: ZP/03) koji je također sadržavao odredbe o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima. Tako je odredbom čl. 81. st. 2. i 3. ZP/03 bilo propisano da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje značajnu neravnotežu u odnosima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, posebice ako potrošač nije imao utjecaj na njezin sadržaj.

Nastavno, i odredba čl. 96. st. 1. ZP/07 i dalje uređuje pitanje nepoštenih odredbi u potrošačkim ugovorima.

Prilikom donošenja navedenog shvaćanja sud je imao na umu i odredbu čl. 502.c ZPP o proširenju subjektivnih granica pravomoćnosti presude, prema kojem propisu se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 502.a st. 1. ZPP za zaštitu kolektivnih interesa i prava da su određenim postupanjem povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U takvom slučaju sud će biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati (čl. 502.c ZPP).

U odnosu na presude Europskog suda na koje se pozvao podnositelj revizije, treba u prvom redu navesti da je Republika Hrvatska postala punopravnom članicom Europske unije 1. srpnja 2013., od kada pravo Europske unije čini dio njezinog pravnog poretka i mora se primjenjivati, dapače to pravo je nadređeno onom nacionalnom. Takva obveza primjene prava Europske unije postoji u odnosu na sve one pravne odnose koji su u području primjene prava Europske unije, a koji odnosi su nastali nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Pitanje zaštite kolektivnih interesa potrošača jest u području primjene prava Europske unije i regulirano je uz ostalo Direktivom Vijeća 93/13 EEC od 5. travnja 1993. o ugovornim odredbama u potrošačkim ugovorima koji se protive načelu savjesnosti i poštenja (nepoštene odredbe - dalje: Direktiva 93/13 EEC), a čije odredbe su implementirane u nacionalno zakonodavstvo Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 78/12) te se primjenjuju kao nacionalni propis.

Međutim, na pravne odnose i sporove proizašle iz njih, a koji su nastali prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, a na koje se dakle neposredno ne primjenjuje pravo Europske unije, postoji obveza hrvatskih sudova da tumače nacionalno pravo u duhu prava Europske unije i sveopće njene pravne stečevine (što uključuje uz ostalo i praksu suda Europske unije), na što se Republika Hrvatska obvezala sklapanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a koji je u primjeni od 2005.

Dakle, na konkretni predmet spora s obzirom na vrijeme njegovog pokretanja, kao i razdoblje u odnosu na koje se traži zaštita, ima se primjenjivati nacionalni propis uz njegovo tumačenje u duhu prava Europske unije.

Međutim, upravo u presudi Francisco Gutiérrez Naranjo i Ana Maria Palacios Martínez protiv Cajasur Banco i Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA u spojenim predmetima C-154/15, C-307/15 i C-308/15 Europski sud je utvrdio i definirao pravila koja vrijede neovisno o tome je li ugovorna odredba proglašena nepoštenom u postupku individualne ili kolektivne zaštite od nepoštenih odredaba.

Prvo pravilo o ex tunc učincima utvrđenja da je ugovorna odredba nepoštena ide u pravcu da ti učinci djeluju unatrag od trenutka sklapanja ugovora. Smatra se da nepoštena ugovorna odredba nikad nije ni bila ugovorena tako da ne može imati učinak u odnosu na potrošača. Sudsko utvrđenje nepoštenosti takve odredbe mora, u načelu, imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se on nalazio da navedene odredbe nije bilo.

Drugo pravilo jest da proglašenjem ugovorne odredbe nepoštenom za potrošače nastaje subjektivno pravo na restituciju, i treće pravilo jest da potrošač ima pravo na punu restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa od trenutka sklapanja ugovora, neovisno o tome kada je utvrđeno da je ugovorna odredba nepoštena.

Tek kumulativna primjena sva tri pravila osigurava potpunu i djelotvornu zaštitu od nepoštenih odredaba suglasno Direktivi 93/13 EEZ.

Dakle, navedena presuda na koju se pozvao podnositelj revizije ne idu u prilog njegovom mišljenju o nastupanju zastare restitucijskog zahtjeva tužitelja.

U odnosu na presudu Švicarskog saveznog suda na koju se pozvao podnositelj revizije valja reći da ne postoji pravna vezanost hrvatskih sudova uz presude tog suda, dok u odnosu na ostale presude Europskog suda na koje se pozvao revident treba reći da u njima nije izraženo shvaćanje o subjektivnim učincima postupka vođenog po tužbi za zaštitu kolektivnih interesa i prava u odnosu na individualne parnične postupke glede nastupanja prekida zastare.

Konačno, glede pozivanja na sudsku praksu Vrhovnog suda Republike Hrvatske, prema dosadašnjoj ustaljenoj praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske rok za restituciju kod ništetnih ugovora teče od svake pojedine isplate.

Zbog svega izloženog, po shvaćanju revizijskog suda, sudovi u postupku koji je prethodio reviziji su pravilno primijenili materijalno pravo kada su zaključili da u smislu odredbe čl. 241. ZOO/05 pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača dolazi do prekida zastare te zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe.

Zbog toga je glede pravnog pitanja postavljenog pod slovom B trebalo na temelju odredbe čl. 393. ZPP reviziju tuženika odbiti kao neosnovanu.

U odnosu na pitanje pod slovom A

U odnosu na prvopostavljeno pravno pitanje (pod slovom A) kojim se problematizira nezakonito postupanje tuženika nakon stupanja na snagu ZID ZPK ("Narodne novine" broj 112/12), odnosno pitanje je li odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi u konkretnom Ugovoru od 9. siječnja 2013. zakonita i usuglašena s odredbom čl. 5. ZID ZPK/12, imajući na umu prethodno citirane navode iz revizijske odluke (presude i rješenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-249/14 od 9. travnja 2015.) treba odgovoriti sljedeće:

Revizija iz odredbe čl. 382. st. 2. ZPP, tzv. izvanredna revizija uređena je kao pravni lijek čija je primarna zadaća osiguranje jedinstvene primjene zakona i drugih propisa, kao i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Uloga je Vrhovnog suda Republike Hrvatske u takvom postupku prilikom odlučivanja o izvanrednoj reviziji osigurati pravilno i jedinstveno tumačenje zakona, čime Vrhovni sud Republike Hrvatske svojim odlukama izravno utječe na ujednačavanje sudske prakse i pridonosi pravnoj sigurnosti koja je bitna sastavnica vladavine prava.

Sukladno tome, institut izvanredne revizije uvijek je povezan s pitanjima od javnog -općeg interesa. Istodobno, preko njega se u najvećoj mjeri očituje ustavna zadaća Vrhovnog suda Republike Hrvatske u smislu čl. 116. st. 1. Ustava Republike Hrvatske.

Pretpostavke za dopuštenost revizije iz čl. 382. st. 2. ZPP razlikuju od onih propisanih za tzv. redovnu reviziju. One su dijelom specifične jer izražavaju tu osobitu javnopravnu svrhu izvanredne revizije.

Dakle, povodom revizije iz čl. 382. st. 2. ZPP revizijski sud se ne može baviti pitanjem je li u konkretnom, pojedinom ugovoru došlo do pogrešne primjene materijalnog prava, pri čemu treba dodati da su nižestupajski sudovi utvrdili upravo suprotno, tj. da tuženik i u navedenom daljnjem razdoblju nije otklonio nedostatke jednostranog i netransparentnog određivanja promjenjivosti redovne ugovorne kamatne stope.

Osim toga, formulacija u tekstu iz revizijske odluke na koju se tuženik pozvao glede pitanja otklanjanja takvog nezakonitog postupanja treba tumačiti u pravcu da su banke takvo nezakonito postupanje naknadno bile dužne otkloniti u smislu navedene zakonske odredbe, a ne da je nezakonito postupanje moglo biti automatski otklonjeno već samom stupanjem na snagu čl. 5. ZID ZPK/12.

Dakle, revizijski sud ne nalazi da bi odluka drugostupajnskog suda u ovom predmetu bila utemeljena na shvaćanju koje nije podudarno sa shvaćanjem izraženim u presudi i rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-249/14-2 od 9. travnja 2015., pa utoliko u smislu odredbe čl. 392.b st. 3. ZPP navedeno pravno pitanje nije važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

U odnosu na pitanje pod slovom C

To se također odnosi i na treće postavljeno pravno pitanje u kojem se želi ukazati na distinkciju između novčane tražbine koja se odnosi na razliku na ime ugovorene kamate i anuitetske otplate, pri čemu u odnosu na to pitanje također nedostaju određeni i jasni razlozi važnosti za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Zbog toga ni glede tog pitanja nisu ispunjene pretpostavke dopuštenosti.

Konačno, revizijski navodi u kojima se ukazuje na postojanje bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 7., čl. 186. i čl. 219. ZPP nema jasno i određeno postavljeno pravno pitanje pa time ne izlazi iz granica procesnopravnog prigovora, zbog čega nisu ispunjene pretpostavke za dopuštenost revizije iz čl. 382. st. 2. ZPP, prema odredbi čl. 392.b st. 2. ZPP.

Na osnovu svega izloženog valjalo je na temelju odredbi čl. 392.b st. 2. i 3. ZPP odlučiti kao u točki I. izreke rješenja.

Na temelju odredbe čl. 155. ZPP odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troška odgovora na reviziju.

Predsjednica vijeća:
Renata Šantek, v. r.

Zagreb, 20. ožujka 2018.

Izvor: IUS INFO, URL

2. Presuda i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-733/2018-3. od 20. siječnja 2021.

Odluka:

Rev 733/2018-3

Zbirni podatci

Broj odluke: Rev 733/2018-3
ECLI broj: ECLI:HR:VSRH:2021:934
Datum odluke: 20.01.2021
Vrsta odluke: Presuda i rješenje
Vrsta predmeta: Građanski - revizija
Odjel: GRAĐANSKI ODJEL
[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Rev 733/2018-3

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 733/2018-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A
I
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Davorke Lukanović-Ivanišević predsjednice vijeća, Mirjane Magud članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice, Ljiljane Hrastinski Jurčec članice vijeća, mr. sc. Dražena Jakovine člana vijeća i Goranke Barać-Ručević članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D. B., OIB: ..., kojeg zastupa punomoćnik J. B., odvjetnik u B., protiv tuženika Z. C., OIB: ..., iz G. P., radi proglašenja nedopuštenom ovrhe na novčanim sredstvima, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj GŽ-1513/17-3 od 9. siječnja 2018., kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Bjelovaru poslovni broj P-368/16-10 od 13. siječnja 2017., u sjednici održanoj 20. siječnja 2021.,

p r e s u d i o j e:

Prihvća se revizija tužitelja u odnosu na treće pitanje naznačeno u reviziji te se preinačuje presuda Županijskog suda u Zagrebu poslovni broj GŽ-1513/17-3 od 9. siječnja 2018. i presuda Općinskog suda u Bjelovaru poslovni broj P-368/16-10 od 13. siječnja 2017. i sudi:

I. Proglašava se nedopuštenom ovrha na novčanim sredstvima ovršenika u predmetu Općinskog suda u Bjelovaru, Stalna služba u Pakracu poslovni broj Ovr-4240/15 u dijelu zakonske zatezne kamate na glavnicu od 3.955,00 kn tekuće od 21. travnja 2007. do naplate.

II. Nalaže se tuženiku da naknadi tužitelju parnični trošak u iznosu od 5.625,00 kn sa zateznim kamatama koje po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana neefikasnim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena koje teku od 20. siječnja 2021. do isplate sve u roku od 15 dana.

r i j e š i o j e:

Revizija tužitelja odbacuje se kao nedopuštena u odnosu na pravno pitanje navedeno pod brojem 1. i 2. obrazloženja.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom u toč. I. izreke odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja u kojem je tražio da se proglasi nedopuštenom ovrha na novčanim sredstvima ovršenika u predmetu Općinskog suda u Bjelovaru, Stalna služba u Pakracu poslovni broj Ovr-4240/15 u dijelu zakonske zatezne kamate na glavnica od 3.955,00 kn tekuće od 21. travnja 2007. do naplate.

U toč. II. izreke tužitelj je obavezan tuženiku naknaditi parnične troškove u iznosu od 1.500,00 kn sa zateznim kamatama, kako je to pobliže navedeno u izreci presude počevši od 13. siječnja 2017. do isplate, sve to u roku od 15 dana.

Presudom suda drugog stupnja potvrđena je prvostupanjska presuda.

Protiv drugostupanjske presude tužitelj je podnio reviziju iz čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i 8914 - dalje: ZPP) zbog pravnih pitanja za koje smatra da su važna za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Predlaže prihvatiti reviziju i preinačiti pobijane presude na način da se tužbeni zahtjev usvoji i obveže tuženika da mu naknadi troškove prvostupanjskog postupka, kao i troškove žalbenog i revizijskog postupka sve sa zakonskom zateznom kamatom, time da podredno predlaže ukinuti pobijane presude i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija je djelomično osnovana, a djelomično nedopuštena.

Prema odredbi čl. 382. st. 2. ZPP u slučajevima u kojima reviziju ne mogu podnijeti prema odredbi stavka 1. toga članka, stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude ako odluka u sporu ovisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

Prema odredbi stavka 3. toga članka u reviziji iz čl. 382. st. 2. ZPP stranka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg ju je podnijela te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Navedene pretpostavke iz čl. 382. st. 3. ZPP moraju biti kumulativno ispunjene.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se ovrha, koja se na novčanim sredstvima tužitelja kao ovršenika vodi kod Općinskog suda u Bjelovaru, Stalna služba u Pakracu u predmetu poslovni broj Ovr-4240/2015 proglasi nedopuštenom i to u dijelu zakonske zatezne kamate na parnični trošak, jer da je ovrha nedopuštena zbog nastupanja zastare.

U postupku koji je prethodio reviziji utvrđeno je:

- da je ovršnom ispravom - rješenjem Općinskog suda u Bjelovaru poslovni broj P-369/06-35 od 20. travnja 2007., koja je postala ovršna 6. ožujka 2008. tužitelju naloženo naknaditi tuženiku iznos od 3.955,00 kn,
- da navedenom ovršnom ispravom tužitelju nije naloženo da na naprijed navedeni iznos troškova plati zateznu kamatu,
- da je ovrha radi naplate troškova parničnog postupka kao glavne tražbine, ali i zatezne kamate na te troškove, pokrenuta 16. studenoga 2015.

Prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev u bitnom s obrazloženjem da tražbina na koju se odnose zakonske zatezne kamate iz predmeta spora nije zastarjela, jer nije prošlo 10 godina od dana ovršnosti (6. ožujka 2008.) do pokretanja ovršnog postupka, a niži je tužitelj dokazao da je navedena tražbina prestala postojati, a sve primjenom čl. 233. st. 1.

Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15 - dalje: ZOO), smatrajući da kamate kao sporedna tražbina slijede sudbinu glavne tražbine i da do primjene odredbe st. 2. čl. 233. ZOO dolazi tek kada glavna tražbina

prestane i tada tražbine povremenih davanja koje dospijevaju godišnje ili u kraćim određenim vremenskim razmacima, dakle i kamate kao sporedne povremene tražbine, zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja.

Drugostupanjski sud je prihvativši navedena činjenična utvrđenja i izneseno pravno shvaćanje primjenom čl. 368. st. 1. ZPP potvrdio prvostupanjsku presudu.

Tužitelj u reviziji osporavajući navedeno pravno shvaćanje sudova postavlja slijedeća pravna pitanja:

1. "Prosuduje li se zastara ovrhe kamate na parnični trošak prema rokovima predviđenim odredbom čl. 233. st. 2. u svezi čl. 226. st. 1. ZOO-a"?,
2. "Je li navedena tražbina tuženika povremena tražbina na način propisan odredbom čl. 226. st. 1. ZOO-a na koju treba primijeniti zastarni rok iz odredbe čl. 233. st. 2. ZOO-a, neovisno o tome što je riječ o zakonskoj zateznoj kamati uređenoj prisilnim propisom"?
3. "Nije li u smislu odredbe čl. 227. ZOO-a zastarjelo i samo pravo iz kojeg proistječe kamata kao povremena tražbina, te samim time tuženik izgubio pravo na dospjelu kao i buduću kamatu"?

Smatra da su navedena pitanja važna za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih građana u njihovoj primjeni u smislu čl. 382. st. 2. i 3. ZPP, a obrazlažući razloge važnosti navedenih pitanja poziva se na odredbe čl. 223. st. 1. i čl. 226. st. 1. ZOO, kao i na praksu Županijskog suda u Varaždinu poslovni broj Gž-1578/16-2 od 16. svibnja 2017., Županijskog suda u Splitu poslovni broj Gž-2314/97 od 19. prosinca 1997. i Županijskog suda u Bjelovaru poslovni broj Gž-2232/06-2 od 11. siječnja 2007., te iznosi shvaćanje prema kojem je odredba čl. 233. st. 2. ZOO lex specialis u odnosu na opću odredbu iz čl. 223. ZOO, i pritom naglašava da predmetne kamate, sukladno odredbi čl. 233. st. 1. ZOO, nisu utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom (ovršnom ispravom - citiranim rješenjem) već da one, sukladno odredbi st. 2. navedenog članka, proistječu iz te odluke, zbog čega zastarijevaju u roku predviđenom za davanje povremenih tražbina, sukladno odredbi čl. 226. st. 1. ZOO.

Prvo postavljeno pitanje nije važno, jer u konkretnom slučaju sporne kamate nisu utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom - ovršnom ispravom, a postavljeno pitanje se odnosi upravo na situaciju iz čl. 233. st. 2. ZOO, kada su parnični troškovi i kamata na dosuđeni parnični trošak utvrđeni pravomoćnom sudskom odlukom. Stoga od odgovora na navedeno pitanje ne zavisi odluka u ovoj pravnoj stvari, pa utoliko pozivanje u podnesenoj reviziji na navedenu odluku Županijskog suda u Splitu, koja se odnosi na situaciju iz čl. 233. st. 1. st. 2. ZOO, navedenom pitanju ne daje razlog važnosti.

U odnosu na drugo postavljeno pitanje sam zakon (ZOO) u naprijed citiranim odredbama daje odgovor na navedeno pitanje, pa ni to pitanje nije važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njihovoj primjeni.

Iz navedenih razloga je u odnosu na ta pitanja valjalo odbaciti reviziju tužitelja primjenom odredbe čl. 392.b st. 3. ZPP (tako i ovaj sud u Rev 1635/2018-2 od 26. ožujka 2019.).

Treće postavljeno pitanje, u odnosu na koje su dati razlozi važnosti, se u biti svodi na pitanje zastare tražbine i na gubitak prava na dospjelu i buduću kamatu na troškove postupka u situaciji kada ovršnom ispravom nije utvrđena kamata na dosuđene troškove postupka.

Navedeno pitanje je važno jer u odnosu na navedeno pitanje postoje različita pravna shvaćanja županijskih sudova pa je potrebno, radi jedinstvene primjene materijalnog prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ujednačiti sudsku praksu.

Naime, odredbom čl. 30. st. 2. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 12/12 i 25/13 - dalje: OZ) određeno je da će sud na prijedlog ovrhovoditelja, ako plaćanje zatezne kamate na troškove postupka nije određeno već u ovršnoj ispravi, u rješenju o ovrshi odrediti naplatu tih kamata po propisanoj stopi od dana donošenja odluke odnosno sklapanja nagodbe do naplate. Prema toj odredbi, dakle ovršni sud može odrediti ovrhu i radi naplate kamata na dosuđene troškove postupka neovisno o tome što u ovršnoj ispravi, na temelju koje je zatražena ovrha, nije odlučeno o zateznim kamatama na troškove postupka.

Odredbom čl. 226. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15), propisano je da tražbine povremenih davanja koje dospijevaju godišnje ili u kraćim razdobljima, bilo da se radi o sporednim povremenim tražbinama kao što je tražbina kamata, bilo da se radi o takvim povremenim tražbinama u kojima se iscrpljuje samo pravo, kao što su tražbina uzdržavanja, zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja, dok je čl. 227. st. 1. ZOO propisano da pravo iz kojeg proistječu povremene tražbine zastarijevaju za pet godina, računajući od dospelosti najstarijeg neispunjene tražbine, a prema stavku 2. citiranog članka, vjerovnik gubi pravo ne samo da zahtijeva buduća povremena davanja nego i povremena davanja koja su dospjela prije te zastare, kad zastari pravo iz kojeg proistječu povremene tražbine.

Odredbom čl. 233. st. 1. istog Zakona je propisano da sve tražbine koje su utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog tijela javne vlasti, ili nagodbom pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, odnosno javnobilježničkim aktom, zastarijevaju za deset godina, pa i one za koje zakon inače predviđa kraći zastarni rok, dok je stavkom 2. istog članka propisano da sve povremene tražbine koje proistječu iz takvih odluka ili nagodbe, odnosno javnobilježničkih akata i dospijevaju ubuduće, zastarijevaju u roku predviđenom za davanje povremenih tražbina.

Kamata prema odredbi čl. 223. ZOO, kao akcesorno potraživanje dijeli pravnu sudbinu glavnog potraživanja, pa kad zastari glavno potraživanje, zastarjela su i sporedna potraživanja, kao što su potraživanja kamata, plodova, troškova i ugovorne kazne.

Prema ocjeni ovog suda na predmetnu situaciju ne može se na pitanje zastare naplate kamata na troškove postupka koji nisu određeni u ovršnoj ispravi primijeniti odredba st. 2. čl. 233. ZOO jer navedena odredba propisuje zastarijevanje tražbina utvrđene pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, a u konkretnom slučaju predmetna tražbina - kamata na dosuđene troškove nije utvrđena (određena) ovršnom ispravom.

Kada kamata, kao povremena tražbina, nije ovršnom ispravom izričito dosuđena, tada je ta tražbina samostalna tražbina, (na koju ovrhovoditelj ima pravo temeljem odredbe čl. 30. st. 1. OZ) jer ona ne proistječe iz ovršne isprave nego iz rješenja o ovrsi temeljenom na citiranoj odredbi OZ, pa kako dospijeva ubuduće, na zastaru takve tražbine kamate, kao samostalne tražbine, koja ne slijedi sudbinu glavne tražbine, jer je ona sada glavna tražbina, ne dolazi do primjene odredbe st. 2. čl. 233. ZOO, a budući da kamate predstavljaju povremene tražbine iz čl. 226. st. 1. ZOO, koja odredba predstavlja specijalnu odredbu u odnosu na opću odredbu iz čl. 223. ZOO, zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja, zbog čega na takve tražbine treba primijeniti odredbu čl. 226. st. 1., odnosno čl. 227. st. 1. i 2. ZOO.

Stoga je pogrešno navedeno shvaćanje nižestupanskih sudova prema kojem kamata, kao sporedna tražbina, u konkretnom slučaju, slijedi sudbinu glavne tražbine i da do primjene odredbe st. 2. čl. 233. ZOO dolazi tek kada glavna tražbina prestane i tada tražbine povremenih davanja koje dospijevaju godišnje ili u kraćim određenim vremenskim razmacima zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja.

Iz navedenih razloga je pogrešno primjeno materijalno pravo od strane nižestupanskih sudova iz postavljenog pitanja, pa je primjenom odredbe čl. 395. st. 1. ZPP odlučeno kao u izreci.

S obzirom da je tužiteljica uspjela u ovom postupku u cijelosti o troškovima postupka je odlučeno na temelju odredbe čl. 166. st. 2. ZPP, u svezi sa čl. 154. st. 1. i čl. 155. st. 1. ZPP, s tim da joj je priznat trošak prvostupanskog postupka i to: trošak sastava tužbe temeljem Tbr. 7.1 Tarife o nagradama i naknadama troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15 - dalje: OT), trošak zastupanja na 3 ročišta temeljem Tbr. 9.t.1 OT od po 500,00 kn, trošak pristupa na ročište za objavu presude u iznosu 250,00 kn (temeljem Tbr. 9.t.3OT), trošak sastava obavijesti ovršnom sudu o pokretanju parnice prema Tbr. 8.t. 3.OT u iznosu 125,00 kn, trošak sastava podneska od 5. listopada 2016. po Tbr.br. 8.t.3.OT u iznosu od 125,00 kn, troška obrazloženog očitovanja na odgovor na tužbu u iznosu od 500,00 kn prema Tbr. 8.t.1.OT, odnosno ukupno 3.000,00 kn, troška PDV-a od 25 % na navedeni iznos u visini od 750,00 kn, sukladno Tbr. 42. OT, troška sastava žalbe protiv presude sa PDV-om u iznosu od 937,50 kn po Tbr. 10.t.2. i 42. OT, te troška sastava revizije sa PDV-om u iznosu od 937,50 kn temeljem Tbr. 10.t.6. OT, sve to prema odredbi čl. 30. st. 3. OZ-a sa zatraženom zakonskom zateznom kamatom sukladno čl. 29. st. 2. ZOO-a, odnosno ukupno 5.625,00 kuna.

Iz navedenih razloga je odlučeno kao u izreci presude i rješenja.

Zagreb, 20. siječnja 2021.

Predsjednica vijeća:
Davorka Lukanović-Ivanišević, v.r.

Izvor: IUS INFO, URL

3. Presuda Županijskog suda u Varaždinu, Stalne službe u Koprivnici Gž-1369/2021-2. od 14. listopada 2021.

Odluka:

Gž 1369/2021-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Gž 1369/2021-2

Datum odluke: 14.10.2021

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Republika Hrvatska
Županijski sud u Varaždinu
Stalna služba u Koprivnici
Koprivnica, Hrvatske državnosti 5

Poslovni broj: Gž-1369/2021-2

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Varaždinu - Stalna služba u Koprivnici, kao sud drugog stupnja, u vijeću sastavljenom od sudaca Veljka Kučekovića kao predsjednika vijeća, Damira Ronića kao člana vijeća i suca izvjestitelja i Tatjane Kučić kao članice vijeća, u parničnom predmetu tužitelja I. Z. iz A1, OIB B1, zastupanog po M. L., odvjetniku iz Odvjetničkog društva L. & partneri d.o.o. iz Zagreba, protiv tuženika H.-A. d.o.o. iz A2, OIB B2, zastupanog po A. J., odvjetnici iz Odvjetničkog društva A. J. & partneri d.o.o. iz Zagreba, radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, odlučujući o žalbi tužitelja protiv presude Općinskog građanskog suda u Zagrebu od 21. srpnja 2021. broj P-5709/2020-7, u nejavnoj sjednici vijeća održanoj 14. listopada 2021., presudio

je

Žalba tužitelja odbija se kao neosnovana, a prvostupanjska presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu od 21. srpnja 2021. broj P-5709/2020-7, se potvrđuje.

Obrazloženje

1. Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja da se proglašeni nedopuštenom ovrha određena rješenjem istoga suda od 30. rujna 2020. broj Ovr-2082/2020. Istom presudom naloženo je tužitelju da tuženiku naknadi parnični trošak u iznosu od 2.500,00 kn sa zateznom kamatom koja teče od 21. srpnja 2021. pa da isplate sve u roku od 15 dana.
2. Protiv prvostupanjske presude u zakonskom roku žali se tužitelj zbog svih razloga navedenih u odredbi čl. 353. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08 - ispravak, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 - Odluka USRH i 70/19 - dalje u tekstu: ZPP). Predlaže da drugostupanjski sud njegovu žalbu uvaži, pobijanu presudu ukine i predmet vrati na ponovni postupak.
3. Odgovor na žalbu nije podnesen.
4. Žalba tužitelja nije osnovana.

1. Tužitelj u svojoj žalbi iznosi žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka te čl. 354. st. 1. a u vezi s odredbama čl. 7., 8. i 219. ZPP-a. Ispitujući prvostupanjsku presudu u odnosu na izneseni žalbeni razlog ovaj sud je utvrdio da prvostupanjski sud nije počinio niti jednu od navedenih bitnih povreda. Naime, prvostupanjski sud je utvrđivao upravo one činjenice i provodio one dokaze koje su stranke predlagale tijekom postupka i nije utvrđivao nikakve druge činjenice niti je provodio neke druge dokaze koje stranke tijekom postupka nisu predložile tako da nije pogrešno primijenio odredbu čl. 7. ZPP-a. Također prvostupanjski sud o tome koje će činjenice uzeti kao dokazane je odlučio prema svom uvjerenju na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka tako da je pravilno primijenio i odredbu čl. 8. ZPP-a. Također nije pogrešno primijenio niti odredbu čl. 219. ZPP-a jer je tužitelj tijekom postupka iznio sve činjenice i dokaze koje je smatrao potrebnim iznijeti tako da postupak prvostupanjskog suda ni na koji način nije onemogućio tužitelja da iznosi činjenice i predlaže dokaze. Međutim, koje će činjenice utvrditi kao dokazane i koje će dokaze provoditi tijekom postupka je stvar odluke prvostupanjskog suda i time što neke dokaze nije provodio nije time povrijedio odredbu čl. 219. st. 1. ZPP-a. Također ovaj sud je prvostupanjsku presudu ispitivao i u odnosu na eventualno počinjenu bitnu odredaba parničnog postupka na čije postojanje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti temeljem odredbe čl. 365. st. 2. ZPP-a. Ispitujući prvostupanjsku presudu na taj način ovaj sud je utvrdio da prvostupanjski sud tijekom postupka nije počinio niti jednu od takvih bitnih povreda tako da prvostupanjska presuda nije opterećena bitnom povredom.
2. Također prvostupanjski sud je tijekom postupka utvrdio sve bitne i odlučne činjenice o kojima ovisi pravilna primjena materijalnog prava i osnovanost tužbenog zahtjeva te je na tako potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio i materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev tužitelja.

Prvostupanjski sud je uvidom u zaključak suda broj Ovr-2082/2020 od 10. studenoga 2020. utvrdio da je tužitelj kao ovršenik upućen na pokretanje ove parnice iz razloga propisanih odredbom čl. 50. st. 1. točke 7., 9., 10. i 11. Ovršnog zakona što znači da je tužitelj upućen na pokretanje parnice jer ovrhovoditelj nije ovlašten tražiti ovrhu na temelju ovršne isprave ili ju nije ovlašten tražiti protiv ovršenika (točka 7.), jer je tražbina prestala na temelju činjenice koja je nastala u vrijeme kad je ovršenik više nije mogao istaknuti u postupku iz kojeg potječe odluka (točka 9.), jer je ispunjenje tražbine odgođeno, zabranjeno, izmijenjeno ili na drugi način onemogućeno zbog činjenice koja je nastala u vrijeme kad je ovršenik više nije mogao istaknuti u postupku iz kojega potječe odluka (točka 10.) i jer je nastupila zastara tražbine o kojoj je odlučeno ovršnom ispravom (točka 11). Također prvostupanjski sud je izvršio uvid u žalbu koju je tužitelj kao ovršenik podnio protiv rješenja o ovrsi te je utvrdio da su u toj žalbi istaknuti razlozi navedeni pod točkama 2. i 3. ove tužbe, odnosno tužitelj je i u žalbi protiv rješenja o ovrsi tvrdio da je tuženik aneksom ugovora zaprimio druga sredstva osiguranja temeljem kojih je mogao naplatiti svoju tražbinu, tvrdio je da se tuženik trebao naplatiti u stečajnom postupku te da nije aktivno legitimiran voditi ovrhu koja je u tijeku, slijedom čega je te razloge, u svjetlu odredbe čl. 50. st. 1. toč. 7., 9. i 10. Ovršnog zakona analizirao i prvostupanjski sud u svojoj presudi. Međutim, prvostupanjski sud nije prihvatio tužiteljevu tvrdnju koja se odnosi na sklapanje kupoprodajnog ugovora s kupcem B. Č., a temeljem kojeg je kupac navodno trebao zatvoriti upravo predmetni kredit jer ta tvrdnja nije bila od strane tužitelja (tamo ovršenika) istaknuta u žalbi protiv rješenja o ovrsi podnesenoj 8. listopada 2020. Zbog toga prvostupanjski sud navedene tvrdnje nije mogao analizirati niti uzeti u obzir, jer se radi o razlozima zbog kojih tužitelj nije bio upućen u parnicu, odnosno nije ih istaknuo u žalbi protiv rješenja o ovrsi. Također prvostupanjski sud je uvidom u dokumentaciju u spisu utvrdio da je između ovdje tuženika H.-A. d.o.o. kao cesionara i H.A.A.B. kao cedenta dana 5. lipnja 2014. sklopljen Ugovor o ustupu tražbine predmet kojega su nenamirena novčana potraživanja iz Ugovora o kreditu broj 500/99 sa sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava, kao i iz dva aneksa sklopljena uz predmetni ugovor, dakle, upravo potraživanja koja su predmetom ovršnog postupka. Odredbom čl. 6. toga Ugovora na tuženika su prešla sva prava koja je H.A.A.B. d.d. kao cedent imala u vezi predmetne tražbine i u vezi sredstava osiguranja te je tuženik dobio ovlast samostalno stupiti u sve postupke. Na temelju takvih utvrđenja prvostupanjski sud zaključuje da je upravo tuženik temeljem predmetnog Ugovora o ustupu tražbine ovlašten tražiti ovrhu na temelju ovršne isprave, pri čemu za valjanost samog ustupanja nije od utjecaja činjenica da li je tužitelj kao založni dužnik o ustupu bio obaviješten ili ne, zbog čega ne postoji razlog za nedopustivost ovrhe propisan odredbom čl. 50. st. 1. toč. 7. Ovršnog zakona. Također prvostupanjski sud je utvrdio da je tužitelj u Ugovoru o kreditu nesporno naveden kao založni dužnik i da je pristao zasnovati založno pravo upravo na nekretninama opisanim u izreci, pri čemu je dozvolio predniku tuženika da na svakoj od tih nekretnina to založno pravo upiše u zemljišnim knjigama, a potom i na temelju ugovora neposredno zatraži i provede prisilnu ovrhu, što je tuženik i učinio. Kojim će se sredstvima osiguranja poslužiti pojedini vjerovnik, odnosno protiv kojeg od solidarnih dužnika će krenuti u naplatu, ostavljeno je njemu na izbor, te različita sredstva osiguranja nisu zavisna jedno od drugog, niti su propisana pojedinim redosljedom, pa činjenica da tuženik doista nije aktivirao mjenice niti zadužnice ne može spriječiti istoga u pokretanju ovrhe na nekretnini, niti to može ovrhu učiniti

1. nedopuštenom zbog čega te navode tužitelja nije uvažio. U odnosu na činjenicu da je nad glavnim dužnikom A. K. d.o.o. otvoren stečajni postupak, koji je vođen pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod brojem St-2098/2013, a tuženik niti njegov pravni prednik H.A.A.B. d.d., nisu predmetnu tražbinu prijavili u tom stečajnom postupku prvostupanjski sud smatra da navedena činjenica ne može utjecati na dopuštenost pokrenute ovrhe, odnosno ne radi se o razlogu koji bi se na bilo koji način mogao podvesti pod razloge propisane odredbom čl. 50. st. 1. toč. 7., 9. i 10. Ovršnog zakona, pa stoga niti navedeno ne rezultira nedopuštenošću ovrhe. Analizirajući navode žalbe koju je tužitelj podnio protiv rješenja o ovrši, sud je utvrdio da isti u žalbi kao razlog nedopuštenosti ovrhe ističe i prigovor zastare tražbine, slijedom čega ga je sud uputio na pokretanje parnice također i pozivom na odredbu čl. 50. st. 1. toč. 11. Ovršnog zakona. Međutim, tužitelj tužbom koju je podnio u ovoj pravnoj stvari ne navodi zastaru kao razlog za nedopuštenost ovrhe, pa sud jedino može zaključiti da tužitelj uopće tužbu nije niti podnio iz razloga propisanog odredbom čl. 50. st. 1. toč. 11. Ovršnog zakona, već samo iz ostalih razloga navedenih u zaključku (točka 7., 9. i 10. Ovršnog zakona). Kako je prema odredbi čl. 7. ZPP-a tužitelj bio dužan u tužbi iznijeti i obrazložiti sve činjenice na kojima temelji svoj zahtjev te predložiti dokaze kojima se utvrđuju te činjenice prvostupanjski sud nije ovlašten utvrđivati činjenice koje stranke nisu iznijele niti izvoditi dokaze koje stranke nisu predložile zbog čega prvostupanjski sud nije ispitivao da li je tražbina tužitelja prema tuženiku zastarjela. Zbog tih razloga prvostupanjski sud je odbio tužbeni zahtjev tužitelja. Ovako utvrđeno činjenično stanje i takvu primjenu materijalnog prava prihvaća i ovaj sud.
2. Po ocjeni ovoga suda pravilno prvostupanjski sud nije ispitivao da li je nastupila zastara tražbine tužitelja prema tuženiku. Naime, iako je tužitelj upućen na parnicu radi utvrđenja nedopustivosti ovrhe i zbog razloga iz čl. 50. st. 1. toč. 11. Ovršnog zakona tj. da je nastupila zastara tražbine, tužitelj tijekom ovog postupka nije isticao niti jednu činjenicu koja bi se odnosila na zastaru tražbine, a temeljem odredbe čl. 214. st. 3 Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05 i 41/08 125/11 i 78/15 - dalje u tekstu: ZOO) sud se neće obzirati na zastaru ako se dužnik nije na nju pozvao tako da prvostupanjski sud nije mogao ispitivati zastaru tražbine tužitelja jer se o prigovoru zastare, dakle, ne odlučuje po službenoj dužnosti, već isključivo po prigovoru dužnika. Kako tužitelj tijekom postupka nije iznosio činjenice u odnosu na zastaru tražbine tužitelja prema njemu pravilno je prvostupanjski sud odlučio kada je u svojoj presudi naveo da eventualnu zastaru tražbine nije ispitivao.
3. U odnosu na tvrdnju tužitelja da on nije potpisao anekse ugovora o kreditu ovaj sud utvrđuje da su te tvrdnje tužitelja točne. No međutim, to ne utječe na dopuštenost ovrhe prema njemu jer ovršna isprava prema tužitelju je Ugovor o kreditu br. 500/99 od 25. kolovoza 1999. u kojem ugovoru je tužitelj kao založni dužnik dozvolio upis založnog prava na svojim nekretninama, a za tražbinu tužitelja prema glavnom dužniku te je dozvolio da se radi naplate te tražbine prema njemu može provesti ovrha upravo temeljem tog ugovora. Aneksima tog Ugovora o kreditu nije izmijenjena odredba osnovnog Ugovora o kreditu iz 1999. kojim je tužitelj dozvolio zasnivanje založnog prava na svojim nekretninama zbog čega činjenica što nije potpisao anekse ugovora ne utječe na mogućnost ovrhe prema njemu, a radi naplate tražbine, u ovom slučaju tuženika na kojeg je ta tražbina prenesena ugovorom o cesiji.
4. Također nisu osnovani niti navodi žalbe o tome da je prednik tužitelja imao na raspolaganju druga sredstva osiguranja koja nije iskoristio jer je pravilno prvostupanjski sud utvrdio da prednik tužitelja nije imao obvezu određena sredstva osiguranja koristiti po nekom redosljedu a tužitelj i glavni dužnik su solidarni dužnici zbog čega je tužitelj mogao izabrati prema kojem od solidarnih dužnika će zahtijevati ispunjenje svoje tražbine. Naime, temeljem odredbe čl. 43. st. 1. ZOO-a svaki dužnik solidarne obveze odgovara vjerovniku za cijeli dug i vjerovnik može zahtijevati njegovo ispunjenje od koga hoće sve dok ne bude potpuno ispunjen, ali kad jedan dužnik ispuni dug, obveza prestaje i svi se dužnici oslobađaju. Također pravilno je prvostupanjski sud utvrdio da zbog činjenice što prednik tužitelja, a niti tužitelj nisu u stečajnom postupku protiv glavnog dužnika prijavili tražbinu ovrha protiv tužitelja nije nedopuštena. Naime neprijavlivanje tražbine u stečajnom postupku ne prestaje obveza glavnog dužnika, već se jedino vjerovnik ne može naplatiti u drugom postupku osim stečajnog postupka što međutim nema utjecaja na tražbinu tuženika prema tužitelju koja se zasniva na dobrovoljnom založnom pravu koje je osnovano na nekretninama tužitelja, a radi vraćanja tražbine tužitelja odnosno njegovog prednika prema glavnom dužniku. Prema tome, s obzirom da niti jedan od razloga koje tužitelj navodi u žalbi, a kojima opravdava svoju tvrdnju da je ovrha na njegovim nekretninama nedopuštena, nije osnovan te da je prvostupanjski sud pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje i na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev tužitelja jer je utvrdio da ne postoje razlozi koji bi činili ovrhu na nekretninama tužitelja nedopuštenom, proizlazi da žalba tužitelja nije osnovana zbog čega je istu u cijelosti valjalo odbiti kao neosnovanu, a prvostupanjsku presudu potvrditi.
5. Radi naprijed navedenog presuđeno je kao u izreci.

Koprivnica, 14. listopada 2021.

Predsjednik vijeća
Veljko Kučeković

Izvor: IUS INFO, URL

4. Presuda Županijskog suda u Varaždinu Gž-2875/2015-2. od 5. travnja 2017.

Odluka:

Gž-2875/15-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Gž-2875/15-2

Datum odluke: 05.04.2017

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Broj: Gž-2875/15-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Varaždinu, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Dubravke Bosilj, kao predsjednice vijeća te Nade Krnjak, kao članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice i Tanje Novak-Premec, kao članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja I.-C. d.o.o., OIB:..., M. S., F. 8, zastupanog po punomoćniku K. G., odvjetniku u OD G. i Š. j.t.d. iz Č., protiv I. tuženice Ž. P., OIB:... iz V., 22. rujna 1991. br. 6, II. tuženika M. P., OIB:... iz V., H. 30/a i III. tuženika S. P., OIB:... iz V., J. 52, zastupanih po punomoćniku F. Š., odvjetniku iz Varaždina, radi isplate, odlučujući o žalbi tuženika protiv presude Općinskog suda u Varaždinu broj 20 P-1067/13-18 od 23. rujna 2015.g., u sjednici vijeća održanoj dana 05. travnja 2017. g.

p r e s u d i o j e :

Žalba tuženika djelomično se odbija kao neosnovana, a djelomično se prihvaća te se presuda Općinskog suda u Varaždinu broj 20 P-1067/13-18 od 23. rujna 2015. g.:

-djelomično preinačuje u toč. II/ izreke u dijelu kojim je tuženicima naloženo trpjeti namirenje tužiteljeve tražbine iz vrijednosti nekretnine upisane u zk. ul. 1344. ko. P. B., čest. broj 220/1 ulica A. K., livada A. K. površine 1089 m2, radi namirenja zateznih kamata na iznos od 51.671,31 kn tekućih od 10. lipnja 2006.g. do namirenja te se u tom dijelu odbija tužbeni zahtjev tužitelja;

-potvrđuje u toč. I/ izreke, u preostalom dijelu toč. II/ izreke te odluci o troškovima postupka u toč. III/ izreke.

Nepobijano rješenje kojim je određen upis zabilježbe spora ostaje neizmijenjeno.

Obrazloženje

Pobijanom presudom u toč. I/ utvrđeno je da tražbina tužitelja osigurana založnim pravom uknjiženim na teret nekretnine upisane u z.k. ul. 1344 k.o. P. B., čkbr. 220/1 ulica A. K., livada ulica A. K. površine 1089 m2, na temelju rješenja Općinskog suda u Varaždinu broj Z-7210/06 iznosi 51.671,31 kn uvećano za zakonske zatezne kamate tekuće od 10. lipnja 2006.g. do 31. srpnja 2007.g., po stopi od 15% godišnje, a od 1. siječnja 2008.g., do isplate, po kamatnoj stopi sukladno odredbi čl. 29. st. 2. Zakona o obveznim odnosima i Odluci Hrvatske narodne banke po važećoj eskontnoj stopi i to po stopi koja se dobije uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za osam postotnih poena.

Toč. II/ izreke tuženici su dužni trpjeti namirenje tužiteljeve tražbine u iznosu od 51.671,30 kn uvećano za zakonske zatezne kamate tekuće od 10. lipnja 2006.g. do 31. srpnja 2007.g., po stopi od 15% godišnje, a od 1. siječnja 2008.g., do

Gž-2875/15-2

isplate u visine eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećane za osam postotnih poena, te troškova ovog postupka iz vrijednosti nekretnine upisane u z.k. ul. 1344 k.o. P. B., čkbr. 220/1, ulica A. K., livada ulica A. K., površine 1089 m², u roku 15 dana.

Toč. III/ izreke naloženo je tuženicama da tužitelju naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 9.566,50 kn, u roku 15 dana.

Ujedno je u dijelu prvostupanjske odluke rješenjem određen upis zabilježbe spora po tužbi tužitelja protiv tuženika uz nalog z.k. odjelu Općinskog suda u Varaždinu, za upis zabilježbe.

Prvostupanjsku presudu pravodobnom žalbom pobijaju tuženici zbog apsolutno bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se žalba usvoji na način da se tužitelja odbije sa postavljenim tužbenim zahtjevom i obveže ga na plaćanje prouzročene parničnog troška. Iz žalbenih navoda razvidno je da tuženici ne osporavaju prvostupanjsku odluku u dijelu kojim je rješenjem određen upis zabilježbe spora.

Na žalbu nije odgovoreno.

Žalba tuženika djelomično je osnovana.

Predmet spora je hipotekarna tužba tužitelja radi ostvarenja tužiteljeva založnog prava upisanog na nekretnini tuženika u svrhu namirenja tim zalogom osiguranog potraživanja.

Provedenim dokazima prvostupanjski sud utvrdio je da su tužitelj i tvrtka T.-M. d.o.o., čiji je direktor bio III. tuženik, 27. rujna 2000.g sklopili ugovor kojim se tužitelj obvezao isporučivati tvrtki T.-M. d.o.o. robu iz svog asortimana dok se T.-M. d.o.o. obvezala vršiti prodaju te robe u svom poslovnom prostoru u ime i za račun tužitelja, kojim je ugovoreno da će se radi osiguranja potraživanja tužitelja u iznosu od 250.000,00 kn za preuzetu robu osnovati založno pravo na nekretnini tuženika te da je osnovom te ugovorne odredbe na temelju založne izjave III. tuženika od 15. studenog 2006.g. na nekretnini tuženika rješenjem Općinskog suda u Varaždinu broj Z-7210/06 uknjiženo pravo zaloga u iznosu od 250.000,00 kn sa kamatom, naknadama i troškovima za korist tužitelja. Poslovna suradnja između tužitelja i T.-M. d.o.o. raskinuta je tijekom 2005.g., a 12. prosinca 2005.g. III. tuženik kao direktor T.-M. d.o.o. potpisao je potvrdu - priznanicu o dugovanju T.-M. d.o.o. prema tužitelju u iznosu od 51.671,31 kn koji iznos se obvezao namiriti najkasnije u roku od 180 dana.

Tijekom postupka bila je sporna visina tražbine tužitelja, obzirom na tvrdnju III. tuženika da je priznanicu od 12. prosinca 2005.g. potpisao pod prisilom i prijetnjom od strane direktora tužitelja i da dugovanje iznosi 21.000,00 kn te je na njegov prijedlog određeno knjigovodstveno-financijsko vještačenje koji dokaz sud nije proveo zbog neplaćanja predujma za troškove vještačenja. Stoga je prvostupanjski sud, visinu tužiteljeve tražbine utvrdio temeljem potvrde III. tuženika od 12. prosinca 2005.g. kojim isti potvrđuje da potraživanje tužitelja na taj dan iznosi 51.671,31 kn te se isto obvezuje podmiriti najkasnije u roku od 180 dana.

Prvostupanjski sud prigovor zastare namirenja zatezних kamata odbio je kao neosnovan pozivom na odredbu čl. 222. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05 i 41/08) navodeći da isti nije osnovan iz razloga jer je temeljem založne izjave upisano založno pravo i u odnosu na kamate, naknadu i troškove te da bi prigovor zastare u odnosu na namirenje kamata bio osnovan jedino u slučaju da je založnim pravo osigurano samo glavnično potraživanje, a ne i kamate i troškovi.

S obzirom na tako utvrđeno činjenično stanje prvostupanjski sud primjenom odredbe čl. 297. st. 1., čl. 298. st. 1. i čl. 336. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 - dalje: ZV) tužbeni zahtjev tužitelja ocijenio je osnovanim te ujedno rješenjem na prijedlog tužitelja primjenom odredbi čl. 81. i 82. Zakona o zemljišnim knjigama (NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 - dalje: ZZK) odredio upis zabilježbe spora.

Tuženici u žalbi osporavaju utvrđenu visinu tražbine tužitelja smatrajući da je primjenom odredbi čl. 219. i čl. 221.a ZPP-a na tužitelju bio teret dokazivanja osnove i visine tražbine, koja se prema njihovom mišljenju obzirom da je tužitelj pravna osoba može dokazivati jedino knjigovodstvenim ispravama. U odnosu na prigovor zastare smatraju da se zastarjele kamate ne mogu namiriti iz opterećene stvari.

Obzirom na iznijeti sadržaj žalbe u kojoj se tuženici pozivaju i na žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka ne navodeći o kojoj bi se bitnoj povredi radilo i u čemu se ista sastoji ovaj sud pobijanu presudu ispitao je po službenoj dužnosti na temelju čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku (NN.53/91; 91/92; 112/99; 88/01; 117/03, 88/05; 2/07-odluka US RH; 84/08; 96/08-odluka US RH; 123/08-ispravak; 57/11; 148/11-pročišćeni tekst; 25/13; 89/14 - odluka US RH - dalje ZPP) prilikom kojeg ispitivanja je utvrđeno da nije ostvarena niti jedna od apsolutno bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a.

Visinu tražbine prvostupanjski je sud pravilno utvrdio na temelju potvrde - priznanice od 12. prosinca 2005.g. kojom je III. tuženik kao direktor T.-M. d.o.o. potvrdio da njegova tvrtka s tim danom tužitelju duguje iznos od 51.671,31 kn koju se obvezao podmiriti po odobrenom kreditu ili najkasnije u roku od 180 dana, a to imajući u vidu da tuženici nisu omogućili izvođenje dokaza knjigovodstveno-financijskim vještačenjem pa tuženici neosnovano prigovaraju visini tražbine tužitelja utvrđenoj toč. I/ izreke pobijane presude.

Osnovano međutim tuženici ukazuju da je u dijelu kojim im je naloženo namirenje tužiteljeve tražbine s osnova zateznih kamata prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo.

Naime, čl. 222. st. 1. ZOO-a propisano je da kad protekne vrijeme zastare, vjerovnik čija je tražbina osigurana zalogom ili hipotekom može se namiriti samo iz opterećene stvari ako je drži u rukama ili ako je njegovo pravo upisano u javnoj knjizi, a st. 2. istog članka propisano da se zastarjela tražbina kamata i drugih povremenih davanja ne može namiriti ni iz opterećene stvari.

Tražbina tužitelja dospjela je 10. lipnja 2006.g. što znači da je obzirom je tužba podnesena 9. srpnja 2013.g. glavna tražbina tužitelja, a radi se o tražbini iz ugovora o prometu robe, zastarjela, jer je od dospijeaća do podnošenja tužbe protekao zastarni rok od tri godine propisan čl. 228.st.1. ZOO-a. Budući da je tražbina tužitelja osigurana založnim pravom upisanim u zemljišnoj knjizi tužitelj ima pravo namirenja zastarjele glavne tražbine za razliku od zastarjelog potraživanja s osnova kamata koje se sukladno odredbi čl. 222. st. 2. ZOO-a ne mogu namiriti ni iz založene nekretnine.

Iz navedenih razloga valjalo je temeljem odredbe čl. 373. toč. 3. ZPP-a preinačiti prvostupanjsku presudu u toč. II/ izreke u dijelu kojim je tuženicama naloženo trpjeti namirenje tužiteljeve tražbine s osnova zateznih kamata tekućim od 10. lipnja 2006.g. do namirenja te u tom dijelu odbiti tužbeni zahtjev tužitelja, a u preostalom dijelu toč. II/ izreke kao i toč. I/ izreke osnovom čl. 368. st. 1. ZPP-a potvrditi prvostupanjsku presudu.

Kako su tuženici nakon djelomičnog preinačenja pobijane presude u sporu uspjeli samo u odnosu na namirenje zateznih kamata koje se u smislu odredbe čl. 35. st. 1 ZPP-a ne uzimaju u obzir pri utvrđivanju vrijednosti predmeta spora, tuženici ne ostvaruju pravo na troškove postupka, radi čega je potvrđena i odluka o troškovima postupka u toč. III. izreke pobijane presude koju tuženici pobijaju tek načelno za slučaj uspjeha sa žalbom u odnosu na glavnu stvar.

Nepobijano rješenje kojim je određen upis zabilježbe spora ostaje neizmijenjeno.

PREDSJEDNICA VIJEĆA:

Dubravka Bosilj v.r.

U Varaždinu, 5. travnja 2017.g.

Izvor: IUS INFO, URL

5. Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-87/2022-2. od 12. studenog 2022.

Odluka:

Rev 87/2022-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Rev 87/2022-2

Datum odluke: 12.04.2022

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE Z A G R
E B

Broj: Rev 87/2022-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Vučemila, predsjednika vijeća, Jasenke Žabčić, članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice, te Viktorije Lovrić, Marine Paulić i Darka Milkovića, članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M. B., OIB: B1 i tužitelja R. B., OIB: B2, obojice iz A1, protiv tuženika X1, OIB: B3, radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Županijskog suda u Šibeniku poslovni broj Gž-416/2018-4 od 12. svibnja 2020., kojom je potvrđena presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P-5514/2017-9 od 28. ožujka 2018., u sjednici održanoj 12. travnja 2022.,

p r e s u d i o j e

Prihvaća se revizija tužitelja, preinačuju se presuda Županijskog suda u Šibeniku poslovni broj Gž-416/2018-4 od 12. svibnja 2020. i presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj P-5514/2017-9 od 28. ožujka 2018. te sudi:

I. Proglašava se nedopuštenom ovrha određena rješenjem o ovrsi broj Ovr- 846/12 od 4. svibnja 2017. u dijelu koji se odnosi na potraživanje s osnove zakonskih zateznih kamata koje teku na:

- iznos od 80,11 kn od 2. listopada 2010. do isplate

- iznos od 1.498,34 kn od 2. studenog 2010. do isplate - iznos od 1.498,34 kn od 2. prosinca 2010. do isplate - iznos od 1.498,34 kn od 2. prosinca 2010. do isplate - iznos od 1.498,34 kn od 2. prosinca 2010. do isplate - iznos od 1.498,34 kn od 2. prosinca 2010. do isplate - iznos od 1.498,34 kn od 2. prosinca 2010. do isplate - iznos od 1.498,34 kn od 2. prosinca 2010. do isplate - iznos od 1.498,34 kn od 2. prosinca 2010. do isplate - iznos od 1.498,34 kn od 2. prosinca 2010. do isplate - iznos od 1.498,34 kn od 2. prosinca 2010. do isplate.

II. Nalaže se tuženiku da tužiteljima naknadi troškove postupka u iznosu od 10.687,50 kn, u roku od 15 dana.

Obrazloženje

1. Presudom suda prvog stupnja u točki I. izreke odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja za proglašenje nedopuštenom ovrhe u ovršnom predmetu Općinskog suda u Zlataru Stalna služba u Zaboku poslovni broj Ovr-903/17 od 5. srpnja 2017. u dijelu koji se odnosi na potraživanje s osnove zateznih kamata te je odbijen zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka, dok je u točki II. izreke naloženo tužiteljima da tuženiku naknade troškove postupka u iznosu od 250,00 kn.
2. Presudom suda drugog stupnja odbijena je žalba tužitelja i potvrđena je prvostupanjska presuda.
3. Rješenjem ovog suda broj Revd-1103/2021-2 od 16. ožujka 2021., tužiteljima je dopušteno podnošenje revizije protiv presude Županijskog suda u Šibeniku poslovni broj Gž-416/2018-4 od 12. svibnja 2020., zbog sljedećeg pravnog pitanja: „U kojem roku zastaraju potraživanje zatezne kamate koje su zajedno s glavnicom utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog tijela javne vlasti ili nagodbom pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, odnosno javnobilježničkim aktom, i koje dospijevaju ubuduće?“
4. Postupajući po navedenom dopuštenju tužitelji su protiv navedene presude podnijeli reviziju na temelju odredbe čl. 382. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11 - proć.tekst, 148/11, 25/13, 28/13 i 89/14 - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 70/19 - dalje: ZPP) zbog materijalnopravnog pitanja zbog kojeg je revizija dopuštena te predlažu preinčiti drugostupanjsku presudu.
5. Odgovor na reviziju nije podnesen.
6. Revizija je osnovana.
7. Predmet spora je zahtjev za proglašenje nedopuštenom ovrhe određene rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Zlataru Stalna služba u Zaboku poslovni broj Ovr-903/17 od 5. srpnja 2017. u dijelu koji se odnosi na potraživanje s osnove zateznih kamata.
8. Nižestupanjski sudovi su u postupku koji je prethodio reviziji utvrdili: - da je prijedlog za ovrhu na temelju ovršne isprave, ovršnog javnobilježničkog akta - nagodbe, sklopljene pred javnim bilježnikom Ž. M., solemnizirane pod brojem OU-1749/06 od 4. kolovoza 2006., koja je postala ovršna 2. prosinca 2010., podnesen 13. ožujka 2017.
 - da su tužitelji upućeni u parnicu na temelju odredbe čl. 52. st. 3. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17- dalje: OZ) i to zbog razloga navedenih u žalbi protiv rješenja o ovrsi u kojoj ističu prigovor zastare
 - da zastara tražbine tuženika nije nastupila, jer tražbina potječe iz ovršnog javnobilježničkog akta, pa ista na temelju odredbe čl. 233. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15- dalje: ZOO), zastarijeva za 10 godina, a kako sporedne tražbine (kamate) dijele sudbinu glavnog potraživanja to nije došlo do zastare glavnog potraživanja niti je zastarjelo potraživanje za kamate na isto.
9. Drugostupanjski sud prihvaća navedena utvrđenja i pravno shvaćanje prvostupanjskog suda, jer smatra da je pravilno utvrđeno da u smislu odredbe čl. 233. ZOO nije došlo do zastare glavnog potraživanja pa time ni do zastare potraživanja zateznih kamata, te zaključuje da je neosnovano pozivanje tužitelja na odredbu čl. 226. ZOO, obzirom da odredba st. 1. toga članka ne vrijedi za otplate u obrocima i druga djelomična ispunjenja, kakva tuženik kao ovrhovoditelj upravo potražuje u predmetnom ovršnom postupku (čl. 226. st. 2. ZOO), a na temelju nagodbe kojom se prednica tužitelja obveza dug platiti u obrocima.
10. Prema odredbi čl. 391. st. 1. ZPP u povodu revizije iz čl. 382. tog zakona revizijski sud ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem je revizija dopuštena i samo zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena.
11. U reviziji prema odredbi čl. 391. st. 3. ZPP stranka treba određeno navesti i obrazložiti razloge zbog kojih je podnosi, uz određeno pozivanje na propise i druge izvore prava, a razlozi koji nisu tako obrazloženi neće se uzeti u obzir.

9. Sporno je, je li zastarjelo potraživanje zatezних kamata koje su zajedno s glavnicom utvrđene u ovršnom javnobilježničkom aktu -nagodbi- sklopljenoj pred javnim bilježnikom Ž. M., solemniziranoj pod brojem OU-1749/06 od 4. kolovoza 2006., a koja je postala ovršna 2. prosinca 2010.

10. Pozivajući se na pogrešnu primjenu materijalnog prava iz čl. 233 i čl. 226. ZOO tužitelj se poziva na pravno shvaćanje zauzeto na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (7/19) održanoj 21. studenog 2019. i na praksu Županijskog suda u Sisku poslovni broj Gž- 654/2015 i Županijskog suda u Splitu poslovni broj Gž-1369/2017 te presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj P-1752/2005.

11. Pravno shvaćanje nižestupanijskih sudova suprotno je pravnom shvaćanju koje je izrazio ovaj sud na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske (7/19) održanoj 21. studenog 2019. koje glasi:

"Potraživanja zatezne kamate koje su zajedno s glavnicom utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog tijela javne vlasti ili nagodbom pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, odnosno javnobilježničkim aktom, i koje dospijevaju ubuduće, sukladno čl. 379. st. 2. ZOO/91 (čl. 233. st. 2. ZOO/05) zastarijevaju u trogodišnjem roku predviđenom za zastaru povremenih tražbina računajući od ovršnosti ovršnih isprava."

12. Prema odredbi čl. 233. st. 1. ZOO sve tražbine koje su utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog tijela javne vlasti ili nagodbom pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, odnosno javnobilježničkim aktom, zastarijevaju za deset godina, pa i one za koje zakon inače predviđa kraći rok zastare. Međutim, sve povremene tražbine koje proistječu iz takvih odluka ili nagodbe, odnosno javnobilježničkog akta i dospijevaju ubuduće zastarijevaju u roku predviđenom za zastaru povremenih tražbina (st. 2.).

13. U konkretnom slučaju radi se o povremenoj tražbini utvrđenoj javnobilježničkim aktom-nagodbom, a sve povremene tražbine koje proistječu iz pravomoćnih sudskih odluka ili odluka drugih nadležnih tijela, odnosno javnobilježničkih akata zastarijevaju u roku predviđenom za zastaru povremenih tražbina, sukladno odredbi čl. 233. st. 2. ZOO. Rok zastarijevanja povremenih tražbina propisan je odredbom čl. 226. st. 1. ZOO i taj rok iznosi tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja. Nema nikakve dvojbe da se taj rok primjenjuje i za tražbine kamata koje također predstavljaju povremene tražbine, kao što proizlazi iz samog teksta odredbe čl. 226. st. 1. ZOO. Prema tome, u konkretnom slučaju ne može se primijeniti zastarni rok od 10 godina iz čl. 233. st. 1. ZOO već se primjenjuje rok od 3 godine prema odredbi čl. 233. st. 2. u vezi čl. 226. st. 1. ZOO.

14. Prema odredbi čl. 215. st. 1. ZOO zastara počinje teći prvog dana poslije dana kad je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze. Kako su potraživanja koje se odnose na zatezne kamate dospjela 2010., a ovršni prijedlog je podnesen 13. ožujka

2017. to je za to potraživanje nastupila zastara na temelju odredbe čl. 226. st. 1. ZOO.

18. Budući da su slijedom iznesenog nižestupanijski sudovi pogrešno primijenili materijalno pravo, valjalo je na temelju čl. 395. st. 1. ZPP preinačiti obje nižestupanijske presude i prihvatiti tužbeni zahtjev kao osnovan.

19. Kako je preinačenjem presude izmijenjen uspjeh stranaka u parnici valjalo je na temelju čl. 166. st. 2., čl. 154. st. 1. i čl. 155. st. 1. ZPP, preinačiti i odluku o troškovima postupka i tužiteljima dosuditi troškove postupka sukladno Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 142/2012, 103/14 i 118/14 - dalje: OT), prema vrijednosti predmeta spora (13.565,17 kn) i to trošak sastava tužbe (Tbr. 7/1) u iznosu od 1.000,00 kn, trošak zastupanja na ročištima (Tbr. 9/1 i 9/2) 12. prosinca 2017. u iznosu od 500,00 kn i 6. veljače 2017. u iznosu od 1.000,00 kn, trošak sastava podneska (Tbr. 8/3) 11. 12. 2017. u iznosu od 500,00 kn, trošak žalbe (Tbr. 10/1) u iznosu od 1.250,00 kn i trošak sastava prijedloga za dopuštenje revizije i revizije (Tbr. 10/6) u iznosima od po 1.500,00 kn, što uz PDV 25% trošak sudske pristojbe za tužbu 500,00 kn, žalbu 1.000,00 kn i reviziju 500,00 kn ukupno iznosi 10.687,50 kn.

Zagreb, 12. travnja 2022.

Predsjednik vijeća: Ivan
Vučemil

Zagreb, 12. travnja 2022.

Izvor: IUS INFO, URL

6. Presuda Županijskog suda u Zagrebu Gž-353/2023-2. od 30. listopada 2023.

Odluka:

Gž 3531/2023-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Gž 3531/2023-2

Datum odluke: 30.10.2023

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Republika Hrvatska

Županijski sud u Zagrebu

Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

Poslovni broj: 64 Gž-3531/2023-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Zagrebu, kao sud drugog stupnja, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Roberta Jambora, predsjednika vijeća te članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice Vesne Žulj, i članice vijeća Mirele Mijoč Kramar, u pravnoj stvari tužitelja D. B. iz A1, OIB: B1, protiv tuženika A. B. iz A2, OIB: B2, kojeg zastupa punomoćnik S. Š., odvjetnik u Vukovaru, radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, odlučujući o žalbi tuženika protiv presude Općinskog suda u Vukovaru, poslovni broj P-188/2021-11 od 11. srpnja 2023., u sjednici vijeća održanoj 30. listopada 2023.

p r e s u d i o j e

Odbija se kao neosnovana žalba tuženika i potvrđuje presuda Općinskog suda u Vukovaru, poslovni broj P-188/2021-11 od 11. srpnja 2023., u pobijanom dijelu od točkama I. i IV. izreke.

Obrazloženje

1. Presudom suda prvog stupnja proglašena je nedopuštenom ovrha po rješenju o ovrsi Općinskog suda u Vukovaru, broj Ovr Ob-5/2021-2 od 13. siječnja 2021. (točka I. izreke). Odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim traži da se ovrha određena rješenjem ovog suda broj Ovr Ob-5/2021-2 od 13. siječnja 2021. proglasi ništetnom (točka II. izreke). Odbijen je zahtjev tužitelja D. B., OIB: B1, iz A1, za nadoknadu troškova postupka u cijelosti kao neosnovan (točka III. izreke). Odbijen je zahtjev tuženika A. B., OIB: B2, A2, za nadoknadu troškova postupka u cijelosti kao neosnovan (točka IV. izreke).
2. Presudu suda prvog stupnja u dijelu pod točkama I. i IV. izreke, pobija žalbom tuženik zbog svih žalbenih razloga propisanih odredbom članka 353. stavka 1. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, br. 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007., 84/2008., 123/2008., 5720/11., 148/2011.- pročišćeni tekst, 25/2013., 89/2014., 70/2019., 80/2022., 114/2022. - dalje: ZPP). Predlaže uvažiti žalbu te preinačiti pobijanu presudu, i odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti, uz nadoknadu troškova parničnog postupka, odnosno ukinuti pobijanu presudu, i vratiti predmet prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje, uz nadoknadu troškova žalbe.
3. U odgovoru na žalbu tužitelj osporava žalbene navode u cijelosti te predlaže odbiti žalbu kao neosnovanu, i potvrditi pobijanu presudu prvostupanjskog suda.

1. Žalba je neosnovana.
2. Predmet spora je zahtjev radi proglašenja ovrhe nedopuštenom te tužbeni zahtjev radi proglašenja ovrhe ništetnom.
3. U postupku koji je prethodio žalbi utvrđeno je sljedeće:
 - da je rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Vukovaru, broj Ovr Ob-5/2021-2 od 13. siječnja 2021. određena ovrha na temelju ovršne isprave - pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Vukovaru, broj P-564/06 od 24. rujna 2007. na nekretnini u vlasništvu tužitelja;
 - da je protiv navedenog rješenja tužitelj (ovršnik u ovršnom postupku) podnio žalbu zbog žalbenih razloga propisanih odredbama članka 50. stavka 1. točaka 9. i 11. Ovršnog zakona (Narodne novine, br. 112/2012., 25/2013., 93/2014., 73/2017., 131/2020., 114/2022.), odnosno da je istaknuo prigovor zastare;
 - da je tužitelj zaključkom Općinskog suda u Vukovaru, poslovni broj Ovr Ob- 5/2021-9 od 2. srpnja 2021. upućen na pokretanje parnice radi proglašenja predmetne ovrhe nedopuštenom.
7. Polazeći od utvrđenja da se u ovom slučaju radi o povremenim tražbinama koje proistječu iz sudske odluke, a s obzirom na to da je obveza plaćanja uzdržavanja sudskom odlukom utvrđena u mjesečnom iznosu i to za buduće razdoblje, a da tuženik kao ovrhovoditelj u predmetu poslovni broj Ovr Ob-5/2021, traži naplatu tih, budućih tražbina određenih presudom, sud prvog stupnja je zaključio da se na konkretan slučaj primjenjuju odredbe članka 233. stavak 2., 226. stavak 1. i članka 235. stavka 1. točke 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, br. 35/2005., 41/2008., 125/2011., 78/2015., 29/2018., 126/2021., 114/2022., 156/2022. - dalje: ZOO).
 - 7.1. Slijedom navedenog, a polazeći od nesporne činjenice da je tuženik rođen 3. lipnja 1994., da je postao punoljetan 3. lipnja 2012., kada je prestalo roditeljsko pravo, sud prvog stupnja je zaključio kako je od tada počela teći zastara potraživanja tuženika.
 - 7.2. Budući da je tuženik ovršni prijedlog podnio 11. siječnja 2021., sud prvog stupnja je ocijenio da potraživanja koja se odnose na razdoblje od tri godine prije podnošenja prijedloga, odnosno od 11. siječnja 2018., nisu zastarjela, no kako iz ovršnog prijedloga koji je preslikan iz spisa toga suda Ovr Ob-5/2021, kao i iz rješenja o ovrsi toga suda Ovr-Ob-5/2021 od 13. siječnja 2021., proizlazi da je ovrha određena radi naplate potraživanja iz druge polovine 2012. i prve polovine 2013. godine, s time da je zadnje potraživanje uzdržavanja određeno za travanj 2013. sa zateznim kamatama koje teku od 10. svibnja 2013., to su, prema ocjeni suda prvog stupnja, sve povremene tražbine tuženika koje su predmet ovršnog postupka koji se vodi pred Općinskim sudom u Vukovaru pod brojem Ovr Ob-5/2021 - u zastari, budući da su nastale prije 11. siječnja 2018.
 - 7.3. Naposljetku, sud prvog stupnja je navode tuženika da institut zastare dužnika ne štiti apsolutno i da je tuženik kao vjerovnik nizom godina poduzimao pravne radnje na sudu u cilju ostvarenja svoga potraživanja kako prema tužitelju tako i prema njegovoj majci odnosno baki tuženika ocijenio neosnovanim, a presudu Ustavnog suda RH broj U-III-3062/2019 od 3. studenoga 2020. u pogledu pitanja zastare, neprimjenjivom.

Sud prvog stupnja je obrazložio kako iz pribavljenih ovršnih prijedloga iz predmeta tog suda broj Ovr-44/2019 i Ovr-119/2014, proizlazi da su isti pokrenuti radi naplate potraživanja koja nisu predmet ovog postupka, dok je iz tužbe u spisu tog suda broj P-659/09 (P-341/2011) vidljivo kako je tuženik pokušao zakonsko uzdržavanje ostvariti od bake po ocu, jer otac nije ispunjavao obvezu iz presude Općinskog suda u Vukovaru, broj P-564/06 od 24. rujna 2007 te da je, pored toga, iz rješenja Županijskog suda u Vukovaru br. I-176/2013 od 9. kolovoza 2013. vidljivo da je tužitelj D. B. upućen na izdržavanje kazne zatvora u trajanju od osam mjeseci, jer je presudom Općinskog suda u Vukovaru broj K-403/09 od 8. prosinca 2009. osuđen na kaznu zatvora zbog počinjenja kaznenih djela povrede dužnosti uzdržavanja iz članka 209. stavka 2. u vezi sa stavkom 1. KZ/97, a činjenica da je tuženik pokušavao ostvariti uzdržavanje od oca te njegove majke, odnosno bake tuženika, kao i da je tužitelj kazneno odgovarao za počinjenje kaznenog djela povrede dužnosti uzdržavanja, nisu od utjecaja na tijek i prekid zastare u konkretnom slučaju budući da potraživanja koja su predmet ovršnog postupka

- 7.1. koji se vodi kod ovog suda u predmetu tog suda broj Ovr Ob-5/2021, nisu ni na koji način vezana za ostale ovršne, kaznene i parnične postupke na koje se poziva tuženik te je za njih, prema ocjeni suda prvog stupnja, nastupila zastara.
- 7.2. Slijedom iznesenih razloga, ocijenivši prigovor zastare osnovanim u cijelosti, sud prvog stupnja je u cijelosti usvojio tužbeni zahtjev radi proglašenja ovrhe nedopuštenom.
- 7.3. Zahtjev tužitelja da se navedena odluka proglašeni ništavom sud je ocijenio neosnovanim, jer okolnost što predmetna obveza tužitelja prema tuženiku nije prisilno ostvariva ovrhom ne čini tu obvezu ništavom. Sud je obrazložio kako obveze za koje je nastupila zastara nisu zbog toga ništave, već da je samo prestalo pravo vjerovnika zahtijevati ispunjenje njegove tražbine ako se dužnik pozove na zastaru, dok na ništavost odnosno ništetnost sud pazi po službenoj dužnosti. Stoga je tužbeni zahtjev da se ovrha proglašeni ništavom, odbio kao neosnovan u cijelosti.
8. Ispitujući pobijanu presudu suda prvog stupnja, kao i postupak koji je prethodio njezinu donošenju, sud drugog stupnja nije utvrdio da bi bila počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz odredbe članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP, na koju povredu određeno ukazuje žalitelj. Pobijana presuda sadrži jasne i dostatne razloge o svim odlučnim činjenicama, ne postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava i samih tih isprava i presuda nema nedostataka zbog kojih se ne bi mogla ispitati. Sud prvog stupnja za svoje je, u predmetu spora, odlučno činjenično i pravno shvaćanje, dao jasne, logične i uvjerljive razloge. Jednako tako, utvrđeno je da sud prvog stupnja nije počinio niti ostale bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. ZPP, na koje povrede sud drugog stupnja pazi po službenoj dužnosti (članak 365. stavak 2. ZPP).
9. Sud prvog stupnja pravilno je ocijenio kako se u konkretnom slučaju primjenjuju odredbe članka 233. stavka 2., i članka 226. st. 1. ZOO, a kojima je propisano kada zastarijevaju tražbine utvrđene pravomoćnom presudom. Slijedom navedenog, a budući da je u ovom slučaju riječ o povremenoj tražbini, neosnovan je žalbeni navod tuženika kako u ovom slučaju valja primijeniti desetogodišnji zastarni rok propisan odredbom članka 233. stavka 1. ZOO.
- 9.1. Stoga, u predmetnom slučaju zastara primjenom materijalnog prava sadržanog u odredbama članka 235. stavka 1. točke 2. i članka 238. stavka 1. ZOO, a u vezi s odredbom članka 117. Obiteljskog zakona (Narodne novine, br. 103/2015., 98/2019.) počinje teći kada je tuženik postao punoljetan, odnosno kada je prestalo roditeljsko pravo, u ovom slučaju od 3. lipnja 2012., kako je to pravilno zaključio sud prvog stupnja.
- 9.2. Naime, suprotno žalbenim navodima, parnične stranke su na ročištu koje je održano 1. lipnja 2023. učinile nespornim da je tuženik rođen 3. lipnja 1994. (str. 62. spisa predmeta), pa su utoliko žalbeni navodi, u tom dijelu, neosnovani.
- 9.3. Budući da iz predmetnog rješenja o ovrsi, poslovni broj Ovr-Ob-5/2021 od 13. siječnja 2021., proizlazi da je ovrha određena radi naplate potraživanja iz druge polovine 2012., prve polovine 2013. te da je zadnje potraživanje uzdržavanja određeno za travanj 2013. sa zateznim kamatama koje teku od 10. svibnja 2013., to je sud prvog stupnja pravilno zaključio kako su sve povremene tražbine tuženika koje supredmet ovršnog postupka koji se vodi pred Općinskim sudom u Vukovaru pod brojem Ovr Ob-5/202 - u zastari, budući da su nastale prije 11. siječnja 2018.
- 9.4. Pravilno je sud prvog stupnja prigovore tuženika u pogledu zastare tražbine i njezine primjene u konkretnom slučaju a u kontekstu prava na pošteno suđenje iz odredbe članka 29. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/1990., 135/1997., 8/1998., 113/2000., 124/2000., 28/2001., 41/2001., 55/2001., 76/2010., 85/2010. i 5/2014.) i prakse Ustavnog suda Republike Hrvatske, i za svoje je pravno shvaćanje dao iscrpne i valjane razloge koje prihvaća i ovaj sud drugog stupnja, a što žalbenim navodima nije dovedeno u pitanje (u tom smislu Ustavni sud Republike Hrvatske, u odluci broj U-III-657/2019 od 15. prosinca 2020.).
10. I odluka o troškovima postupka pravilno je donesena primjenom odredbe članka 154. stavka 5. ZPP.
11. Slijedom navedenog, valjalo je na temelju odredbe članka 368. stavka 1. ZPP, odbiti žalbu tuženika kao neosnovanu i presudu suda prvog stupnja u pobijanom dijelu, potvrditi.

U Zagrebu 30. listopada 2023.

Predsjednik vijeća

Robert Jambor

Izvor: IUS INFO, URL

7. Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske Revr-1204/2015-2. od 11. srpnja 2017.

Odluka:

VSRH Revr 1204/2015-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Revr 1204/2015-2

Datum odluke: 11.07.2017

Vrsta odluke: Presuda

Vrsta predmeta: Građanski - revizija

Odjel: GRAĐANSKI ODJEL

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Revr 1204/15-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Mikšića, predsjednika vijeća, dr.sc. Jadranka Juga, člana vijeća, Jasenke Žabčić, članice vijeća, Marine Paulić, članice vijeća, Darka Milkovića, člana vijeća i suca izvjestitelja, u pravnoj stvari tužiteljice M. K. iz I., koju zastupa punomoćnik I. D., odvjetnik u I., protiv tuženice Republike Hrvatske, Ministarstvo unutarnjih poslova, koju zastupa Općinsko državno odvjetništvo u Splitu, radi isplate, odlučujući o reviziji tuženice protiv presude Županijskog suda u Splitu broj Gžri-271/14 od 10. ožujka 2015., kojom je djelomično preinačena presuda Općinskog suda u Imotskom broj P-760/13 od 10. listopada 2014., u sjednici vijeća održanoj 11. srpnja 2017.,

p r e s u d i o j e:

I. Prihvaća se revizija tuženice, preinačuje se presuda Županijskog suda u Splitu broj Gžri-271/14 od 10. ožujka 2015. u pobijanom dijelu u točki I. a) izreke kojom je potvrđena točka I. izreke presude Općinskog suda u Imotskom broj P-760/13 od 10. listopada 2014. i sudi:

Odbija se zahtjev za isplatu iznosa od 566,39 kn sa zakonskim zateznim kamatama počev od 1. svibnja 2010., iznosa od 211,94 kn sa zakonskim zateznim kamatama počev od 1. lipnja 2010. i iznosa od 528,39 kn sa zakonskim zateznim kamatama počev od 1. srpnja 2010.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom presuđeno je:

"I. Dužna je tužena u roku od 15 dana i pod prijetnjom ovrhe isplatiti tužiteljici na ime uvećanja plaće, za rad koji je za jedan sat bio duži od punog radnog vremena, kojeg je tužiteljica odradila radeći u turnusima u 2010., 2011., 2012., i dijelu 2013., bruto iznos od 18.779,31 kn, uz zakonske zatezne kamate, i to:

- na iznos od 566,39 kn počev od 01.05.2010.
- na iznos od 211,94 kn počev od 01.06.2010.,
- na iznos od 528,39 kn počev od 01.07.2010.,
- na iznos od 609,68 kn počev od 01.08.2010.,
- na iznos od 569,04 kn počev od 01.09.2010.,
- na iznos od 447,10 kn počev od 01.10.2010.,
- na iznos od 468,35 kn počev od 01.11.2010.,
- na iznos od 528,39 kn počev od 01.12.2010.,
- na iznos od 622,10 kn počev od 01.01.2011.,
- na iznos od 596,09 kn počev od 01.02.2011.,
- na iznos od 625,93 kn počev od 01.03.2011.,
- na iznos od 272,17 kn počev od 01.04.2011.,
- na iznos od 596,09 kn počev od 01.05.2011.,
- na iznos od 528,39 kn počev od 01.06.2011.,
- na iznos od 571,68 kn počev od 01.07.2011.,
- na iznos od 342,22 kn počev od 01.08.2011.,
- na iznos od 507,78 kn počev od 01.09.2011.,
- na iznos od 571,68 kn počev od 01.10.2011.,
- na iznos od 299,44 kn počev od 01.11.2011.,
- na iznos od 571,68 kn počev od 01.12.2011.,
- na iznos od 499,18 kn počev od 01.01.2012., - na iznos od 571,68 kn počev od 01.02.2012.
- na iznos od 513,32 kn počev od 01.03.2012.,
- na iznos od 449,18 kn počev od 01.04.2012.,
- na iznos od 598,88 kn počev od 01.05.2012.,
- na iznos od 273,42 kn počev od 01.06.2012., - na iznos od 515,59 kn počev od 01.07.2012.
- na iznos od 369,21 kn počev od 01.08.2012.,
- na iznos od 633,36 kn počev od 01.09.2012.,
- na iznos od 662,09 kn počev od 01.10.2012.,
- na iznos od 616,77 kn počev od 01.11.2012.,
- na iznos od 601,97 kn počev od 01.12.2012.,
- na iznos od 585,59 kn počev od 01.01.2013.,
- na iznos od 657,89 kn počev od 01.02.2013.,
- na iznos od 614,80 kn počev od 01.03.2013.,
- na iznos od 131,13 kn počev od 01.04.2013., i- na iznos od 500,72 kn počev od 01.05.2013.,

i to na sve navedene iznose do isplate prema stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope HNB koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena.

II. Dužna je tužena u roku od 15 dana i pod prijetnjom ovrhe isplatiti tužiteljici troškove ovog postupka u iznosu od 7.187,50 kn zajedno sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama počev od donošenja prvostupanjske presude pa do isplate prema stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope HNB koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena."

Drugostupanjskom presudom presuđeno je:

"I. Djelomično se prihvaća a djelomično odbija kao neosnovana žalba tužene i presuda Općinskog suda u Imotskom pod poslovnim brojem P-760/13 od 10. listopada 2014. godine se:

a) potvrđuje u pobijanom dijelu kojim je prihvaćen tužbeni zahtjev tužiteljice za isplatu iznosa od 18.779,31 kuna

preinačuje u pobijanom dijelu točke I. izreke kojim je odlučeno o tijeku zakonskih zateznih kamata na dosuđene mjesečne iznose na način da se u tom dijelu tužiteljici dosuđuju zakonske zatezne kamate koje na pojedine mjesečne iznose specijalizirane u izreci

a) presude teku od 15-tog u mjesecu za prethodni mjesec, dok za više tražene kamate koje na pojedine mjesečne iznose teku od 1-og do 14-tog u mjesecu za prethodni mjesec tužbeni zahtjev tužiteljice odbija.

II. Odluka o trošku postupka ostaje neizmijenjena.

III. Odbija se zahtjev tužiteljice, te zahtjev tužene za naknadu troškova žalbenog postupka."

Protiv drugostupanjske presude tuženica je podnijela reviziju iz čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 - dalje: ZPP).

Predlaže prihvatiti reviziju i preinačiti pobijanu presudu u smislu revizijskih navoda.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija je osnovana.

Prema odredbi čl. 382. st. 1. t. 3. ZPP-a stranke mogu podnijeti reviziju protiv drugostupanjske presude ako je drugostupanjska presuda donesena prema odredbi čl. 373.a toga Zakona. U slučajevima u kojima ne mogu podnijeti reviziju iz čl. 382. st. 1. ZPP-a stranke mogu podnijeti reviziju iz čl. 382. st. 2. ZPP-a.

Budući da je drugostupanjska presuda donesena prema odredbi čl. 373.a ZPP-a revizija tuženice razmatrana je kao redovna revizija.

Na temelju članka 392.a stavka 1. ZPP-a revizijski sud je ispitao pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

Suprotno navodima revidentice pobijana presuda nema nedostatke zbog kojih se ne može ispitati, već su izneseni iscrpni, jasni i neproturječni razlozi, stoga nije počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a.

Predmet spora je zahtjev za isplatu 18.779,31 kn za rad u turnusima u 2010., 2011., 2012. i dijelu 2013. na temelju čl. 44. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike („Narodne novine“ broj 93/08, 23/09, 39/09 i 9/10).

U revizijskom je postupku sporno jesu li u zastari potraživanja tužiteljice dospjela do 28. srpnja 2010.

U postupku koji je prethodio reviziji utvrđeno je:

- da je tužiteljica radila kao policijska službenica za graničnu kontrolu i da je obavljala poslove na međunarodnom graničnom prijelazu, s tim da je prethodno trebala doći u policijsku postaju, zadužiti dnevni raspored, upoznati se s radnim nalogom i izvješćima, nakon čega je bila organizirano prevezena na granični prijelaz,
- da se tužiteljica, prije podnošenja tužbe, obratila nadležnom državnom odvjetništvu sa zahtjevom za mirno rješenje spora 10. travnja 2013.,
- da je tužba podnesena 28. listopada 2013.

Nižestupanjski sudovi prihvatili su tužbeni zahtjev za isplatu zatraženog iznosa kao osnovan, a budući da prvostupanjski sud nije naveo razloge zbog kojih nije prihvatio istaknuti prigovor zastare potraživanja dospjelih do 28. srpnja 2010., drugostupanjski sud je koristeći ovlaštenja iz čl. 373.a ZPP-a utvrdio da nije nastupila zastara jer sukladno čl. 186.a ZPP-a tužiteljica se prije podnošenja tužbe obratila državnom odvjetništvu sa zahtjevom za mirno rješenje spora čime je prekinut tijek zastare u smislu čl. 186. st. 3. ZPP-a.

Drugostupanjski sud se, otklanjajući prigovor zastare, pozvao na odredbe čl. 135. Zakona o radu ("Narodne novine" br. 149/09, 61/11 i 73/13, dalje: ZR), čl. 186. a. st. 3. ZPP-a, odredbe čl. 245. st. 1. i st. 6. ZOO-a ocijenivši da potraživanja dospjela do 28. srpnja 2010. nisu u zastari jer je tužiteljica zahtjev za mirno rješenje spora podnijela 10. travnja 2013. stoga zastarijevanje počinje teći iznova poslije prekida i navršava se kada protekne onoliko vremena koliko je zakonom određeno za zastarijevanje koje je prekinuto.

Osnovano revidentica prigovara iznesenom pravnom shvaćanju.

Naime, odredbom čl. 138. ZR propisano je da potraživanja iz radnog odnosa zastarijevaju u roku od tri godine.

Odredbom čl. 186.a st. 3. ZPP-a propisano je da podnošenjem zahtjeva iz stavka 1. istog članka (zahtjev za mirno rješenje spora) zastarijevanje zastaje.

Odredbom čl. 186.a st. 5. ZPP-a propisano je da ako zahtjev za mirno rješenje spora ne bude prihvaćen ili o njemu ne bude odlučeno u roku od tri mjeseca od njegova podnošenja, podnositelj zahtjeva može podnijeti tužbu nadležnom sudu.

Prema odredbi čl. 238. st. 2. ZOO ako je zastara počela teći prije nego što je nastao uzrok koji je zaustavio njezin daljnji tijek, ista nastavlja teći kad prestane taj uzrok, a vrijeme koje je isteklo prije zastoja računa se u zakonom određeni rok za zastaru.

Dakle, odredba čl. 186.a st. 3. ZPP-a jasno propisuje da podnošenje zahtjeva za mirno rješenje spora ima za posljedicu zastoje zastarijevanja, a koje su posljedice zastoja zastarijevanja na računanje zastare odgovara citirana odredba čl. 238. st. 2. ZOO.

Slijedom navedenog zastarijevanje koje je počelo teći prije nego je tužiteljica podnijela zahtjev za mirno rješenje spora, a koji je zahtjev zaustavio daljnji tijek zastare, nastavilo je teći po proteku tri mjeseca od podnošenja zahtjeva.

Stoga je u konkretnom slučaju, do prekida zastare došlo podnošenjem tužbe 28. listopada 2013., a sukladno čl. 138. ZR u zastari su tražbine starije od tri godine, odnosno dospjele do 28. listopada 2010.

Međutim, budući da je podnošenjem zahtjeva za mirno rješenje spora nadležnom državnom odvjetništvu došlo do zastoja zastarijevanja, a taj zastoj je trajao tri mjeseca, u kojem je roku mogla biti donesena odluka o zahtjevu (čl. 186. st. 5. ZPP), a što nije učinjeno, rok od tri mjeseca treba pribrojiti navedenom roku od tri godine. Slijedom navedenog, u zastari je potraživanje tužiteljice za isplatu razlike plaće za rad u turnusima i to iznos od 566,39 kn sa zakonskim kamatama počev od 1. svibnja 2010., iznos od 211,94 kn sa zakonskim kamatama počev od 1. lipnja 2010. i iznos od 528,39 kn sa zakonskim kamatama počev od 1. srpnja 2010, odnosno potraživanja dospjela do 28. srpnja 2010. u ukupnom iznosu od 1.306,72 kn.

S obzirom na pogrešan pravni pristup drugostupanjskog suda valjalo je prihvatiti reviziju tuženice i preinačiti odluku drugostupanjskog suda na temelju odredbe čl. 395. st. 1. ZPP-a.

Budući da je tuženica uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, odluka o troškovima postupka sukladno čl. 154. st. 3. ZPP-a, ostaje neizmijenjena.

Zagreb, 11. srpnja 2017.

Predsjednik vijeća Ivan
Mikšić, v. r.

Izvor: IUS INFO, URL

8. Presuda Županijskog suda u Varaždinu Gž-139/2021-2. od 7. lipnja 2021.

Odluka:

Gž 139/2021-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Gž 139/2021-2

Datum odluke: 07.06.2021

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Republika Hrvatska
Županijski sud u Varaždinu Varaždin,
Braće Radić 2

Poslovni broj: 35 Gž-139/2021-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Varaždinu, po sutkinji Tanji Novak-Premec kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja "C.Z." d.o.o., OIB: B1, A1, kojeg zastupaju punomoćnici V. N. i dr., odvjetnici u Odvjetničkom društvu N. i. P. d.o.o. u Zagrebu, protiv tuženika D. M., OIB: B2, iz A2, radi isplate, povodom žalbe tužitelja podnesene protiv presude Općinskog suda u Dubrovniku poslovni broj: Povrv-593/2015-32 od 15. listopada 2020., dana 7. lipnja 2021.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se kao neosnovana žalba tužitelja i potvrđuje presuda Općinskog suda u Dubrovniku poslovni broj: Povrv-593/2015-32 od 15. listopada 2020.

II. Nepobijano rješenje kojim je ukinut platni nalog i konstatirano da se tužba smatra djelomično povučenom ostaje neizmijenjeno.

Obrazloženje

1. Pobjijanom presudom odlučeno je:

"I. Ukida se platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi javnog bilježnika N. M. iz A3 poslovni broj Ovr.340/2015 od 1. travnja 2015. i odbija tužbeni zahtjev u dijelu kojim se nalaže tuženiku, u roku od 8 dana, platiti tužitelju zatezne kamate koje teku

- na iznos od 149,01 kuna od 1. prosinca 2006. do 20. travnja 2015.,
- na iznos od 112,88 kuna od 31. prosinca 2006. do 20. travnja 2015.,
- na iznos od 60,50 kuna od 31. siječnja 2007. do 20. travnja 2015.,
- na iznos od 60,50 kuna od 3. ožujka 2007. do 20. travnja 2015., - na iznos od 99,21 kuna od 31. ožujka 2007. do 20. travnja 2015.,

te u dijelu kojim se nalaže tuženiku platiti tužitelju troškove ovršnog postupka u iznosu od 208,75 kuna sa zateznim kamatama.

Gž 139/2021-2

II. Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.", a nepobijanim rješenjem koje je sastavni dio iste odluke riješeno:

"Ukida se platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi javnog bilježnika N. M. iz A3 poslovni broj Ovrv.340/2015 od 1. travnja 2015. u dijelu kojim se nalaže tuženiku, u roku od 8 dana, platiti tužitelju iznos od 482,10 kuna te se u tom dijelu tužba smatra povučenom."

2. Navedenu presudu pravodobno podnesenom žalbom pobija tužitelj zbog pogrešne primjene materijalnog prava, uz prijedlog drugostupanjskom sudu da istu preinači i u cijelosti prihvati tužbeni zahtjev, a podredno da je ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

3. Odgovor na žalbu nije podnesen.

4. Žalba je neosnovana.

5. Prije upuštanja u ocjenu osnovanosti žalbenih navoda valja istaknuti da predmetni spor predstavlja spor male vrijednosti u smislu odredbe čl. 458. st. 1. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19 - nastavno: ZPP) jer novčano potraživanje tužitelja ne prelazi iznos od 10.000,00 kn.

5.1. Prema odredbi čl. 467. st. 1. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14) presuda kojom se završava spor u postupku u sporovima male vrijednosti može se pobijati samo zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2.

toč. 1., 2., 4., 5., 6., 8., 9., 10. i 11. ZPP i zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

6. Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu zatezних kamata na tijekom postupka plaćeni iznos glavnice tražbine.

7. Obrazlažući pobijanu presudu prvostupanjski sud navodi da je tužitelj prijedlogom za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave zatražio isplatu iznosa od 482,10 kn sa zateznim kamatama, a nakon prigovora tuženika uz kojeg je ovaj priložio uplatnice o plaćanju navedenog glavnice iznosa, povukao je tužbu glede glavnice i zatražio plaćanje zatezних kamata i troška ovršnog postupka iz razloga jer je tuženik uplatu izvršio nakon podnošenja prijedloga za ovrhu. Utvrđujući da je datum dospjeća najstarijeg utuženog računa 30. studenog 2006., a zadnjeg 30. ožujka 2007., da je postupak pokrenut podnošenjem prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave 9. ožujka 2015., a glavnica da je plaćena 20. travnja 2015. te s obzirom da među strankama nije sporno da je zastara tražbine (po osnovi glavnice i kamata) nastupila prije pokretanja ovog postupka, prvostupanjski sud zaključuje da je izvršenim plaćanjima tuženik priznao zastarjelu glavnice, ali ne i da je time ujedno priznao zastarjelu obvezu plaćanja zatezних kamata. Pozivom na odredbu čl. 223. Zakona o obveznim odnosima prvostupanjski sud stoga, ocjenjuje osnovanim prigovor zastare u odnosu na preostalu tražbinu po osnovi zatezних kamata i slijedom navedenog odbija precizirati tužbeni zahtjev.

8. Suprotno navodima žalbe tužitelja, prvostupanjski sud presudu temelji na pravilnoj primjeni materijalnog prava. Odredbom čl. 220. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/05 - nastavno: ZOO) propisano je da se pisano priznanje zastarjele obveze smatra odricanjem od zastare. U konkretnom slučaju tuženik nije u pisanom obliku priznao zastarjelu obvezu, nego platio glavnice zastarjele tražbine. Prema odredbi čl. 240. ZOO zastara se prekida kad dužnik prizna dug (st. 1.), time da se dug može priznati ne samo izjavom vjerovniku nego i na posredan način, kao što su davanje otplate, plaćanje kamata, davanje osiguranja (st. 2.). Institut prekida zastare dolazi u primjenu, međutim, samo onda kada zastara već nije nastupila, što ovdje nije slučaj jer je do zastare tražbine radi naplate koje je pokrenuta ovrha pred javnim bilježnikom došlo znatno prije izvršenih plaćanja. U svakom slučaju, plaćanjem glavnice zastarjele tražbine tuženik, bez ikakve sumnje, nije priznao obvezu po osnovi zatezних kamata - koje nije platio, već je u prigovoru protiv rješenja o ovrsi istaknuo prigovor zastare, dok odredba čl. 221. ZOO, na koju se poziva tužitelj, propisuje samo da, ako dužnik ispuni zastarjelu obvezu, nema pravo zahtijevati da mu se vrati ono što je dao, čak i ako nije znao da je obveza zastarjela. Tuženik u ovom postupku, međutim, ne traži vraćanje plaćenog, dok tužitelj, kao što je navedeno, nema pravo na naplatu zatezних kamata koje su zastarjele, imajući u vidu da je odredbom čl. 223. ZOO propisano da, kad zastari

GŽ 139/2021-2

glavna tražbina, zastarjele su i sporedne tražbine, kao što su tražbine kamata, plodova, troškova i ugovorne kazne. S obzirom da su sve tražbine obuhvaćene prijedlogom za ovrhu dospjele najkasnije 2007., a ovrha je pokrenuta 2015., jasno je da je zastara nastupila pa je tužitelju prestalo pravo zahtijevati ispunjenje obveze zateznih kamata.

2. U žalbi tužitelj argumentirano i posebno ne osporava odluku o odbijanju zahtjeva za naknadu troškova ovršnog postupka, a ovaj sud, ispitivanjem iste po službenoj dužnosti, nalazi da je također utemeljena na pravilnoj primjeni materijalnog prava. Naime, imajući u vidu da je tužitelj pokrenuo postupak radi naplate zastarjele tražbine, nakon čega je tuženik istaknuo prigovor zastare, proizlazi da je njegov zahtjev bio materijalno pravno neosnovan, zbog čega je i odbijen sa zahtjevom za isplatu zateznih kamata, dok plaćanje glavnice predstavlja isključivo dobrovoljan čin tuženika koji ne mijenja činjenicu da je i tražbina glavnice zastarjela.

3. S obzirom da kraj svega navedenog nije ostvaren niti koji od žalbenih razloga na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti (čl. 365. st. 2. ZPP), valjalo je odbiti kao neosnovanu žalbu tužitelja i primjenom čl. 368. st. 1. ZPP potvrditi pobijanu presudu, dok nepobijano rješenje kojim je ukinut platni nalog i konstatirano da se tužba smatra djelomično povučenom ostaje neizmijenjeno.

U Varaždinu 7. lipnja 2021.

Sutkinja
Tanja Novak-Premec

Izvor: IUS INFO, URL

9. Presuda Županijskog suda u Varaždinu, Stalne službe u Koprivnici GŽ-1224/2017-2. od 8. svibnja 2018.

Odluka:

GŽ 1224/2017-2

Zbirni podatci

Broj odluke: GŽ 1224/2017-2

Datum odluke: 08.05.2018

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
Županijski sud u Varaždinu
Stalna služba u Koprivnici
Koprivnica, Hrvatske državnosti 5

Poslovni broj: GŽ-1224/17-2

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Varaždinu - Stalna služba u Koprivnici, kao sud drugog stupnja, u vijeću sastavljenom od sudaca i to Miloša Lojena kao predsjednika vijeća, Vesne Rep kao članice vijeća i sutkinje izvjestiteljice i Veljka Kučekovića kao člana vijeća, u parničnom predmetu tužiteljice M. V. iz A1, OIB B1, zastupane po punomoćniku N. B., odvjetniku iz Pule, protiv tuženika P.G. J. D. s pravom javnosti iz A2, OIB B2, zastupanog po zakonskom zastupniku ravnatelju B. Č., a on po punomoćniku L. Š., odvjetniku iz Pule, radi isplate, odlučujući o žalbama tuženika, protiv presude Općinskog suda u Puli-Pola broj Povrv-685/14-22 od 24. ožujka 2017. godine, u nejavnoj sjednici vijeća održanoj 8. svibnja 2018., presudio je

Žalbe tuženika djelomično se odbijaju kao neosnovane, a djelomično se uvažavaju kao osnovane te se presuda Općinskog suda u Puli-Pola broj Povrv-685/14-22 od 24. ožujka 2017. godine:

- potvrđuje u toč. I. izreke za iznos od 23.880,00 kn (slovima: dvadeset tri tisuće osam stotina osamdeset kuna) sa zakonskom zateznom kamatom za vremenski period od 2. rujna 2011. godine do 31. srpnja 2015. godine po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, a od 1. kolovoza 2015. godine do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana na financijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena,

- preinačuje u toč. I. izreke u dijelu u kojem je naloženo tuženiku da tužiteljici plati iznos od 95.520,00 kn (slovima: devedeset pet tisuća pet stotina dvadeset kuna) sa dosuđenom zakonskom zateznom kamatom, u dijelu u kojem je na iznos od 23.880,00 kn (slovima: dvadeset tri tisuće osam stotina osamdeset kuna) naloženo plaćanje zakonske zatezne kamate od 31. prosinca 2008. godine do 01. rujna 2011. godine i u odluci o naknadi troškova postupka (toč. I. izreke za trošak ovršnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom i toč. II. izreke), tako da se sudi:

Ukida se rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave javnog bilježnika N. K. iz Pule posl.br. Ovr-854/14 od 29. kolovoza 2014. godine u dijelu kojim se nalaže tuženiku da tužiteljici isplati iznos od 95.520,00 kn (slovima: devedeset pet tisuća pet stotina dvadeset kuna) sa zakonskom zateznom kamatom sukladno čl. 277. st. 1. Zakona o obveznim odnosima po stopi utvrđenoj Uredbom o visini stope zatezne kamate (NN 72/02., 153/04.), a počevši s 1. siječnjem 2008. godine sukladno čl. 29. st. 1 i 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015) u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke od 9% odnosno, počevši od 30. lipnja 2011. godine od 7%, koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećane za pet postotnih poena, a počevši od 1. kolovoza 2015. godine po stopi nastaloj uvećanjem prosječne

kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana ne^unancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena koja teče: - na iznos od 12.000,00 kuna od 16.01.2004. godine,

- na iznos od 12.000,00 kuna od 16.01.2005. godine,

- na iznos od 16.200,00 kuna od 16.01.2006. godine,

- na iznos od 19.200,00 kuna od 16.01.2007. godine,

- na iznos od 24.000,00 kuna od 16.01.2008. godine,

- na iznos od 12.120,00 kuna od 31.12.2008. godine, do isplate, te u dijelu u kojem je naloženo tuženiku da tužiteljici na iznos od 23.880,00 kn (slovima: dvadeset tri tisuće osam stotina osamdeset kuna) plati zakonsku zateznu kamatu od 31. prosinca 2008. godine do 01. rujna 2011. godine.

Nalaže se tužiteljici da tuženiku naknadi troškove postupka u iznosu od 19.510,80 kn (slovima: devetnaest tisuća pet stotina deset kuna i osamdeset lipa), u roku 15 dana.

Obrazloženje

Sud prvog stupnja donio je presudu čija izreka glasi:

„I Održava se na snazi stavak I rješenja o ovrsci na temelju vjerodostojne isprave javnog bilježnika N. K. iz Pule posl.br. Ovr-854/14 od 29. kolovoza 2014. godine kojim se nalaže tuženiku da tužiteljici isplati 119.400,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom sukladno čl. 277. st. 1. Zakona o obveznim odnosima po stopi utvrđenoj Uredbom o visini stope zatezne kamate (NN 72/02., 153/04.), a počevši s 1. siječnjem 2008. godine sukladno čl. 29. st. 1 i 2. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015) u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke od 9% odnosno, počevši od 30. lipnja 2011. godine od 7%, koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećane za pet postotnih poena, a počevši od 1. kolovoza 2015. godine po stopi nastaloj uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana ne^unancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena koja teče:

- na iznos od 12.000,00 kuna od 16.01.2004. godine,

- na iznos od 12.000,00 kuna od 16.01.2005. godine,

- na iznos od 16.200,00 kuna od 16.01.2006. godine,

- na iznos od 19.200,00 kuna od 16.01.2007. godine,

- na iznos od 24.000,00 kuna od 16.01.2008. godine,

- na iznos od 36.000,00 kuna od 31.12.2008. godine, do isplate te mu nadoknadi trošak postupka od 2.005,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od 29. kolovoza 2014. godine do isplate u roku od 8 dana. II Nalaže se tuženiku da tužiteljici nadoknadi trošak ovoga postupka u iznosu od 14.044,00 kunu u roku od 8 dana sa zakonskom zateznom kamatom od 09. veljače 2017. godine do isplate, dok se u iznosu od 2.206,00 kuna zahtjev za troškom odbija.“

Protiv navedene presude pravovremenu, potpunu i dopuštenu žalbu podnio je tuženik osobno po zakonskom zastupniku B. Č. i po punomoćniku odvjetniku, dana 10. travnja 2017. godine zbog svih žalbenih razloga iz čl. 353. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01,117/03, 88/05, 2/07 - Odluka USRH, 84/08, 96/08 - Odluka USRH, 123/08- ispravak, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14 - u daljnjem tekstu: ZPP) te predlaže da ovaj sud usvoji žalbe i preinači pobijanu presudu na način da odbaci prijedlog za ovrhu kao nedopušten i ukine platni nalog u cijelosti ili da istu preinači na način da odbije tužbeni zahtjev u cijelosti uz naknadu troškova postupka ili da ukine pobijanu presudu i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Odgovor na žalbe nije dan.

Žalbe su djelomično osnovane.

Tužiteljica je kao ovrhovoditeljica kod javnog bilježnika N. K. iz Pule ishodila rješenje o ovrsci na temelju vjerodostojne isprave broj Ovr-854/14 od 29. kolovoza 2014. godine kojim je naloženo tuženiku da u roku 8 dana od dana primitka rješenja o ovrsci namiri tužiteljici kao ovrhovoditeljici novčani iznos od 119.400,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom kako je ona navedena u prijedlogu za ovrhu, jer će se u protivnom provesti prisilna naplata ovrhom općenito na imovini tuženika kao ovršenika te je određen trošak postupka u iznosu od 2.005,00 kn.

Povodom prigovora tuženika kao ovršenika postupak je nastavljen u parnici.

Tvrđnja je tužiteljice da njezino potraživanje proizlazi iz Ugovora o djelu koje je usmeno zaključila sa zakonskim zastupnikom tuženika za 2003., 2004., 2005., 2006., 2007. i 2008. godinu, da je svoju obvezu iz navedenih Ugovora izvršila, a da joj ista nije plaćena od strane tuženika.

Uz prijedlog za ovrhu priloženi su računi koje je izdala tužiteljica za potrebe postupka pokrenutog kod javnog bilježnika.

Tuženik je istakao prigovor zastare te da se rješenje o ovrsi ne temelji na vjerodostojnim ispravama kao i da je svrha zaključenja pismenih Ugovora o djelu i Nagodbe o plaćanju obveza, koji su potpisani 31. prosinca 2010. godine, bila da se umanju dobit tuženika i da se kao takovi provedu u poslovnim knjigama tuženika te da nije riječ o stvarnom potraživanju tužiteljice.

Prvostupanjski sud je na temelju provedenih dokaza utvrdio da je u vremenskom periodu od 2003. godine pa do 2011. godine tužiteljica imala sa tuženikom zaključene usmene Ugovore o djelu temeljem kojih se obvezala voditi knjigovodstvo za tuženika, a tuženik se obvezao za njezin rad platiti određeni novčani iznos.

Između stranaka nije sporno da su Ugovori o djelu za 2003. godinu do 2008. godine koji su priloženi uz prijedlog za ovrhu pisani od strane tužiteljice i da su potpisani od strane naručitelja, odnosno tuženika i zakonskog zastupnika tuženika koji je to bio u godini na koju se pojedini Ugovor odnosi, kao što nije sporno niti da je između naručitelja i tužiteljice istog dana kada su potpisani Ugovori o djelu potpisana i Nagodba o plaćanju obveza iz koje proizlazi da su ugovoreni poslovi između tužiteljice kao izvršiteljice i tuženika kao naručitelja Ugovorima o djelu za 2003. godinu do 2010. godine, da isti nisu plaćeni te da se obveza tuženika provede u poslovnim knjigama za 2010. godinu. Prema toj Nagodbi stranke su se dogovorile da se iznosi duga koji proizlaze iz Ugovora o djelu plate u cijelosti u pet jednakih mjesečnih rata tijekom 2010. godine počevši od 1. svibnja 2011. godine do zaključno sa 1. rujna 2011. godine.

Tuženik nije osporio da je potpisao Ugovore o djelu niti Nagodbu, ali kao razlog zbog čega je to učinio navodi umanjeno dobiti. Samo paušalno navodi, iako priznaje da je tužiteljica obavljala knjigovodstvene poslove za tuženika, da joj je taj posao plaćen u okviru plaćanja knjigovodstvenih usluga koje je knjigovodstveni servis tužiteljice obavljao za Prvu osnovnu školu, ali za te tvrdnje ne nudi dokaze.

Tuženik je osporavao da bi tužiteljica obavljala sve knjigovodstvene poslove na koje se obvezala Ugovorima o djelu, a prvostupanjski sud je na temelju iskaza svjedoka, tužiteljice i na temelju Ugovora o djelu koji su naknadno napisani i potpisani utvrdio kako je tužiteljica obavila sve poslove za tuženika na koje se obvezala.

Dakle, zaključak je prvostupanjskog suda da je tužiteljica za tuženika obavljala poslove knjigovodstva, knjiženja dokumentacije koju joj je dostavljao tuženik, obračunavala plaće i sastavljala s njom povezana izvješća. Tuženik da ničim nije dokazao da joj je obavljeni rad platio niti ranije, a niti tijekom utuženog razdoblja, a niti nakon zaključenja Nagodbe. Nagodba da je zaključena slobodnom voljom stranaka, a iz iskaza zakonskog zastupnika B. Č. koji je Nagodbu potpisao ne proizlazi da su na njegovoj strani postojale mane volje prilikom potpisivanja Nagodbe.

U odnosu na prigovor zastare prvostupanjski sud zaključuje da u konkretnom slučaju treba primijeniti odredbu čl. 371. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01 - dalje: ZOO/91) i čl. 225. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05 i 41/08 - dalje: ZOO/05), kojim odredbama je propisan opći rok zastare od pet godina. Zaključenu Nagodbu prvostupanjski sud tretira kao priznanje zastarjelog duga koje ima za posljedicu odricanje od zastare u smislu odredbe čl. 220. ZOO-a/05. Kako je Nagodba zaključena 31. prosinca 2010. godine, a prijedlog za ovrhu je podnesen 28. kolovoza 2014. godine, to da nije nastupila zastara za potraživanje tužiteljice.

Zatezna kamata prema zaključku suda teče na godišnje iznose zakupnine od prvog dana naredne godine do isplate, a ista je suđena sukladno odredbi čl. 277. st. 1. ZOO-a/91 u visini utvrđenoj Uredbom o visini stope zatezne kamate („Narodne novine“ broj 72/02 i 153/04) do 1. siječnja 2008. godine, a nakon toga sukladno odredbi čl. 29. st. 1. i 2. ZOO-a/05.

Kako je tužiteljica u cijelosti uspjela sa postavljenim tužbenim zahtjevom, to je prvostupanjski sud obvezao tuženika da joj naknadi trošak ovrhe kojeg je odredio javni bilježnik u cijelosti te trošak parničnog postupka od 12.500,00 kn, koji trošak je utvrđen prema vrijednosti predmeta spora uz primjenu Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj 142/12, 103/14 i 118/14 - dalje: Tarifa).

Tuženik podnosi dvije žalbe, jednu po zakonskom zastupniku B. Č., a drugu po punomoćniku.

U žalbama se ističe da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a jer da presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati i to stoga što izreka proturječi razlozima presude, a razlozi o odlučnim činjenicama su nejasni i proturječni. Pri tome se osobito ukazuje na to da se prijedlog za ovrhu nije temeljio na vjerodostojnoj ispravi, s obzirom da su nesporno računski antitdatirani i napravljeni po tužiteljici radi pokretanja postupka. Ističe se i bitna povreda iz čl. 354. st. 2. toč. 3. ZPP-a jer da prvostupanjski sud nije bio stvarno nadležan za provođenje ovog postupka, već je to trebao biti trgovački sud jer da je tužiteljica obavljala knjigovodstvene poslove za tuženika, ali ne kao fizička osoba nego u okviru svoje tvrtke „B.“ d.o.o., zbog čega bi navedeni Ugovori o djelu predstavljali trgovačke ugovore.

Po ocjeni ovog suda prvostupanjski sud nije počinio navedene bitne povrede.

Pravilno je prvostupanjski sud odbio prigovor stvarne nenadležnosti obzirom da su Ugovori o djelu koje je tuženik potpisao zaključeni između tužiteljice kao fizičke osobe i tuženika, pa se ne može govoriti o trgovačkim ugovorima, zbog čega za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari ne bi bio nadležan trgovački sud.

Nije učinjena niti bitna povreda iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, jer je prvostupanjski sud za svoju odluku dao jasne razloge i obrazložio odlučne činjenice, a nisu počinjene niti druge bitne povrede iz čl. 354. st. 2. ZPP-a na koje ovaj sud pazi po službeno dužnosti primjenom odredbe čl. 365. st. 2. ZPP-a.

To što je prvostupanjski sud izdane račune od strane fizičke osobe pogrešno smatrao vjerodostojnim ispravama za tuženika nije nastala nepovoljnija pozicija, s obzirom da, kada se povodom prigovora protiv rješenja o ovrsi postupak nastavi u parnici, isti se vodi kao da je podnesena tužba za izdavanje platnog naloga.

Prema odredbi čl. 452. st. 1. i 2. ZPP-a propisano je da ako tuženik prigovori da nisu postojale zakonske osnove za izdavanje platnog naloga (čl. 446. i 447.) ili da postoje smetnje za daljnji tijek postupka, sud će najprije odlučiti o tom prigovoru. Ako ustanovi da je takav prigovor osnovan, ukinut će rješenjem platni nalog i nakon pravomoćnosti rješenja otpočeti raspravljanje o glavnoj stvari, kad takvu raspravljanju ima mjesta. Ako sud ne prihvati taj prigovor, prijeći će na raspravljanje o glavnoj stvari, a rješenje suda unijet će se u odluku o glavnoj stvari.

Dakle, prvostupanjski sud je odluku o prigovoru da se prijedlog za ovrhu ne temelji na vjerodostojnim ispravama trebao unijeti u odluku o glavnoj stvari, ali time što to nije učinio nije počinio relativno bitnu povredu odredaba parničnog postupka koja bi utjecala na zakonitost i pravilnost presude niti je tuženik zbog toga doveden u nepovoljniju pravnu poziciju jer i u jednom i u drugom slučaju, bilo da je prigovor prihvaćen ili ne, i dalje bi se nastavilo raspravljati o tužbenom zahtjevu tužiteljice, samo bi formulacija izreke prvostupanjske odluke bila drugačija. Usvajanje ovog prigovora ne bi, kako to pogrešno smatra tuženik, dovelo do odbacivanja tužbe.

Žalbama se osporava i utvrđeno činjenično stanje koje tuženik smatra nepotpunim jer da tužiteljica nije vodila blagajničke izvještaje pa da stoga nije u cijelosti izvršila djelo kako je ugovoreno i po pravilima posla sukladno odredbi čl. 607. st. 1. ZOO-a/91i čl. 597. st. 1. ZOO-a/05. Isto tako da je pogrešan zaključak da je Nagodba uvedena u poslovne knjige jer da to ne proizlazi iz priloženih dokaza.

Po ocjeni ovog suda prvostupanjski sud je pravilno i potpuno utvrdio činjenično stanje.

Iz Ugovora o djelu koje je potpisao tuženik kao naručitelj, a time dakle prihvatio i sve ono što u tim Ugovorima piše, tužiteljica se kao izvršitelj obvezala da za tuženika kao naručitelja obavlja poslove obračuna plaće i izrade pripadajućih izvještaja za potrebe ZAP-a, Porezne uprave i Regos-a te knjiženja dostavljene dokumentacije. Dakle, nije se obvezala na vođenje blagajničkih izvještaja, a među strankama je nesporno da je ona ugovorene poslove obavila.

Činjenica je li Nagodba o plaćanju obveza provedena kroz poslovne knjige tuženika ili ne, nebitna je činjenica za odlučivanje o tome je li tuženik temeljem navedenih Ugovora o djelu i Nagodbe u obvezi platiti tužiteljici njezino potraživanje.

Prigovara se i pravilnoj primjeni materijalnog prava, a koja se odnosi na prigovor zastare koji je prvostupanjski sud odbio.

Tuženik smatra da je prvostupajski sud pogrešno zaključenoj Nagodbi dao značaj isprave o pisanom priznanju zastarjele obveze jer da Izjava o priznanju duga mora biti dana izričito i dug mora biti određeno naveden. Kako navedena Nagodba ne sadrži niti određenu, niti određivu činidbu jer da se ne može zaključiti kolika je ta činidba, da je takva Nagodba ništeta temeljem odredbe čl. 270. st. 1. ZOO-a/05, kojom je propisano da kada je činidba nemoguća, nedopuštena, neodređena ili neodrediva, ugovor je ništetan.

Ukoliko bi se smatralo da je navedena Nagodba isprava o priznanju duga koji još nije zastario u trenutku sklapanja Nagodbe, da bi zastarjelo potraživanje zatezne kamate, s obzirom da iste dospijevaju u roku od tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja. U odnosu na vrijeme zastare tuženik smatra da je trebalo primijeniti trogodišnji rok zastare jer da se radi o povremenim tražbinama koje su dospijevale mjesečno, dok ih je tužiteljica obračunala godišnje. Kako je posljednji iznos dospio za naplatu 31. prosinca 2008. godine, a prijedlog za ovrhu je podnesen 28. kolovoza 2014. godine po proteku roka od tri godine, to da je nastupila zastara.

I po ocjeni ovog suda prvostupajski sud je djelomično pogrešno primijenio materijalno pravo u odnosu na prigovor zastare. Iz Ugovora o djelu za 2003. godinu do 2008. godine jasno proizlazi koliko je naknada koju će naručitelj platiti izvršitelju, pa iz čl. 4. Ugovora o djelu za 2003. godinu i 2004. godinu proizlazi da će naručitelj platiti izvršitelju iznos od 1.000,00 kn mjesečno do dvadesetog u mjesecu za prethodni mjesec te da se za prekoračenje roka plaćanja usluga obračunava zakonska zatezna kamata.

Prema čl. 4. Ugovora o djelu za 2005. godinu navedena naknada određena je u mjesečnom iznosu od 1.350,00 kn, u Ugovoru o djelu za 2006. godinu u iznosu od 1.600,00 kn, u Ugovoru o djelu za 2007. godinu u iznosu od 2.000,00 kn te u Ugovoru o djelu za 2008. godinu u iznosu od 3.000,00 kn mjesečno.

Prema odredbi čl. 372. ZOO-a/91 kojoj je identična odredba čl. 226. ZOO-a/05, potraživanja povremenih davanja koja dospijevaju godišnje ili u kraćim određenim vremenskim razmacima (povremena potraživanja), pa bilo da se radi o sporednim povremenim potraživanjima, kao što je potraživanje kamata, bilo da se radi o takvim povremenim potraživanjima u kojima se iscrpljuje samo pravo, kao što je potraživanje uzdržavanja, zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja. Isto vrijedi i za anuitete kojima se u jednakim unaprijed određenim povremenim iznosima otplaćuju glavnica i kamate, ali ne vrijedi za otplate u obrocima i druga djelomična ispunjenja.

Kako je obveza tuženika iz Ugovora o djelu dospijevala mjesečno, to je zastarni rok na potraživanje iz Ugovora tri godine, zbog čega je u trenutku zaključenja Nagodbe bilo u zastari potraživanje tužiteljice za sve one novčane mjesečne iznose koji su dospjeli do 31. prosinca 2007. godine.

I po ocjeni ovog suda Nagodba o plaćanju obveza od 31. prosinca 2010. godine sadrži u sebi Izjavu o priznanju zastarjelog duga. Prema odredbi čl. 220. st. 1. ZOO-a/05 pisano priznanje zastarjele obveze smatra se odricanjem od zastare.

Iz sadržaja navedene Nagodbe o plaćanju obveza jasno proizlazi da se priznaje postojanje dugovanja iz navedenih Ugovora o djelu za 2003. godinu do 2010. godine i da se tuženik obvezuje to potraživanje platiti u cijelosti u pet jednakih mjesečnih rata tijekom 2011. godine počev od 1. svibnja 2011. godine do 1. rujna 2011. godine.

U navedenim ugovorima je jasno i određeno koliki je iznos naknade za pojedinu godinu te nema dvojbe o visini tražbine koju tuženik priznaje.

Pisano priznanje vraća pravni odnos između vjerovnika i dužnika u stanje u kojem je bio prije početka tijeka zastarijevanja, pa zastarni rok počinje teći ispočetka.

Pri tome vrijeme potrebno za zastaru je ono vrijeme koje je propisano za potraživanja vjerovnika prema dužniku, dakle u ovom slučaju za povremena potraživanja i iznosi tri godine.

Kako se tuženik obvezao to potraživanje isplatiti tužiteljici u pet jednakih rata, s tim što je prva dospjela 1. svibnja 2011. godine, a posljednja 1. rujna 2011. godine, to je zastara nastupila za sva potraživanja tužiteljice do 1. rujna 2011. godine, obzirom da je prijedlog za ovrhu podnesen 28. kolovoza 2014. godine.

Ukupno je potraživanje tužiteljice 119.400,00 kn pa kada se taj iznos podijeli na pet rata dobije se iznos od 23.880,00 kn. U zastari je potraživanje tužiteljice u iznosu od 95.520,00 kn, dakle rate koje su dospijevale 1. svibnja, 1. lipnja, 1. srpnja i 1. kolovoza 2011. godine, dok u zastari nije iznos koji je dospijevao na naplatu 1. rujna 2011. godine.

S obzirom na navedeno, ovaj sud je potvrdio pobijanu odluku u dosuđujućem dijelu za iznos od 23.880,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od 2. rujna 2011. godine do isplate obzirom da je ta rata dospjela 1. rujna 2011. godine te je tek nakon tog datuma tuženik pao u zakašnjenje. Zbog toga je pobijana odluka preinačena i u dijelu u kojem je na potvrđeni iznos dosuđena zakonska zatezna kamata od 31. prosinca 2008. godine do 01. rujna 2011. godine jer je dospijeće tog dijela obveze suglasnošću stranaka određeno na dan 01. rujna 2011. godine, pa je u tom dijelu ukinut platni nalog javnog bilježnika.

Za iznos od 95.520,00 kn sa zakonskom zateznom kamatom kako je ona dosuđena tužbeni zahtjev tužiteljice je preinačen na način da je za taj iznos ukinuto rješenje o ovrsi javnog bilježnika u dijelu u kojem je naloženo plaćanje tog iznosa sa zakonskom zateznom kamatom.

Kako je pobijana odluka djelomično preinačena, to je primjenom odredbe čl. 166. st. 2. ZPP-a ovaj sud donio i novu odluku o naknadi parničnog troška.

Polazeći od vrijednosti predmeta spora te primjenjujući odredbe Tarife i Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“, br. 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12, 157/13 i 110/15), ovaj sud je utvrdio troškove tužiteljice i tuženika.

Tužiteljici se priznaje trošak javnobilježničke nagrade u iznosu od 1.544,00 kn, nagrade za zastupanje njezinog punomoćnika na ročištima 17. travnja i 27. svibnja 2015. godine za svako ročište po 1.250,00 kn (Tbr. 9. toč. 2. Tarife), za zastupanje na ročištima 10. lipnja, 28. rujna, 23. prosinca 2015. godine i 2. veljače 2017. godine za svaku radnju po 2.500,00 kn (Tbr. 9. toč. 1. Tarife), za pristup na ročište za objavu presude 500,00 kn (Tbr. 9. toč. 3. Tarife), što ukupno iznosi 14.544,00 kn, koji iznos se uvećava za iznos PDV-a od 25% ili 3.636,00 kn. Ovim iznosima treba dodati i iznos sudske pristojbe na presudu od 1.544,00 kn, pa bi ukupan trošak tužiteljice iznosio 19.724,00 kn.

Trošak tuženika sastoji se od naknade za rad njegovog punomoćnika i to za zastupanje na ročištima 17. travnja i 27. svibnja 2015. godine za svaku radnju po 1.250,00 kn (Tbr. 9. toč. 2. Tarife), za zastupanje na ročištima 10. lipnja, 28. rujna, 23. prosinca 2015. godine i 2. veljače 2017. godine za svaku radnju po 2.500,00 kn (Tbr. 9. toč. 1. Tarife), za sastav podneska od 25. studenoga 2015. godine 2.500,00 kn (Tbr. 8. toč. 1. Tarife), za sastav podneska od 21. travnja 2015. godine 625,00 kn (Tbr. 8. toč. 3. Tarife), za zastupanje na ročištu 9. prosinca 2015. godine iznos od 500,00 kn (Tbr. 9. toč. 5. Tarife) i za pristup na ročište za objavu presude 500,00 kn (Tbr. 9. toč. 3. Tarife) ili ukupno 16.625,00 kn.

Tom iznosu treba dodati iznos PDV-a od 25%, što iznosi 4.156,25 kn i iznos sudske pristojbe na prigovor u iznosu od

1.544,00 kn, pa je ukupni trošak tuženika 22.325,25 kn.

Tome trošku treba dodati i trošak žalbe po punomoćniku tuženika i to za sastav žalbe 3.125,00 kn (Tbr. 10. toč. 1. Tarife), iznos PDV-a od 781,25 kn i sudske pristojbe na žalbu u iznosu od 3.088,00 kn, pa bi ukupan trošak tuženika od pokretanja postupka kod javnog bilježnika pa do podnošenja žalbe iznosio 29.319,50 kn.

S obzirom na uspjeh stranaka u postupku, a tužiteljica je uspjela sa 20%, dok je uspjeh tuženika 80%, te primjenom odredbe čl. 154. st. 2. ZPP-a, tuženik bi tužiteljici bio dužan naknaditi 20% njezinog troška, što iznosi 3.944,20 kn, dok bi tužiteljica tuženiku trebala naknaditi 80% njegovog troška, što iznosi 23.455,60 kn.

Kada se izvrši prebijanje troškova dobije se iznos od 19.510,80 kn, koji iznos je tužiteljica dužna naknaditi tuženiku, kako je to i suđeno ovom odlukom.

U dijelu u kojem je pobijana odluka potvrđena riješeno je primjenom odredbe čl. 368. st. 1. ZPP-a, a u dijelu u kojem je pobijana odluka preinačena primjenom odredbe čl. 373. toč. 3. ZPP-a.

Koprivnica, 8. svibnja 2018.

Predsjednik vijeća Miloš
Lojen v. r.

Izvor: IUS INFO, URL

10. Presuda Županijskog suda u Varaždinu Gž-1223/2017-2. od 20. travnja 2018.

Odluka:

Gž 1223/2017-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Gž 1223/2017-2

Datum odluke: 20.04.2018

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Republika Hrvatska
Županijski sud u Varaždinu
Varaždin, Braće Radić 2
Poslovni broj: Gž-1223/17-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Varaždinu, po sutkinji Tanji Novak-Premec, kao sucu pojedincu, na prijedlog višeg sudskog savjetnika Zvonimira Biškupa, u pravnoj stvari tužiteljice D. B. Č., OIB: B1, iz A1, koju zastupa punomoćnica M. B., odvjetnica u Šibeniku, protiv tuženika T. d.o.o., OIB: B2, A2, kojeg zastupaju punomoćnice mr.sc. N. M. i S. M., odvjetnice u Zajedničkom odvjetničkom uredu u Šibeniku, radi isplate, povodom žalbe tužiteljice podnesene protiv presude Općinskog suda u Šibeniku poslovni broj: Povrv-45/15 od 3. travnja 2017., dana 20. travnja 2018.

p r e s u d i o j e

Žalba tužiteljice odbija se kao neosnovana te se potvrđuje presuda Općinskog suda u Šibeniku poslovni broj: Povrv-45/15 od 3. travnja 2017.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom suđeno je:

„1.Ukida se platni nalog platni nalog određen Rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave javnog bilježnika N. N. u Šibeniku pod poslovnim brojem Ovr-1006/14 od dana 11. studenoga 2014. godine, kojim se nalaže tuženiku T. d.o.o. A3, A4 isplatiti tužiteljici D. B. Č. iznos od ukupno 32.847,00 kuna zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja teče od dana 17. srpnja 2011. godine do isplate po kamatnoj stopi od 15% godišnje, a u slučaju promjene stope zateznih kamata prema referentnoj stopi Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećano za pet (5) postotnih poena, te joj naknadi troškove ovršnog postupka određene citiranim Rješenjem o ovrsi, sve u roku od osam (8) dana.

2. Nalaže se tužiteljici D. B. Č. (OIB: B1) iz A1 nadoknaditi tuženiku parnični trošak u iznosu od 11.303,00 kuna u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti ove presude.“

Pravodobno podnesenom žalbom navedenu presudu pobija tužiteljica ne navodeći zakonske žalbene razloge, već ističući da su računi za predmetne usluge izdani 10. srpnja 2011., s rokom plaćanja 7 dana, ali da je zbog problema i neplaćanja tuženika istome poslana opomena s datumom 14. studenog 2011. Kako niti nakon niza poziva i odlazaka na

Gž 1223/2017-2

lokaciju izvršenja radova nisu dobili uplate, 11. studenog 2014. javnoj bilježnici je podneseno „rješenje o ovrsi Ovr-1006/14 od 11.11.2014 godine 10 dana prije isteka roka zastare“. Stoga predlaže odbaciti prvostupanjsku presudu.

Tuženik nije podnio odgovor na žalbu.

Žalba je neosnovana.

Predmet ovog spora je zahtjev tužiteljice za isplatu iznosa od 32.847,00 kn, s pripadajućim zateznim kamatama, po osnovi radova instalacije parkirnog sustava. Utvrdivši da je obrt Z. I. kao izvođač radova za tuženika trebao izvršiti instalaciju parkirnog sustava, a iz spisa proizlazi da je vlasnica tog obrta bila tužiteljica, te ocijenivši da se radi o ugovoru o djelu koji ima gospodarski značaj, a stoga i karakter ugovora o prometu i usluga, zbog čega da se u konkretnom slučaju primjenjuje zastarni rok od 3 godine, uslijed daljnjih utvrđenja da iz računa obrta Z. I. proizlazi da je rok dospijeća predmetne tražbine 17. srpnja 2011., a da je tužiteljica D. B. Č. prijedlog za ovrhu neposredno podnijela 10. studenoga 2014., sud prvog stupnja u konačnici zaključuje da je nastupila zastara predmetne tražbine i zbog toga odbija tužbeni zahtjev.

Zaključak o nastupanju zastare predmetne tražbine ovaj sud ocjenjuje pravilnim jer je uslijed pravilnih utvrđenja o početku tjeka zastare i danu podnošenja prijedloga za ovrhu, pravilno zaključeno da je protekao zastarni rok od 3 godine. Tužiteljica u žalbi posebno ne osporava ovakva utvrđenja, nego ukazuje da je zbog problema i neplaćanja tuženiku poslan dopis čiji je predmet: otvorene stavke/opomena, a koji je datiran s datumom 14. studenog 2011. Navedena opomena, međutim, nije radnja koja bi dovela do prekida zastare jer je odredbom čl. 244. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 - nastavno: ZOO) propisano da za prekid zastare nije dovoljno da vjerovnik pozove dužnika pisano ili usmeno da obvezu ispuni. Iz same navedene opomene vidljivo je da se govori o već dospjeloj tražbini pa daljnji rok od 5 dana naveden u istoj ne može predstavljati dan dospelosti tražbine, od kojeg bi valjalo računati zastarni rok, već je zastarni rok počeo teći istekom roka od 7 dana od računa datiranog s 10. srpnja 2011., dakle dospjelošću tražbine koju tužiteljica žalbom niti ne spori, s obzirom da navodi da je rok plaćanja bio 17. srpnja 2011. Budući da je tada počeo teći zastarni rok od 3 godine i da zastara nije ranije prekinuta, do podnošenja prijedloga za ovrhu 10. studenog 2014. zastara se navršila pa je u tom smislu tužbeni zahtjev pravilno ocijenjen neosnovanim i kao takav odbijen.

Kako, kraj svega navedenog, nije ostvaren niti koji od žalbenih razloga na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, sukladno čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14), te s obzirom da je pravilna i odluka o troškovima parničnog postupka, koju tužiteljica posebno ne osporava, žalba je odbijena kao neosnovana, a presuda potvrđena, sve primjenom čl. 368. st. 1. ZPP-a.

U Varaždinu 20. travnja 2018.

Sutkinja

Tanja Novak-Premec v.r.

11. Rješenje Županijskog suda u Sisku Gž Ovr-92/2024-2. od 4. travnja 2024.

Odluka:

Gž Ovr 92/2024-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Gž Ovr 92/2024-2

Datum odluke: 04.04.2024

Vrsta odluke: Rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Republika Hrvatska

Županijski sud u Sisku Poslovni broj: Gž Ovr-92/2024-2

Sisak, Trg Ljudevita Posavskog 5

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

R J E Š E N J E

Županijski sud u Sisku po sucu pojedincu Predragu Jovaniću, u ovršnoj stvari ovrhovoditelja Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu, Stalne službe u Sesvetama, B3, OIB: B1, protiv ovršenice M. J. iz A1, OIB: B2, radi ovrhe, odlučujući o žalbi ovrhovoditelja izjavljenoj protiv rješenja Općinskog građanskog suda u Zagrebu, poslovni broj: Pu Ovr-4156/2015-12 od 27. listopada 2023., 4. travnja 2024.

r i j e š i o j e

- I. Odbija se, kao neosnovana, žalba ovrhovoditelja Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu, Stalne službe u Sesvetama, te se potvrđuje rješenje Općinskog građanskog suda u Zagrebu, poslovni broj: Pu Ovr-4156/2015-12 od 27. listopada 2023.
- II. Odbija se zahtjev ovrhovoditelja za naknadu troškova žalbenog postupka.

Obrazloženje

1. Prvostupanjskim rješenjem je odlučeno:

"Obustavlja se ovrha određena rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Sesvetama, poslovni broj Ovr-2212/2014 od 16. veljače 2015."

2. Protiv ovoga rješenja žalbu je podnio ovrhovoditelj i to: "iz svih žalbenih razloga". Dakle, žalba je podnesena zbog bitne povrede odredaba postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava (članak 353. stavak 1. točke 1., 2. i 3. Zakona o parničnom postupku "Narodne novine", broj: 148/11., pročišćeni tekst, 25/13., 89/14., 70/19., 80/22., 114/22. i 155/23. - dalje: ZPP-a, u vezi s člankom 21. stavak 1. Ovršnog zakona "Narodne novine", broj: 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17., 131/20. i 114/22. - dalje: OZ-a). Predlaže preinačenje prvostupanjskog rješenja u smislu žalbenih navoda ili, podredno, ukidanje te odluke i vraćanje predmeta prvostupanjskom sudu na ponovni postupak. Traži troškove za sastavljanje žalbe.

Gž Ovr 92/2024-2

1. Odgovor na žalbu nije podnesen.
2. Žalba nije osnovana.
3. Pobijano rješenje je utemeljeno na odredbama članka 41. stavak 1. i 2. OZa i utvrđenju prvostupanjskog suda da je ovrhovoditelj (podneskom predanim 24. studenoga 2021., stranica 24 spisa): "predložio donošenje rješenja o obustavi ovrhe, čime je sadržajno povukao prijedlog za ovrhu".
4. Odredbama članka 40. stavak 1. i 2. OZ-a je propisano da ovrhovoditelj može tijekom postupka, bez pristanka ovršenika, povući u cijelosti ili djelomice prijedlog a ovrhu, a u tom slučaju će sud obustaviti ovrhu.
5. Točna je žalbena tvrdnja da ovrhovoditelj, navedenim podneskom, nije povukao prijedlog za ovrhu već je on obavijestio sud da iz dopisa FINA-e (kojega je dostavio u prilogu podneska) slijedi da je FINA-e prestala s provedbom rješenja o ovrsi. Dalje je ovrhovoditelj naveo: "da je ovrha postala nemoguća sukladno odredbi članka 72. stavak 2. OZ-a, pa ovrhovoditelj predlaže donošenje rješenja o obustavi ovrhe".
6. Iz označenog podneska jasno slijedi da ovrhovoditelj nije povukao prijedlog za ovrhu već je izrijekom obavijestio sud da je ovrha postala nemoguća, a o tome je dostavio dokaz (dopis FINA-e) i predložio je obustavu ovrhe na temelju odredbe članka 72. stavak 2. OZ-a. Tom odredbom je propisano da će se ovrha obustaviti ako je postala nemoguća ili se iz drugih razloga ne može provesti
7. Iz svega navedenoga za zaključiti je da su točni svi žalbeni navodi no žalbu je valjalo odbiti kao neosnovanu i potvrditi pobijanu odluku (članak 380. točka 2. ZPP-a. Ovo stoga što bi i pravilnom primjenom odredbe članka 72. stavak 2. OZ-a trebalo donijeti sadržajno istu izreku odluke. Za dodati je da obvezuje izreka odluke, a ne njezino obrazloženje.
8. Točna je i žalbena tvrdnja ovrhovoditelja da on ima pravni interes podnositi žalbu protiv pobijane prvostupanjske odluke jer prekid zastare, koji je nastupio pokretanjem ovoga postupka smatra se da nije ni nastupio ako vjerovnik (ovdje ovrhovoditelj) odustane od vođenja postupka - članak 241. i 242. Zakona o obveznim odnosima "Narodne novine", broj: 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18., 126/21., 114/22. i 156/22.
9. Pravilno ukazuje žalitelj da je njegov naziv pogrešno označen u pobijanoj odluci (kao: "Općinsko državno odvjetništvo u Sesvetama" umjesto "Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu, Stalna služba u Sesvetama". Tu pogrešku će prvostupanjski sud ispraviti posebnim rješenjem (članak 342. i 347. ZPP-a).
10. Na temelju odredbe članka 166. stavak 1. ZPP-a odbijen je zahtjev ovrhovoditelja za naknadu troškova žalbenog postupka, jer ovrhovoditelj u tome postupku nije uspio.

Sisak, 4. travnja 2024.

Sudac

Predrag Jovanić

12. Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske Rev-943/2017-2. od 10. svibnja 2017.

Odluka:

VSRH Rev 943/2017-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Rev 943/2017-2

Datum odluke: 10.05.2017

Vrsta odluke: Presuda

Vrsta predmeta: Građanski - revizija

Odjel: GRAĐANSKI ODJEL

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 943/17-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Davorke Lukanović-Ivanišević predsjednice vijeća, Đure Sesse člana vijeća i suca izvjestitelja, Mirjane Magud članice vijeća, Željka Šarića člana vijeća i Ljiljane Hrastinski Jurčec članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. M. Š. i 2. T. Š., oboje iz B. i zastupane po punomoćniku B. Z., odvjetniku u Š., protiv tuženika N. K. iz Z., zastupanog po punomoćniku I. I., odvjetniku u Z., radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Županijskog suda u Šibeniku poslovni broj Gž-74/2015-2 od 29. veljače 2016., kojom je preinačena presuda Općinskog suda u Šibeniku poslovni broj P-3209/2012 od 25. kolovoza 2014., u sjednici održanoj 10. svibnja 2017.,

p r e s u d i o j e:

Odbija se revizija tužitelja M. Š. i T. Š.

Obrazloženje

Presudom suda prvog stupnja presuđeno je:

„1. Proglašava se nedopuštenom ovrha radi naplate novčane tražbine prodajom nekretnine u vlasništvu tužitelja koja se katastarski identifikira kao čest. br. 5166/2 Z.U. 4139 K.O. M. B., određena rješenjem o ovrsi Općinskog suda u Šibeniku pod poslovnim brojem Ovr-916/2012, od dana 02. srpnja 2012.g.

2. Nalaže se tuženiku u roku od 15 dana naknaditi tužiteljima parnični trošak u iznosu od 5.800,00 kuna.“

Presudom suda drugog stupnja prihvaćena je žalba tuženika i preinačena je presuda suda prvog stupnja tako da je presuđeno:

„1.Uvažava se žalba tuženika te se u točki 1. izreke preinačuje presuda Općinskog suda u Šibeniku br. P-3209/12 od dana 25. kolovoza 2014. godine na način da se tužbeni zahtjev tužitelja odbija kao neosnovan.

2.Uslijed odluke pod točkom 1. izreke ove drugostupanjske presude, preinačuje se prvostupanjska presuda u točki 2. izreke kojom je odlučeno o troškovima postupka, na način da se nalaže tužiteljima da naknade tuženiku parnični trošak u iznosu od 3.750,00 kuna u roku od 15 dana.“

Protiv presude suda drugog stupnja reviziju pozivom na odredbu čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 57/11, 148/11-pročišćeni tekst, 25/13 - dalje: ZPP) podnose tužitelji ističući da odluka u ovom sporu ovisi o rješavanju materijalnopavnog pitanja koje je važno za jedinstvenu primjenu zakona i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni koje se prema sadržaju revizije svodi na dilemu ima li ranije pokrenuti ovršni postupak radi ostvarivanja iste tražbine koji je dovršen obustavom postupka učinak prekida zastare u svakom slučaju neovisno o razlogu zbog kojeg je došlo do obustave postupka, ili pitanje učinaka prekida zastare valja vezati uz razloge zbog kojih je do obustave postupka došlo, a u svezi s primjenom čl. 389. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01 - dalje: ZOO).

Na reviziju nije odgovoreno.

Revizija nije osnovana.

Ovaj sud smatra da se radi o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu zakona i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Sukladno odredbi čl. 392.a st. 2. ZPP-a u slučaju odlučivanja o osnovanosti revizije iz čl. 382. st. 2. ZPP-a pobijana odluka ispituje se samo zbog pitanja zbog kojeg je revizija podnesena.

Iz spisa suda prvog stupnja br. P-1647/2001 utvrđeno je da je između stranaka vođen parnični postupak radi isplate po tužbi ovdje tuženika tamo tužitelja koji je okončan pravomoćnom presudom od dana 19. rujna 2001. (postala pravomoćnom dana 01.03.2002.) kojom je naložena solidarna isplata ovdje tužiteljima tamo tuženicima iznosa od 15.000,00 DM odnosno protuvrijednost tog iznosa u kunama po srednjem tečaju NBH na dan isplate sa zakonskom zateznom kamatom koja se plaća na devizne štednje u DM u mjestu ispunjenja, počevši od 1. siječnja 1999. pa do isplate, kao i isplata iznosa od 6.348,00 kuna na ime troškova postupka.

Iz spisa suda prvog stupnja br. Ovr-916/2012 utvrđeno je da je tuženik N. K. kao ovrhovoditelj pokrenuo ovršni postupak radi naplate navedene tražbine prijedlogom za ovrhu od dana 22.5.2012., pa je rješenjem suda prvog stupnja od dana 2. srpnja 2012. g. na temelju ovršne isprave-pravomoćne i ovršne presude Općinskog suda u Šibeniku br. P-1647/2001 od dana 19. rujna 2001. određena ovrha na nekretnini ovršenika-tužitelja u ovom postupku oznake čest. br. 5166/2 Z.U. 4139 K.O. M. B. radi naplate novčanog potraživanja u iznosu od 53.550,00 kuna s pripadajućim zateznim kamatama koje teku od 1. siječnja 1999. do isplate, kao i parničnog troška u iznosu od 6.348,00 kuna.

Nadalje slijedi da su protiv citiranog rješenja žalbu izjavili ovršenici-tužitelji ističući prigovor zastare potraživanja navodeći da je protekao zastarni rok od 10 godina za naplatu tražbine utvrđene odlukom suda, jer je ovršna isprava postala pravomoćna danom 01.03.2002., a prijedlog za ovrhu podnesen dana 22. svibnja 2012., pa je rješenjem Županijskog suda u Šibeniku br. Gž-1402/2012-2 odbijena žalba kao neosnovana i potvrđeno rješenje ovog suda br. Ovr-916/2012 od 2. srpnja 2012. U obrazloženju svog rješenja sud drugog stupnja ističe da je o prigovoru zastare potraživanja iz čl. 46. st. 1. t. 11. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08 - dalje: OZ) sukladno odredbi čl. 48. OZ nadležan za odlučivanje prvostupanjski sud. Rješenjem suda prvog stupnja br. Ovr-916/2012 od dana 28. studenog 2012. upućeni su ovršenici-tužitelji da u roku od 15 dana pokrenu parnicu radi proglašenja nedopuštenom ovrhe određene rješenjem br. Ovr-916/2012 od dana 2. srpnja 2012. zbog razloga iz čl. 46. st. 1. t. 11. OZ zbog kojeg su i izjavili žalbu.

Pregledom spisa Općinskog suda u Tisnom br. Ovr-65/2005 (prije Općinskog suda u Šibeniku br. Ovr-1236/2002) priležecem spisu ovog suda br. Ovr-1474/2010 sudovi utvrđuju da je tuženik ovršnim prijedlogom od dana 12. srpnja 2002. podnesenog Općinskom sudu u Šibeniku pokrenuo ovršni postupak radi naplate tražbine utvrđene pravomoćnom i ovršnom presudom suda prvog stupnja br. P-1647/2001. od dana 19. rujna 2001. pljenidbom i prodajom pokretnina ovršenika-tužitelja, a koji postupak je pravomoćno okončan rješenjem Općinskog suda u Tisnom br. Ovr-65/05 od dana 15. rujna 2008. kojim je obustavljena ovrha određena rješenjem o ovrsi br. Ovr-65/05 (Ovr-1236/02 Općinskog suda u Šibeniku) od 16. srpnja 2002. Ovrha je obustavljena sukladno čl.

136. st. 3. OZ-a, jer pri provedenoj pljenidbi od dana 15. prosinca 2004. i ponovljenoj pljenidbi od 7. ožujka 2008. je utvrđeno da nisu pronađene stvari ovršenika-tužitelja koje mogu biti predmet ovrhe.

U ovoj pravnoj stvari između stranaka nije sporno da je protekao rok od 10 godina od dana pravomoćnosti ovršne isprave (1. ožujka 2002.) do podnošenja prijedloga za ovrhu u predmetu br. Ovr-916/2012 (dana 22. svibnja 2012.), već je bilo sporno da li je pokretanjem ovršnog postupka u predmetu Općinskog suda u Tisnom br. Ovr-65/05 (dana 12. srpnja 2002.) nastupio prekid zastare.

Prvostupanjski sud prihvaća tužbeni zahtjev tužitelja jer nalazi da su tuženici predmetnu ovrhu pokrenuli dana 22. svibnja 2012., odnosno izvan zastarnog roka od 10 godina od pravomoćnosti ovršne isprave, propisanog čl. 379. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99 - dalje: ZOO). Pritom sud prvog stupnja ocjenjuje da tužitelji nisu prekinuli zastarijevanje svojeg potraživanja kada su temeljem iste ovršne isprave dana 12. srpnja 2002. pokrenuli postupak ovrhe na pokretninama ovršenika u postupku pod br. Ovr-65/05 (ranije oznake Ovr-1236/02) jer da je taj postupak završen obustavom pa da sukladno odredbama čl. 389. ZOO prekid zastarijevanja nije nastupio.

Sud drugog stupnja zauzima suprotno pravno shvaćanje u primjeni odredbe čl. 389. ZOO-a smatrajući da kada je do obustave ovršnog postupka došlo zbog okolnosti koje se ne mogu staviti na teret ovrhovoditelja (ovdje tuženika), jer razlozi obustave leže isključivo na ovršeniku, jer nije imao pokretnina na kojima se može provesti ovrha.

Takvo pravno shvaćanje suda drugog stupnja prihvaća i ovaj sud.

Sukladno odredbi čl. 379. st. 1. ZOO-a sva potraživanja koja su utvrđena pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog nadležnog tijela zastarijevaju za deset godina.

Iz odredbe čl. 388. st. 1. ZOO-a prekid zastarijevanja nastupa podizanjem tužbe i svakom drugom radnjom vjerovnika poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, radi utvrđenja, osiguranja ili ostvarenja potraživanja.

Odredba čl. 389. st. 1. ZOO-a određuje iznimku od načelne odredbe iz čl. 388. ZOO-a tako da prekid postupka nije nastupio ako vjerovnik odustane od tužbe ili od radnje koju je poduzeo.

Jednaki učinak, dakle da prekid postupka nije niti nastupio, nastaje ako tužba vjerovnika bude odbačena ili odbijena, ili ako je prihvaćena ovrha ili osiguranje bude poništena kako je to propisano st. 2. čl. 389. ZOO-a.

Ovaj sud je u odluci Gzz-50/01 od 5. srpnja 2001. u pravnoj stvari u kojoj je također bila sporna primjena odredbe čl. 389. ZOO-a u svezi s čl. 388. i čl. 379. ZOO-a, a kada je ovršni postupak okončan obustavom postupka jer tužitelj nije uplatio predujam za izlazak sudskog ovršitelja, rješavao u suštini učinak obustave ovršnog postupka na prekid zastarijevanja.

U toj odluci rečeno je:

„Tužitelj je tužbu odnosno ovršni prijedlog na temelju vjerodostojne isprave podnio sudu 22. travnja 1999. godine, time da je ranije za isto potraživanje vodio ovršni postupak temeljem prijedloga koji je predao sudu 12. studena 1998. godine pod brojem Ovr-1864/98, koji je postupak obustavljen stoga što tužitelj nije uplatio predujam za izlazak sudskog izvršitelja.

Povodom tuženikova prigovora zastare tužiteljeva potraživanja temeljem čl. 378. st. 1. toč. 3. Zakona o obveznim odnosima - dalje: ZOO, koji se odnosi na razdoblje od 21. prosinca 1997. godine do 21. travnja 1998. godine u iznosu od 4.299,00 kn, sudovi nižega stupnja su taj prigovor kao neosnovan odbili, jer su ocijenili da je došlo do prekida zastarijevanja podnošenjem ranijeg prijedloga za ovrhu od 12. studena 1998. godine u predmetu Ovr-1864/98, koji je podnjet u jednogodišnjem zastarnom roku predviđenom čl. 378. st. 1. toč. 3. ZOO.

Državni odvjetnik u svome zahtjevu smatra da obustavom prije spomenutog ovršnog postupka, koji ima za posljedicu ukidanje do tada provedenih ovršnih radnji nije došlo do prekida zastarijevanja, kao što predviđa čl. 389. ZOO, što pak ima za posljedicu da je sporni dio tužiteljeva potraživanja zastario.

Po odredbi čl. 378. st. 1. toč. 3. ZOO zastarijevaju za jednu godinu potraživanja pošte, telegrafa i telefona za upotrebu telefona i poštanskih pretinaca, te druga njihova potraživanja koja se naplaćuju u tromjesečnim ili kraćim rokovima.

Tužitelj je, kao što je ranije spomenuto, tužbu predao sudu 22. travnja 1999. godine, dakle, nakon proteka prije navedenog jednogodišnjeg zastarnog roka za sporno razdoblje.

Po odredbi čl. 389. st. 1. ZOO prekid zastarijevanja izvršen podizanjem tužbe ili kojom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim organom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja potraživanja, smatra se da nije nastupio ako vjerovnik odustane od tužbe ili radnje koju je poduzeo.

Stavak 2. istog članka predviđa da isto tako, da se smatra da nije bilo prekida ako vjerovnikova tužba ili zahtjev budu odbačen ili odbijen, ili ako isposlovana ili poduzeta mjera izvršenja ili osiguranja budu poništene.

Kako upravo navedenu zakonsku odredbu treba primijeniti i na konkretni spor, to u ovom slučaju glede potraživanja koje se odnosi na sporno razdoblje nije došlo do prekida zastarijevanja, pa je stoga prigovor tuženika kao i zahtjev državnog odvjetnika zbog pogrešne primjene materijalnog prava su osnovani, te ga je kao takav trebalo prihvatiti, a tužbeni zahtjev u tom dijelu kao neosnovan odbiti.

Stoga je temeljem odredbe čl. 395. st. 1. u vezi sa čl. 408. st. 2. Zakona o parničnom postupku, odlučeno kao u izreci.“

Dakle, ovaj sud je u primjeni i tumačenju odredbe čl. 389. ZOO-a kada se radi o dilemi ima li ranije pokrenuti ovršni postupak radi ostvarivanja iste tražbine koji je dovršen obustavom postupka učinak prekida zastare u svakom slučaju neovisno o razlogu zbog kojeg je došlo do obustave postupka, ili pitanje učinaka prekida zastare valja vezati uz razloge obustave postupka, zauzeo ovo potonje pravno shvaćanje, dakle da se kod odgovora na pitanje je li rok zastare prekinut pokretanjem ovršnog postupka koji je okončan obustavom postupka te da li slijedom toga zastarni rok teče iz početka zauzeo shvaćanje da to ovisi o razlozima zbog kojih je došlo do obustave ovršnog postupka i na kojoj od stranaka u ovršnom postupku leže razlozi zbog kojih je ovršni postupak obustavljen.

U predmetu Gzz-50/01 zbog činjenice što ovrhovoditelj nije uplatio predujam za izlazak sudskog ovršitelja i što je upravo stoga ovršni postupak obustavljen zauzeto je pravno shvaćanje da u takvoj situaciji jer je za obustavu postupka odgovoran ovrhovoditelj pokretanje tog ovršnog postupka (okončanog obustavom postupka) nema za posljedicu prekid zastare.

Dakle, argumentum a contrario kada je ovršni postupak obustavljen zbog razloga koji leže isključivo na ovršeniku i na što ovrhovoditelj nije imao utjecaja tada pokretanje ovršnog postupka (okončanog obustavom postupka) ima za posljedicu prekid zastare i zastarni rok počinje ponovo teći nakon što rješenje o obustavi ovršnog postupka postane pravomoćno.

Slijedom, navedenog valjalo je reviziju tužitelja odbiti i odlučiti kao u izreci sukladno odredbi čl. 393. ZPP-a.

Zagreb, 10. svibnja 2017.

Predsjednica vijeća:
Davorka Lukanović-Ivanišević, v.r.

13. Presuda Županijskog suda u Dubrovniku Gž-289/2020-2. od 30. rujna 2020.

Odluka:

Gž 289/2020-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Gž 289/2020-2

Datum odluke: 30.09.2020

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Republika Hrvatska
Županijski sud u Dubrovniku Dubrovnik

Poslovni broj: 9 Gž-289/2020-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Dubrovniku, po sutkinji Mariji Vetmi, kao sucu pojedincu, temeljem nacрта više sudske savjetnice Dobrile Hladilo, u pravnoj stvari tužitelja L. parking d.o.o. O., OIB....., kojega kao punomoćnik zastupa S. L. P. V., odvjetnik u P. protiv tuženice A. G. iz R. A., W., koju zastupa punomoćnik E. Z. odvjetnik u Z., radi novčane tražbine, odlučujući o tužiteljevoj žalbi izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Rijeci, Stalna služba u Opatiji broj Pl-81/2019 od 28. siječnja 2020., 30. rujna 2020.

p r e s u d i o j e

I. Žalba se uvažuje te se preinačuje presuda Općinskog suda u Rijeci, Stalna služba u Opatiji broj Pl-81/2019 od 28. siječnja 2020. tako da glasi:

"1. Održava se na snazi platni nalog sadržan u rješenju Općinskog suda u Rijeci, Stalna služba u Opatiji broj Pl-10/2019-2

od 04. ožujka 2019. kojim je naloženo tuženici naknaditi tužitelju iznos od 200,00 kn sa zateznim kamatama koje na taj iznos teku od 7. travnja 2011. do 31. srpnja 2015. uvećanjem eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, te od 1. kolovoza 2015. do dana plaćanja po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana ne \bar{e} ncijanskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena.

2. Nalaže se tuženici naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u svoti od 725, 00 kn sa zateznim kamatama koje na taj iznos teku od 28. siječnja 2020. do dana plaćanja po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana ne \bar{e} ncijanskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena."

II. Nalaže se tuženici u roku od 8 dana naknaditi tužitelju troškove žalbe u svoti od 575,00 kn.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom odlučeno je doslovce:

" I - Ukida se platni nalog sadržan u ovosudnom rješenju poslovnog broja P-10/2019-2 od 04. ožujka 2019. kojim se nalaže se tuženoj A. G. iz R. A., W., da tužitelju L. parking d.o.o. O., OIB....., isplati iznos od 200,00 kuna sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 07. travnja 2011. godine do 31. srpnja 2015. godine po stopi od 12% godišnje, od 1. kolovoza 2015. godine do 31. prosinca 2015. godine po stopi od 8,14% godišnje, od 1. siječnja 2016. godine do 30. lipnja 2016. godine po stopi od 8,05% godišnje, od 1. srpnja 2016. godine do 31. prosinca 2016. godine po stopi od 7,88 % godišnje, od 1. siječnja 2017. godine do 30. lipnja 2017. godine po stopi od 7,68% godišnje, od 1. srpnja 2017. godine do 31. prosinca 2017. godine po stopi od 7,41% godišnje, od 1. siječnja 2018. godine do 30. lipnja 2018. godine po stopi od 7,09% godišnje, od 01. srpnja 2018. godine do 31. prosinca 2018. po stopi od 6,82% godišnje, od 01. siječnja 2019. do isplate po stopi od 6,54 % godišnje odnosno po stopi koja se određuje povećanjem prosječne kamatne stope na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana neeficijentnim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećane za tri postotna poena, kao i trošak ovog postupka u iznosu od 256,25 kuna (slovima: dvjesto pedeset šest kuna i dvadeset pet lipa) zajedno sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 04. Ožujka 2019. godine do isplate po stopi od 6,54% godišnje, odnosno po stopi koja se određuje povećanjem prosječne kamatne stope na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana neeficijentnim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećane za tri postotna poena, sve u roku od 8 (osam) dana od dostave ovog platnog naloga , u cijelosti.

II-Odbija se tužitelj sa zahtjevom za naknadom parničnog troška.

III- Nalaže se tužitelju da tuženoj naknadi prouzročeni parnični trošak u visini od 312,50 kuna (slovima: tristo dvanaest kuna i pedeset lipa), u roku od 15 dana, pod prijeljnom ovrhe."

Protiv prvostupanjske presude pravodobnu i dopuštenu žalbu izjavio je tužitelj zbog žalbenih razloga iz članka 353. stavka 1. točke 1.i 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) ističući da je zastara prekinuta podnošenjem prijedloga za ovrhu te predlaže drugostupanjskom sudu pobijanu presudu preinačiti i prihvatiti tužbeni zahtjev ili pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Na žalbu nije odgovoreno.

Žalba je osnovana.

U ovom se slučaju radi o sporu male vrijednosti iz članka 458. stavak 1. ZPP-a.

Prema odredbama članka 467. stavak 1. i 2. ZPP-a presuda i rješenje kojim se završava spor male vrijednosti može se pobijati samo zbog određenih bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 2. točke 1., 2., 4., 5., 6., 8., 9., 10. i 11. ZPP-a i zbog pogrešne primjene materijalnog prava, dakle ne i zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Ispitujući pobijanu presudu kao i postupak koji je prethodio njezinom donošenju ovaj sud je utvrdio da nisu počinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka navedene u članku 354. stavku 2. točke 2., 4., 8., 9., 11., 13., i 14., ZPP-a, na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti temeljem odredbe članka. 365. stavka. 2. ZPP-a, a na neku drugu povredu žalitelj ne ukazuje u žalbi.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je tužiteljeva novčana tražbina u svoti od 200,00 kn. Tužitelj zahtjeva da mu tuženica, kao vlasnica osobnog vozila registarske oznake W. plati iznos u svoti od 200,00 kn sa pripadajućim zateznim kamatama, sa osnove neplaćene dnevne parkirališne karte izdane 30. ožujka 2011. na parkiralištu koje je obuhvaćeno naplatom propisanoj Odlukom Grada O.

Osnovan je tužiteljev žalbeni navod o pogrešnoj primjeni materijalnog prava glede prekida zastare kojega je tuženica isticala tijekom trajanja cijelog prvostupanjskog postupka.

Iz spisa predmeta proizlazi da je tužitelj prvotno protiv tuženice podnio prijedlog za ovrhu temeljem kojeg je javni bilježnik I. K. iz P. donio rješenje o ovrši na temelju vjerodostojne isprave kojim je odredio ovrhu na ovršeničnoj imovini radi naplate ovrhovoditeljeve novčane tražbine.

Po ovršeničnom prigovoru, rješenjem Općinskog suda u Puli-Pola broj Povrv-260/18 od 21. studenoga 2018. predmetno je javnobilježničko rješenje o ovrši stavljeno izvan snage u dijelu u kojem je određena ovrha, ukinute su provedene radnje i platni nalog sadržan u rješenju o ovrši te je ovršni prijedlog odbačen. Rješenje je postalo pravomoćno 14. ožujka 2019.

Nadalje, iz spisa predmeta slijedi da je tužitelj 21. veljače 2019. protiv tuženice podnio tužbu s prijedlogom za izdavanje platnog naloga te je Općinski sud u Rijeci, Stalna služba u Opatiji, našavši da je udovoljeno svim uvjetima za njegovo izdavanje, 4. ožujka 2019., izdao platni nalog protiv kojeg je tuženica podnijela prigovor.

Budući je tuženica tijekom postupka isticala prigovor zastare potraživanja prvostupanjski je sud je ocijenio da je prigovor zastare osnovan jer je od dana dospijeća 7. travnja 2011. do dana podnošenja tužbe za izdavanje platnog naloga 21. veljače 2019. protekao opći zastarni rok od 5 godina pogrešno zaključivši da podnošenjem prijedloga za ovrhu nije prekinuta zastara.

Prema odredbi članka 241. ("Narodne novine" broj 35/05., 41/08., 78/15. i 29/18. -dalje: ZOO) zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Odredbom članka 242. ZOO propisano je da prekid zastare izvršen podnošenjem tužbe ili kojom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Isto tako, smatra se da nije bilo prekida ako vjerovnikova tužba ili zahtjev bude odbačen ili odbijen, ili ako određena mjera osiguranja bude stavljena izvan snage.

Prema odredbi članka 243. stavka 1. ZOO, ako je tužba protiv dužnika odbačena zbog nenadležnosti suda ili kojega drugog uzroka koji se ne tiče biti stvari, pa vjerovnik ponovno podnese tužbu u roku od tri mjeseca od dana pravomoćnosti odluke o odbacivanju tužbe, smatra se da je zastara prekinuta prvom tužbom.

Po ocjeni ovog suda, prvostupanjski je sud pogrešno zaključio da je nastupila zastara tužiteljeve tražbine jer je zastara prekinuta prije isteka zastarnog roka od pet godina propisanog člankom 225. ZOO.

Naime, zastara je prekinuta podnošenjem prijedloga za ovrhu javnom bilježniku, koji je prijedlog odbačen rješenjem Općinskog suda u Puli-Pola broj Povrv-260/18-2 od 21. studenoga 2018. koje je postalo pravomoćno 14. ožujka 2019. te je tužitelj prije isteka roka od tri mjeseca 21. veljače 2019., podnio tužbu s prijedlogom za izdavanje platnog naloga, sukladno članku 243. stavku 1. ZOO - a.

Naime, pokretanje ovršnog postupka za posljedicu ima prekid zastarijevanja tražbine, radi čijeg je ostvarenja ovrha pokrenuta, a kako je ovršni prijedlog odbačen iz razloga koji se ne tiču biti stvari te tužba s prijedlogom za izdavanje platnog naloga podnesena u roku od tri mjeseca od dana pravomoćnosti rješenja o odbacivanju prijedloga, ima se smatrati da je rok od tri mjeseca za podnošenje nove tužbe ili prijedloga za ovrhu počeo teći od pravomoćnosti rješenja kojim je prethodna tužba, odnosno prijedlog za ovrhu, odbačena.

Iz stanja predmeta spisa proizlazi:

- da je tuženica 30. ožujka 2011. parkirala svoje vozilo vozila registarske oznake WILY2 na javnom parkiralištu s naplatom ;
- da tuženica nije istaknula satnu parkirališnu kartu s unutarnje strane vjetrobranskog stakla vozila niti platila uslugu putem SMS-a;
- da je tužitelj, kao organizator parkiranja, izdao tuženici za korištenje javnog parkirališta s naplatom dnevnu parkirališnu kartu čija cijena ovisi o zoni parkiranja i vremenu u kojem je vozilo tuženika bilo parkirano u toj zoni;

- da cijena dnevne parkirališne karte u zoni parkiranja u kojoj je 30. ožujka 2011. tuženica parkirala svoje vozilo iznosi 200,00 kn;
-da tuženica nije platila izdanu dnevne parkirališnu kartu.

Odredbom iz članka 11. Općih uvjeta o organizaciji parkiranja na javnom parkiralištu na području Grada O. (Službeni novine- Službeno glasilo P- goranske županije broj godina XV od 7. prosinca 2007 u daljnjem tekstu : Odluka), propisano je da za korištenje parkirališta pod naplatom korisnik parkirališta mora imati odgovarajuću parkirnu kartu, koju je potrebno vidljivo istaknuti s unutarnje strane vjetrobranskog stakla vozila.

Kako iz stanja spisa proizlazi da je tuženično vozilo bilo parkirano u naznačeni dan na javnom parkiralištu s naplatom i da na vozilu s unutarnje strane vjetrobranskog stakla nije bila istaknuta parkirališna karta, a tuženica ne tvrdi da je kupila parkirališnu kartu SMS-om, smatra se da je ugovorila s organizatorom parkiranja ugovor o parkiranju uz korištenje dnevne karte.

Dakle, tuženica je parkiravši svoje vozilo na javnom parkiralištu s naplatom, s organizatorom parkiranja sklopila ugovor o korištenju javnog parkirališta uz korištenje dnevne parkirališne karte, te je time prihvatila opće uvjete ugovora o korištenju javnih parkirališta s naplatom. Tuženica je imala mogućnost kupiti parkirnu kartu za parkiranje i istaknuti je s unutarnje strane vjetrobranskog stakla, odnosno istu kupiti putem SMS-a što nije napravila.

Kako je tužitelj u cijelosti uspio u sporu, temeljem odredbe iz članka 154. stavka 1. i članka 166. ZPP-a pripadaju mu troškovi prvostupanjskog postupka u svoti od 725,00 kn.

Prema Tarifnom broju 7. točki 8. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ br. 142/12., 103/14. i 118/14. dalje: Tarifa) u sporovima u kojima je vrijednost predmeta spora manja od 1.000,00 kn odvjetniku pripada jednokratna nagrada za cijeli prvostupanjski postupak u visini od 50 bodova.

Trošak se sastoji od: troškova nagrade odvjetniku prema Tarifnom broju 7. točki 8. Tarife - jednokratna nagrada za cijeli prvostupanjski postupak u iznosu od 625,00 kn (500,00 kn uvećano za 25 % PDV-a), sudske pristojbe na presudu u iznosu od 100,00 kn sa zateznom kamatom koje na taj iznos teku od dana donošenja prvostupanjske presude.

Odredbom članka 164. stavak 4. ZPP-a, o zahtjevu za naknadu troškova postupka sud odlučuje u presudi (ili rješenju) kojim se završava postupak pred tim sudom.

Prema Zaključku sa sastanka Vrhovnog suda Republike Hrvatske s predsjednicima građanskih odjela županijskih sudova održanog 2. lipnja 2017. u Z. presudom kojom se odlučuje o osnovanosti platnog naloga, platni nalog iz rješenja o ovrsi ne održava se na snazi u odnosu na trošak postupka koji se odnosi na donošenje rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave. O tom trošku odlučuje se presudom kojom se odlučuje o osnovanosti prigovora protiv platnog naloga zajedno s ostalim troškovima nastalim u tom djelu parničnog postupka, a zatezne kamate na dosuđeni trošak teku od donošenja prvostupanjske presude.

Zbog toga zatezne kamate ne mogu početi teći na troškove postupka prije donošenja odluke o tim troškovima u parničnom postupku. Zbog navedenog, a imajući u vidu da donošenjem rješenja o platnom nalogu nije završen postupak, zatezne kamate na troškove postupka teku od dana donošenja prvostupanjske presude.

Tužitelju pripadaju i troškovi drugostupanjskog postupka u svoti od 575,00 kn.

Troškovi se sastoje od troškova nagrade odvjetniku za sastav žalbe u svoti od 375,00 kn prema tarifnom broju 10. točki 3. (300,00 kn uvećano za pripadajući PDV od 25 %) i troškova sudske pristojbe na žalbu u svoti od 200,00 kn.

Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci temeljem odredbi iz članka 373. toč. 3. ZPP-a.

Dubrovnik 30. rujna 2020.

Sutkinja:
Marija Vetma

Izvor: IUS INFO, URL

14. Presuda Županijskog suda u Varaždinu Gž-558/2019-2. od 1. listopada 2019.

Odluka:

Gž 558/2019-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Gž 558/2019-2

Datum odluke: 01.10.2019

Vrsta odluke: Presuda

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Republika Hrvatska
Županijski sud u Varaždinu
Varaždin, Braće Radić 2
Poslovni broj: 26 Gž-558/2019-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Županijski sud u Varaždinu u vijeću sastavljenom od suca Milka Samboleka kao predsjednika vijeća, Sanje Bađun kao sutkinje izvjestiteljice i članice vijeća i sutkinje Amalije Švegović kao članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja J. B., OIB: B1, iz A1, zastupanog po punomoćnici M. M., odvjetnici u Zagrebu, protiv tuženika Ž. K., OIB: B2, iz A2, zastupanog po punomoćniku D. P., odvjetniku u Popovači, radi predaje u posjed, odlučujući o žalbi tuženika izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Velikoj Gorici, Stalne službe u Ivanić-Gradu broj P-33/2017-21 od 14. veljače 2019., u sjednici vijeća 1. listopada 2019.

p r e s u d i o j e

Prihvća se žalba tuženika, te se u cijelosti preinačuje presuda Općinskog suda u Velikoj Gorici, Stalne službe u Ivanić-Gradu broj P-33/2017-21 od 14. veljače 2019. i sudi:

Odbija se zahtjev tužitelja da se naloži tuženiku predati mu u posjed dio nekretnine u površini od 350 m² kčbr. 834/2 kuća, dvor i oranica površine 11298 m² upisane u z.k.ul. 176 k.o. A3, kao prema rješenju Općinskog suda u Velikoj Gorici, Stalne službe u Ivanić-Gradu broj R1-33/15-14 od 29. listopada 2015., koja površina prolazi pravcem kroz točke A-G označene crvenom linijom paralelno s pravcem označenom crnom linijom prema skici geodetskog vještaka i odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka od 4.500,00 kn.

Nalaže se tužitelju naknaditi tuženiku trošak postupka od 7.859,37 kn, u roku od 15 dana.

Nalaže se tužitelju naknaditi tuženiku trošak žalbenog postupka od 1.171,88 kn, u roku od 15 dana.

Obrazloženje

Pobijanom presudom pod toč. I. izreke naloženo je tuženiku predati tužitelju u posjed dio nekretnine u površini od 350 m² kčbr. 834/2 kuća, dvor i oranica površine 11298 m² upisane u z.k.ul. 176 k.o. A3, kao prema rješenju Općinskog suda u Velikoj Gorici, Stalne službe u Ivanić-Gradu broj R1-33/15-14 od 29. listopada 2015., koja prolazi pravcem kroz točke A-G označene crvenom linijom paralelno s pravcem označenim crnom linijom prema skici geodetskog vještaka.

Toč. II. izreke naloženo je tuženiku naknaditi tužitelju trošak postupka od 4.500,00 kn. Toč. III. izreke odbijen je zahtjev tuženika za naknadu troškova postupka od 9.900,00 kn.

Navedenu presudu, pravodobno izjavljenom žalbom, pobija tuženik zbog svih zakonskih žalbenih razloga propisanih čl. 353. st. 1. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine br.: 53/91., 91/92., 58/93., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 02/07., 84/08., 123/08., 57/11., 25/13., 89/14., 70/19., u daljnjem tekstu: ZPP), predlažući ovome sudu preinačiti presudu i odbiti zahtjev tužitelja te obvezati tužitelja naknaditi mu trošak postupka uključujući i trošak žalbenog postupka, odnosno podredno presudu ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Tužitelj je podnio odgovor na žalbu.

Žalba tuženika je osnovana.

Predmet postupka je zahtjev tužitelja za predaju u posjed dijela nekretnine kčbr. 834/2 upisane u z.k.ul. 176 k.o. A3 u površini od 350 m2 prema rješenju iz postupka uređenja međe broj R1-33/15-14 od 29. listopada 2015. koja prolazi pravcem kroz točke A-G označene crvenom linijom paralelno s pravcem označenim crnom linijom prema skici geodetskog vještaka.

Ocjenu osnovanosti zahtjeva tužitelja prvostupanjski sud je utemeljio na slijedećem činjeničnom utvrđenju:

- da je tužitelj vlasnik kčbr. 834/2 upisane u z.k.ul. 176 k.o. A3, a tuženik da je vlasnik kčbr. 835 upisane u z.k.ul. 433 k.o. A3, te da je pravomoćnim rješenjem Općinskog suda u Velikoj Gorici, Stalne službe u Ivanić-Gradu broj R1-33/15-14 od 29. listopada 2015. između nekretnina uređena međa po posljednjem mirnom posjedu na način da linija međe prolazi točkama A-B-C-D-E-G, da je rješenjem utvrđeno da postoji sporna površina od 350 m2 koja se nalazi između crvene i crne linije označene na skici vještaka, te je navedeno da svatko može dokazivati vlasništvo nakon postupka uređenja međe i zahtijevati da se s utvrđenim vlasništvom označi međa;
- da je navedeno rješenje postalo pravomoćno 9. studenog 2016. i da je tužitelj podnio tužbu 14. siječnja 2017., što znači pravodobno;
- da iz kupoprodajnog ugovora od 27. lipnja 1994. proizlazi da je tužitelj kupio nekretninu od I. M. i da je odmah stupio u posjed;
- da iz iskaza svjedoka Z. B. (tužiteljevog sina) proizlazi da je između nekretnina stranaka postojala ograda gledajući iz pravca ceste u dubinu nekretnina u dužini od 20 do 25 m, da je tuženik 1999. postavio ogradu u daljnjoj dužini od 70 do 80m, a 2011. do kraja međe, te da prilikom ograđivanja nije pitao tužitelja gdje se nalazi međa;
- da iz iskaza svjedoka M. O. proizlazi da između nekretnina stranaka u dubini od 200 m nije bilo ograde jer je on strojem nekoliko godina tužitelju ubirao usjeve, iz iskaza svjedoka S. K. da je 1974. postavljena ograda između nekretnina u dužini od 50 m gledajući iz pravca ceste i da je međa bila vidljiva jer su postavljeni kameni međaši, te iz iskaza svjedoka J. M. da postoji betonska ograda koja se proteže od ceste do staja te u nastavku drvena ograda sa žicom;
- da iz iskaza svjedokinje N. M., koja je prodala nekretninu tužitelju, proizlazi da je tu nekretninu 1984. povjerila na čuvanje i korištenje tuženiku, da je tada bila postavljena ograda između njihovih kuća u dužini od 20 do 30 m gledajući iz pravca ceste, da joj nije poznato kome je nekretninu prodala jer je prodavana preko posrednika 1994., da s tuženikom nije imala problema oko međe jer je međa bila vidljiva i ovisila je o tome kako se izoralo brazda, a da iz iskaza svjedokinje J. K. (tuženikove supruge) proizlazi da su 2002. kupili ovce i zbog toga ogradili zemljište drvenom ogradom sa žicom, da je međa uvijek bila vidljiva, a da je ograda prije no što je tužitelj kupio nekretninu bila postavljena do polovice imanja;
- da iz iskaza tužitelja proizlazi da je nekretninu kupio 1994. i na nju doselio 1998., da je tuženik u tom periodu koristio njegovo zemljište jer su bili u dobrim odnosima, da je tada postojala ograda između njihovih kuća, a nakon toga da je tuženik malo pomalo postavljao ogradu, najprije do kraja voćnjaka a potom 2011. do kraja nekretnine tamo gdje je on mislio da je treba postaviti, da je

2013. ili 2014. tijekom postupka legalizacije saznao da stvarna međa nije tako gdje ide ograda, već oko 1,5 m unutar nekretnine tuženika radi čega je inicirao postupak uređenja međe;

- da iz nalaza i mišljenja geodetskog vještaka proizlazi da u prednjem dijelu nekretnina postoji žičana ograda na betonskom parapetu dužine 27,30 m, nakon toga žičana ograda i potom drvena ograda (bez parapeta) koja završava na obilježenoj betonskom stupiću, te da postavljena ograda prolazi po cijeloj dužini pravcem kako je uređena međa u predmetu R1-33/15 po pravcu označenom crvenom linijom iz skice vještaka označenog slovima A-D, a da je međa po katastarskom planu označena na skici crnom linijom i slovima A-B.

Na temelju navedenog prvostupanjski sud zaključuje da je tužitelj svoju nekretninu stekao 1994. na temelju valjanog pravnog posla, tj. ugovora o kupoprodaji sukladno čl. 115. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne Novine br.: 91/96., 68/98., 137/99., 22/00., 73/00., 114/01., 79/06., 141/06., 146/06., 146/08., 38/09., 153/09., 143/12., 152/14., u daljnjem tekstu: ZV), da je tada postojala između nekretnina samo željezna ograda na betonskom parapetu dužine 20-30 m koja je označavala među, a da je tuženik od 2011. pa nadalje prisvojio dio nekretnine u vlasništvu tužitelja jer je samoinicijativno prigradio dio zemljišta tužitelja postavljanjem ograde na mjestu na kojem ne prolazi međa po katastarskim mapama, te je na taj način prisvojio 350 m² nekretnine u vlasništvu tužitelja radi čega je pozivom na čl. 30. ZV-a obvezao tuženika predati taj dio nekretnine u posjed tužitelju.

U žalbi tuženik navodi da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a obzirom presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, jer je izreka presude nerazumljiva, a obrazloženje ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama. Bitna povreda sastoji se u tome što je tužitelj preinačio zahtjev na ročištu 4. svibnja 2017. čemu se tuženik usprotivio, ali prvostupanjski sud nije odlučio o dopustivosti preinake tužbe, niti je o tome iznio razloge u obrazloženju presude iako je odlučio meritorno o preinačenoj tužbi. Ističe da tužitelj nije postavio zahtjev sukladno čl. 103. st. 6. ZV-a prema kojem nakon postupka uređenja međe susjed koji je sudjelovao u postupku uređenja međe može u roku od 6 mjeseci od pravomoćnosti odluke o uređenju međe dokazivati vlasništvo i zahtijevati da se u skladu s njim uredi međa, pa iz tog razloga smatra da je prvostupanjski sud pogrešnom primjenom materijalnog prava udovoljio zahtjevu tužitelja. Nadalje navodi da sud nije obrazložio na temelju čega je utvrdio da je upravo tužitelj vlasnik sporne površine, jer iz iskaza svjedoka i samog tužitelja proizlazi da spornu površinu tužitelj nikada nije uživao, da je spornu površinu uživao tuženik čemu tužitelj nije prigovarao jer to proizlazi iz njegovog iskaza, kao što proizlazi da do postupka legalizacije nije niti znao gdje prolazi međa. Ukazuje da je svoju nekretninu uživao na identičan način i prije no što je tužitelj stekao svoju nekretninu, te da nikada nije bilo spora u pogledu uživanja nekretnine s pravnom prednicom tužitelja. Zaključno ističe da je prvostupanjski sud izveo pogrešan zaključak da je tuženik prisvojio tužiteljevu nekretninu i na taj način postao nepošteni posjednik, a da pritom nije utvrdio kada je postao nepošteni posjednik i u kojem dijelu međe, uzimajući u obzir da je prednji dio ograde postavio još njegov otac koji je pokojni već 18 godina, a nastavni dio da je postavio on i da tužitelj tome nije prigovarao.

U odgovoru na žalbu tužitelj se protivi žalbenim navodima tuženika i prihvaća stajalište prvostupanjskog suda.

Žalbeni navodi tuženika kojima ističe da je prvostupanjski sud odlučio o preinačenoj tužbi iako se on preinaci protivio, a da prije toga nije odlučio o dopustivosti preinake tužbe, nisu osnovani. Preinaka tužbe jest promjena istovjetnosti zahtjeva, povećanje postojećeg ili isticanje drugog zahtjeva uz postojeći kako to propisuje čl. 191. st. 1. ZPP-a, a prema st. 3. citirane odredbe tužba nije preinačena ako je tužitelj, između ostalog, promijenio, dopunio ili ispravio pojedine navode tako da zbog toga tužbeni zahtjev nije promijenjen. Kako je tužitelj na pripremnom ročištu 4. svibnja 2017. dopunio tužbu i odredio tužbeni zahtjev koji time nije promijenjen jer je zadržani identitet zahtjeva za predaju u posjed nekretnine u površini od 350 m², to tužitelj nije preinačio tužbu pa prvostupanjski sud nije trebao odlučivati o dopustivosti preinake.

Prvostupanjski sud nije počinio bitnu povredu iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, kao niti bilo koju drugu bitnu povredu na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti u žalbenom postupku primjenom čl. 365. st. 2. ZPP-a.

Međutim, osnovani su žalbeni navodi tuženika kojima ističe da je o zahtjevu tužitelja prvostupanjski sud odlučio pogrešnom primjenom materijalnog prava.

Tužitelj je podnio tužbu za predaju u posjed dijela nekretnine kčbr. 834/2 u površini od 350 m² nakon što je u postupku uređenja međe rješenjem Općinskog suda u Velikoj Gorici, Stalne službe u Ivanić-Gradu R1-33/15-14 od 29. listopada 2015. toč. I. izreke uređena međa po posljednjem mirnom posjedu, te je pod toč. II. izreke utvrđeno da postoji sporna površina od 350 m² između linije međe uređene rješenjem i linije međe prema katastarskom nacrtu.

Prema čl. 103. st. 6. ZV-a i nakon što je sud u postupku uređenja međa obnovio ili ispravio među, svatko može u parnici dokazivati vlasništvo i zahtijevati da se u skladu s njim označi međa, no susjed koji je sudjelovao u postupku uređenja međa ne može to zahtijevati nakon proteka roka od 6 mjeseci od dana pravomoćnosti odluke donesene u postupku uređenja međe. Navedena zakonska formulacija sadržana je u toč. III. izreke rješenja R1-33/15-14 od 29. listopada 2015. Dakle, tužitelj je bio dužan u propisanom roku zahtijevati utvrđenje prava vlasništva na spornoj površini i da se u skladu s utvrđenim vlasništvom označi međa, pa kako tužitelj nije postavio zahtjev u skladu s navedenom zakonskom odredbom već je zatražio predaju u posjed sporne površine, a sporna površina je u postupku uređenja međe pravomoćnom sudskom odlukom utvrđena da pripada nekretnini tuženika, to zahtjev tužitelja za predaju u posjed nije osnovan.

Prema čl. 103. st. 5. ZV-a od trenutka kad je sud među označio međašnim znakovima smatra se da postoji vlasništvo do te međe, a tko tvrdi suprotno treba to dokazati. Tom odredbom propisan je pravni učinak uređenja međe, odnosno postojanja predmnijeve prava vlasništva do linije uređene međe koja razdvaja nekretnine stranaka. Radi se o oborivoj predmnijevi iz koje proizlazi da vlasništvo postoji do označene međe u sudskom postupku, a onaj tko tvrdi suprotno dužan je to dokazati. Samo pod pretpostavkom da stranka koja je sudjelovala u postupku uređenja međe u parničnom postupku zatraži i dokaže da je na spornom dijelu površine stekla pravo vlasništva i u skladu s utvrđenim vlasništvom zatraži da se označi međa, takva pravomoćna presuda obara predmnijevu o vlasništvu stvorenu pravomoćnošću odluke iz postupka uređenja međe.

O pravu vlasništva na spornoj površini sud nije ovlašten odlučivati niti kao o prethodnom pitanju povodom zahtjeva tužitelja za predaju u posjed, jer zakonska odredba iz čl. 103. st. 6. ZV-a jasno propisuje način na koji osoba koja je sudjelovala u postupku uređenja međe ostvaruje pravnu zaštitu i rok u kojem je dužna zaštitu zatražiti. Propisani rok iz navedene zakonske odredbe u kojem je tužitelj bio dužan pokrenuti parnicu je prekluzivni rok materijalnog prava, što znači da se poslije isteka tog roka ne gubi samo pravo na zahtjev s osnova vlasničke tužbe nego prestaje i samo pravo na vlasništvo sve kada bi ga i bilo.

Kako tužitelj nije zatražio utvrđenje prava vlasništva na spornoj površini i da se u skladu s tim pravom označi međa u roku iz čl. 103. st. 6. ZV-a, to presumpcija prava vlasništva nekretnina koju određuje međa kao linija razdvajanja nekretnina postaje pravo vlasništva, što znači da predmetni sporni dio površine čini nekretninu u vlasništvu tuženika, te da tuženik ima pravo koje ga ovlašćuje na posjedovanje i koje ukida zahtjev tužitelja za predaju u posjed u smislu čl. 163. st. 1. ZV-a, pa je iz tog razloga zahtjev tužitelja neosnovan.

Iako nije od utjecaja na odluku u ovom sporu, obzirom na navedeno, valja istaći da iz stanja u spisu proizlazi da tužitelj nije uveden u posjed nekretnine kada ju je kupio 1994., da je tuženik posjedovao tužiteljevu nekretninu od 1994. do 1998. po njegovom ovlaštenju i da je tuženik posjedovao tu nekretninu i po ovlaštenju prednice tužitelja u razdoblju od 1984. do 1994., da je oграда u prednjem dijelu nekretnina stranaka postojala prije no što je tužitelj kupio nekretninu, a da tužitelj nije prigovarao postavljanju ograde od strane tuženika u razdoblju od 1999. do 2011. (kada je postavljena) a niti nakon toga, pa je stoga zaključak prvostupanjskog suda da je tuženik nepošteni posjednik sporne površine protivan stanju u spisu i sadržaju provedenih dokaza obzirom iz niti jednog dokaza ne proizlazi da je tuženik nepošteni posjednik bilo kojeg dijela sporne površine. Sama činjenica što se katastarska međa ne poklapa s uređenom međom prema posljednjem mirnom posjedu ne znači da tužitelj ima jače pravo na spornom dijelu nekretnine, jer tužitelj i na tom dijelu nekretnine mora dokazati pravni osnov stjecanja prava vlasništva (pravni posao, dosjelo), a što tužitelj obzirom na stanje u spisu nije dokazao.

Stoga je ovaj sud prihvatio žalbu tuženika i primjenom čl. 373. toč. 3. ZPP-a preinačio presudu i odbio zahtjev tužitelja.

O troškovima postupka ovaj sud je odlučio primjenom čl. 166. st. 2., 154. st. 1. i 155. ZPP-a. Tuženiku su priznati troškovi sastava odgovora na tužbu temeljem Tbr. 8. toč. 1. i Tbr. 42. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (Narodne novine br.: 142/12., 103/14., 118/14., 107/15., u daljnjem tekstu: Tarifa) od 937,50 kn, sastava podneska od 18. siječnja 2019. primjenom Tbr. 8. toč. 3. i Tbr. 42. Tarife od 234,37 kn, zastupanja na raspravama 4. svibnja 2017., 14. srpnja 2017., 20. ožujka 2018., 18. svibnja

2018. i 23. siječnja 2019. po 937,50 kn primjenom Tbr. 9. toč. 1. i Tbr. 42. Tarife i trošak vještačenja od 2.000,00 kn, što daje ukupno trošak od 7.859,37 kn.

Nije mu priznat trošak sudske pristojbe na odgovor na tužbu jer obzirom na uspjeh u postupku nije obveznik plaćanja pristojbe primjenom čl. 4. st. 1. toč. 2. Zakona o sudskim pristojbama (Narodne novine br.: 74/95., 57/96, 137/02., 26/03., 125/11., 122/12., 157/13., 110/15.) i trošak sastava podneska od 3. svibnja 2017. koji iako se navodi da je predan u spis nije sadržan u spisu, a osim toga i da je predan tuženiku ne bi pripadalo pravo na trošak jer mu je priznat trošak zastupanja na ročištu kada je sadržaj mogao biti reproduciran, pa bi se radilo o trošku koji nije bio potreban za vođenje parnice u smislu čl. 155. st. 1. ZPP-a.

Primjenom čl. 154. st. 1. ZPP-a tuženik ima pravo na trošak sastava žalbe od 1.171,88 kn odmjeren u skladu s Tbr. 10. toč. 1. i Tbr. 42. Tarife, dok mu ne pripada pravo na trošak sudske pristojbe na žalbu jer nije zatražen određeno u nominalnom iznosu u smislu čl. 164. st. 2. ZPP-a.

U Varaždinu 1. listopada 2019.

Predsjednik vijeća
Milko Sambolek v.r.

15. Presuda Županijskog suda u Osijeku Gž-2167/2017-2. od 26. travnja 2018.

Odluka:

Gž 2167/2017-2

Zbirni podatci

Broj odluke: Gž 2167/2017-2

Datum odluke: 26.04.2018

Vrsta odluke: Rješenje

Vrsta predmeta: Građanski - drugostupanjski

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U OSIJEKU OSIJEK

Poslovni broj Gž-2167/2017-2

REPUBLIKA HRVATSKA

RJEŠENJE

Županijski sud u Osijeku, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Branke Guljaš, kao predsjednika vijeća, Drage Grubeše kao suca izvjestitelja i člana vijeća i Katicice Krajnović, kao člana vijeća, u pravnoj stvari I-tužiteljice I. Ć., OIB ... i II-tužitelja M. Ć., OIB ..., oboje iz Z..., oboje zastupani po punomoćniku I. L., odvjetniku iz Z., protiv tuženika E.&S. B. d.d., OIB ..., iz R..., zastupan po punomoćniku N. C., odvjetniku iz Z., radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, rješavajući žalbu tužitelja protiv presude Općinskog građanskog suda u Zagrebu od 11. srpnja 2017., poslovni broj P-6971/11-52, u sjednici vijeća održanoj 26. travnja 2018.,

riješio je

Žalba tužitelja se djelomično uvažava kao osnovana, a djelomično odbija pa se presuda suda prvog stupnja br. P-6971/11-52 od 11. srpnja 2017.

- 1) ukida pod toč. I. izreke i tužba odbacuje
- 2) potvrđuje u odluci o parničnom trošku pod toč. II. izreke.

Obrazloženje

Presudom suda prvog stupnja suđeno je:

"I. Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

Gž 2167/2017-2

„Utvrdjuje se nedopuštenom ovrha određena rješidbom o ovrsi Općinskog građanskog suda u Zagrebu pod brojem Ovr-2220/2010 od nadnevkva 24. rujna 2010. godine.

Nalaže se tuženiku naknaditi trošak ovoga parbenog postupka tužiteljima zajedno sa zateznim kamatama tekućim od presuđenja do isplate sve u roku od 15 dana pod prijetnjom ovrhe“ kao neosnovan.

II. Nalaže se I-II tužitelju naknaditi tuženiku trošak parničnog postupka u iznosu od 95.700,00 kuna, u roku 15 dana.

III. Odbija se zahtjev tuženika za naknadom troška parničnog postupka preko dosuđenog iznosa kao neosnovan."

Ovu presudu pod toč. I. i II. izreke pravovremeno podnesenom žalbom pobijaju tužitelji zbog pogrešne primjene materijalnog prava i bitnih povreda odredaba parničnog postupka, s prijedlogom da se prvostupanjska presuda u pobijanom dijelu ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak ili preinači u skladu sa žalbenim navodima.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba je djelomično osnovana.

Ispitujući prvostupanjsku presudu po službenoj dužnosti u smislu čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku (NN br. 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13., 28/13.) - dalje ZPP, ovaj sud smatra da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu iz čl. 354. st. 2. toč. 13. ZPP.

Rješenjem o ovrsi Ovršnog suda br. Ovr-2220/10. od 24. rujna 2010. ovrha na temelju ovršne isprave - Sporazuma o zasnivanju založnog prava na nekretnini od 14. rujna 2004. solemniziranog po javnom bilježniku M. M. iz Z. br. OU-.... radi naplate tražbine ovrhovoditelja - tuženika u iznosu od 695.524,22 kn sa zateznim kamatama počev od 30. lipnja 2010., pa do isplate, te radi naplate troškova ovršnog postupka, određena je ovrha na nekretninama ovršenika - tužitelja (založnih dužnika) upisanih u zk.ul.br. ... k.o. R.

U redovitoj žalbi protiv rješenja o ovrsi ovršenici su istakli opozicijske prigovore iz čl. 46. st. 1. toč. 9. i 11. Ovršnog zakona (NN br. 57/96., 29/99., 42/00., 173/03., 104/03., 151/04., 88/05., 121/05., 67/08.) - dalje OZ.

Rješenjem br. Ovr-2220/10-16 od 29. kolovoza 2011. ovršenici su upućeni da u roku od 15 dana od pravomoćnosti rješenja pokrenu parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom.

Ovršenicama je rješenje dostavljeno 19. rujna 2011.

Rješenje o upućivanju na parnicu je postalo pravomoćno istekom roka od 8 dana za izjavljivanje žalbe (čl. 11. st. 3. OZ), tj. 28. rujna 2011. godine. Rok za podnošenje tužbe istekao je 12. listopada 2011.

Rješenjem prvostupanjskog suda br. Ovr-2220/10-32 od 30. rujna 2013. odbačen je prijedlog za povrat u prijašnje stanje ovršenika (tužitelja od 19. listopada 2011.) zbog propuštanja roka za podnošenje tužbe radi proglašenja ovrhe nedopuštenom.

Po pravnom shvaćanju ovog suda rok za podnošenje tužbe radi proglašenja ovrhe nedopuštenom iz čl. 48. st. 3. i 5. OZ je prekluzivni rok.

Budući su tužitelji podnijeli tužbu 19. listopada 2011., tj. nakon isteka prekluzivnog roka, a prvostupanjski sud propustio tužbu odbaciti po čl. 282. st. 1. ZPP, valjalo je ukinuti prvostupanjsku presudu i tužbu odbaciti.

Nastavno, kako je prvostupanjski sud u tijeku postupka, prije donošenja pobijane presude utvrdio da je ovrha br. Ovr-2220/10. dovršena rješenjem od 24. travnja 2017., na način da je založena nekretnina prodana ovrhovoditelju za

Gž 2167/2017-2

390.659,50 kn, zatim da je na ovrhovoditelja u zemljišnim knjigama uknjiženo vlasništvo na nekretnini koja je predmet spora (Z-51244/16.), tužiteljima kao založnim dužnicima nakon dovršetka ovrhe prestao je pravni interes za tužbu za proglašenje ovrhe nedopuštenom.

Kako tužitelji do zaključenja glavne rasprave nisu preinačili tužbeni zahtjev isticanjem kondemnatornog zahtjeva iz čl. 52. OZ, tužba je i nedopuštena.

Odluka o troškovima parničnog postupka je zakonita i ispravno obrazložena (čl. 154. st. 1., čl. 15. ZPP i Važeća odvjetnička tarifa).

Temeljem čl. 369. st. 2. i čl. 368. ZPP, valjalo je odlučiti kao u izreci odluke.

U nepobijanom dijelu pod toč. III. prvostupanjska presuda ostaje neizmijenjena.

Osijek, 26. travnja 2018.

Predsjednik vijeća Branka
Guljaš, v.r.

Izvor: IUS INFO, URL

16. Presuda Općinskog suda u Splitu P-4152/2018-33. od 20. lipnja 2022.

Odluka:

P 4152/2018-33

Zbirni podatci

Broj odluke: P 4152/2018-33

Datum odluke: 20.06.2022

Vrsta odluke: Presuda

Vrsta predmeta: Građanski - prvostupanjski

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

REPUBLIKA HRVATSKA

OPĆINSKI SUD U SPLITU P-4152/2018

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Općinski sud u Splitu po sudcu ovog suda Branku Malenici, u pravnoj stvari tužiteljice M. L., OIB ..., iz V., koju zastupa punomoćnik V. V., odvjetnik u V., protiv tuženika pod 1 A. V.- A. pok. N. i pod 2 M. V. ud. P., nepoznatih prebivališta i boravišta, koje zastupa privremeni zastupnik R. V., odvjetnik u S., radi utvrđenja i uknjižbe prava vlasništva, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene 17. ožujka 2022. u nazočnosti tužiteljice i njezinog punomoćnika, na ročištu radi objave, dana 20. lipnja 2022.

p r e s u d i o j e

I. Utvrđuje se da je tužiteljica vlasnica za cijelo nekretnina oznake čest. zgr. 1528/1 kuća 96 m2 ZU 5373 K.O. V. i čest. zem. 6780/2 vinograd 45 m2 Z.U. 5374 K.O. V., pa se ovlašćuje temeljem ove presude po njezinoj pravomoćnosti zatražiti i postići uknjižbu prava vlasništva u zemljišnoj knjizi na nekretnini čest. zgr. 1528/1 kuća 96 m2 Z. 5373 K.O. V. u odnosu na suvlasničkih 1/42 dijela za koji je upisan tuženik pod 1 te na nekretnini čest. zem. 6780/2 vinograd 45 m2 Z.U. 5374 K.O. V. u odnosu na suvlasničkih 2/4 dijela za koji je upisana tužena pod 2.

Obrazloženje

1. Dana 6. rujna 2018. tužiteljica je ustala protiv tuženika tužbom radi utvrđenja i uknjižbe prava vlasništva na nekretninama oznake čest. zgr. 1528/1 kuća 96 m2 ZU 5373 K.O. V. i čest. zem. 6780/2 vinograd 45 m2 Z.U. 5374 K.O. V.. Navodi kako je vlasnica označenih nekretnina postala nakon što ih je uz supruga I. L. 31. srpnja 1981. kupila od A. (T.) V. pok. A. i nakon što joj je suprug 16. kolovoza 1994. darovao svojih ½ kupljenog suvlasničkog dijela. Dodaje kako je prodavatelj V. ove nekretnine stekao nasljeđivanjem svog oca za cijelo, a u ugovoru je kao predmet prodaje označen suvlasnički dio od 1/6 kako bi se platio znatno manji porez na promet nekretnina. Na kraju spominje kako je pravo vlasništva stekla dosjelošću, jer je u zakonom propisanom posjedu preko 50 godina.
2. Kako su tuženici nepoznatih prebivališta i boravišta, sud im je rješenjem od 11. rujna 2019. postavio privremenog zastupnika R. V., odvjetnika u S., koji se u svom odgovoru iz opreza usprotivio tužbi i predložio izvođenje potrebnih dokaza.

3. U tijeku postupka izvedeni su dokazi pregledom vlasničkih listova od 5. kolovoza 2018., kupoprodajnog ugovora i darovnog ugovora od 31. srpnja 1981., darovnog ugovora od 16. kolovoza 1994., punomoći od 22. srpnja 1994. prijepisa posjedovnog lista broj 259 U. za katastar S., I. V. od 29. kolovoza

2016., povijesnih vlasničkih listova od 18. rujna 2018., povijesti promjena na katastarskim česticama U. za katastar S., I. V. od 10. veljače 2020. s priložima, očevidom održanim na licu mjesta 5. lipnja 2020. uz sudjelovanje sudskog vještaka za geodeziju R. R., pregledom njegovog nalaza od 17. rujna 2020., saslušanjem svjedoka D. V., N. R., K. D. i R. R. te tužiteljice.

4. Stranke nisu zatražile naknadu parničnog troška.

5. Tužbeni zahtjev je osnovan.

6. U ovom slučaju je kao sporno valjalo utvrditi ima li tužiteljica valjanu pravnu osnovu za stjecanje suvlasničkih prava tuženika u odnosu na nekretnine koje su predmet spora.

7. Kako se u tužbi i u tijeku postupka ističe stjecanje prava vlasništva dosjelošću, prije svega valja navesti kako je odredbom iz članka 388. stavka 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („NN“ br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09, dalje ZV) propisano kako se stjecanje, promjene, pravni učinci i prestanak stvarnih prava do stupanja na snagu toga Zakona prosuđuju prema pravilima koja su se primjenjivala u trenutku stjecanja, promjene i prestanka prava i njihovih pravnih učinaka. Tužiteljica u tužbi navodi zakonom propisani posjed nekretnina koji traje preko pedeset godina, stoga je u ovom slučaju valjalo utvrditi jesu li se ostvarile pretpostavke za stjecanje prava vlasništva u skladu s pravnim pravilima iz Općeg građanskog zakonika (dalje OGZ), koji je bio na snazi u vrijeme početka dosjedanja, jer je ono svakako započelo prije 1980. kada je na snagu stupio Zakon o osnovnim vlasničkopravnim odnosima (NN 53/91, 9/92 i 77/92, ZOVO). U svakom slučaju, trebalo je utvrditi jesu li se ostvarile pretpostavke za stjecanje dosjelošću u skladu s paragrafima 1452.-1470. OGZ, po kojima je posjed potreban za dosjelost trebao biti zakonit, pošten i istinit uz kontinuirano trajanje barem poštenog posjeda od trideset godina.

Međutim, sudska praksa zauzela je stav kako je za dosjedanje dovoljan protek dvadeset godina posjeda takve kakvoće.

8. Stjecanje prava vlasništva na nekretnini dosjelošću propisivale su i odredbe iz čl. 28. ZOVO pa je tako u smislu st. 1. savjesni i zakoniti posjednik nekretnine stjecao pravo vlasništva protekom deset godina posjedovanja, a barem savjesni posjednik protekom dvadeset godina, kako je to propisivala odredba iz st. 4. Na praktički istovjetan način stjecanje prava vlasništva na nekretnini regulirano je i odredbama iz čl. 159. ZV, tako da zakoniti, istiniti i pošteni posjednik stječe pravo vlasništva protekom deset godina neprekidnog samostalnog posjedovanja, kako to propisuje odredba iz st.

2., dok posjednik čiji je posjed barem pošten, stječe pravo vlasništva protekom dvadeset godina neprekidnog samostalnog posjedovanja, kako to propisuje odredba iz st. 3. Ovome valja dodati kako učinci dosjelosti nastupaju po samom zakonu, u trenutku kad se ispune za to zakonom određene pretpostavke, bez upisa u zemljišne knjige, ali je stjecatelj ovlašten ishoditi upis stečenog prava vlasništva. Dosjelošću se činjenično stanje pretvara u pravno, a posjednik stječe ono što je do tada posjedovao kroz zakonom određeno vrijeme, dok na drugoj strani nastaje gubitak prava vlasništva osobe koja je do tada bila vlasnik. Dakle, za redovitu dosjelost traži se kvalificirani posjed, što znači zakonit, istinit i pošten, a za izvanrednu dosjelost dovoljno je da je posjed barem pošten i to poštenje se zakonski presumira.

9. Pregledom vlasničkih listova od 5. kolovoza 2018. razvidno je kako su tuženici upisani kao suvlasnici predmetnih nekretnina oznake čest. zgr. 1528/1 kuća 96 m² ZU 5373 K.O. V. i čest. zem. 6780/2 vinograd 45 m² Z.U. 5374 K.O. V., iz čega proizlazi njegova pasivna legitimacija u ovoj pravnoj stvari.

3. Pregledom kupoprodajnog ugovora od 31. srpnja 1981. razvidno je kako je A. (T.) V. pok. A., prodao tužiteljici i suprugu I. L. nekretninu oznake čest. zgr. 1528/1 K.O. V., stojnu kuću, za 1/6 dijela.
4. Pregledom darovnog ugovora od 16. kolovoza 1994. razvidno je kako je I. L. darovao tužiteljici svoje suvlasničke dijelove ovdje spornih nekretnina čest. zgr. 1528/1 i čest. zem. 6780/2 K.O. V..
5. Pregledom povijesti promjena na katastarskim česticama U. za katastar S., I. V. od 10. veljače 2020. s priložima, razvidno je kako su predmetne nekretnine od osnutka katastra na otoku V. 1953. bile upisane u posjedovnom listu broj 259 kao isključivi posjed A. K. žene I., potom A. V. pok. A.. Danas je čest. zgr. 1528/1 upisana kao suposjed tužiteljice i tuženika pod 1, u skladu sa upisom u zemljišne knjige, dok je čest. zem. 6780/2 K.O. V. popisom promjena

1985. pripojena čest. zem. 12354.

13. Prilikom očevida održanog na licu mjesta 5. lipnja 2020. tužiteljica je kao predmet spora pokazala dvije nekretnine, od kojih je prva kuća u gradu V., a predstavlja staru kamenu kuću u nizu koja se sastoji od prizemlja, dva kata i niskog potkrovlja. U prizemni prostor pristupa se kroz dvokrilna vrata sa zapadne strane, a dok preostalih etaža koje su međusobno povezane pristupa se s južne fasade zgrade i sve prostorije ove kuće u urednom su i funkcionalnom stanju. Druga nekretnina udaljena oko 150 metara predstavlja betonsku prizemnicu s pripadajućim zemljištem, koja nije pregledana jer je zatvorena metalnim dvokrilnim vratima, a ovom prilikom punomoćnik tužiteljice nije bio u posjedu njihovog ključa.

14. Sudski vještak za geodeziju R. R. u svom je nalazu od 17. rujna

2022. identifikirao pokazane sporne nekretnine, utvrdivši kako je kuća položena na čest. zgr. 1528/1 K.O. V., dok je betonska prizemnica položena na dijelu čest. zem. 12354 K.O. V., koji je na skici lica mjesta označio narančastom bojom. Ovome je dodao kako je čest. zem. 12354 nastala od više drugih čestica preko kojih je trebala proći cesta V.- K., koja nije izvedena po toj trasi, pa su čest. zem. 6780/1 i 6780/2, koje su sada dio čest. zem. 12354, u katastru ostale prijašnjim vlasnicima (korisnicima) u naravi, dok su u zemljišnoj knjizi upisane upravo pod starim oznakama. Na vještakov nalaz i mišljenje parnične stranke nisu iskazale primjedbe kojim bi osporile ili kako dovele u sumnju njegovu stručnost i objektivnost, stoga ga sud prihvaća u cijelosti.

15. Na okolnost utvrđenja posjeda predmetnih nekretnina, njegove kakvoće, kontinuiteta i dugotrajnosti, saslušani su na licu mjesta svjedoci D. V., N. R., K. D. i R. R., koji u bitnom potvrđuju navode tužiteljice. Naime, svjedok V. tvrdi kako je vlasnik kuće i zemljišta na kojem je prizemnica, bio tužiteljin ujak A. T. V. iz A. uz čiju su suglasnost ovaj objekt za stanovanje koristili tužiteljini roditelji I. i A. K.. Svjedok R. spominje kako je o radovima na svojoj kući, koja se nadovezuje na predmetnu, razgovarao sa tužiteljicom i njezinim suprugom, koji su živjeli u S., a kuću koristili u tijeku ljetnih mjeseci. Početkom 80-tih godina spomenuli su mu kako su kupili sporne nekretnine i nakon toga izveli radove na uređenju objekta. Svjedokinja D. sjeća se kako su kuću koristili supružnici K. s djecom, a čula je kako je tužiteljin ujak prodao ove nekretnine, ali ne zna detalje. Poznato joj je kako je spornu prizemnicu kao spremu koristio I. K., a nakon njega P. R. za držanje motokultivatora i drugih stvari, dok je svojedobno razgovarala s tužiteljicom radi kupnje pripadajućeg zemljišta. S. R. pored svega spominje kako je njegov otac P. R. od 1979. držao svoj automobil u spornoj prizemnici i to uz suglasnost tužiteljinog ujaka iz A. te je izveo radove na uređenju ovog objekta kao nekadašnje štale. Iskaze ovih svjedoka valjalo je cijeliti iz razloga što se radi o susjedima i daljnjoj rodbini tužiteljice u dobi od 57 do 86 godina, stoga je logično i očekivano kako su unatrag 50- 70 godina imali neposredna i objektivna saznanja o nekretninama o kojima su iskazivali, načinu njihovog korištenja, osobama koje su ih koristile pa tako i o svim okolnostima tog posjedovanja, a od značaja su u ovoj parnici. Njihovi iskazi u skladu su sa ostalim dokazima, a posebno je valjalo cijeliti službenu katastarsku evidenciju u kojoj su predmetne nekretnine od 1953. bile upisane kao posjed tužiteljinih pravnih prednika, odnosno roditelja I. i A. K. te A. V. pok. A.. Osim toga, svakako je valjalo cijeliti i osnovna obilježja predmeta spora i činjenica da se radi o potpuno uređenoj i opremljenoj kući u centru grada V. te obližnjoj betonskoj prizemnici koja, uz pripadajuće zemljište, predstavlja fizički izdvojenu cjelinu. Zbog svega iznesenog, tvrdnje svjedoka imaju valjano i logično uporište, stoga se njihovi iskazi prihvaćaju u cijelosti kao uvjerljivi i vjerodostojni. U skladu s iznijetim, jasno je kako je V. bio isključivi vlasnik i s tim u vezi prodao tužiteljici sporne nekretnine za cijelo, a ne za suvlasnički dio, uz dodatak kako sadržaj ugovora o darovanju nekretnina od 30. srpnja 1998. ukazuje da su kupci bili samo tužiteljica i njezin suprug, budući u suprotnom ne bi bilo potrebe da pravnim poslom iz 1998. tužiteljica daruje dio čest. zgr. 1528/1 sestri S. G. i bratu B. K..

15. Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja nedvojbeno je kako se radi o samostalnom posjedu tužiteljice koji je zakonit, jer je stečen kupnjom od stvarnog vlasnika A. V. pok. A. i darovanjem od supruga I. L., istinit, jer nije pribavljen silom, potajno ili prijevarom ni zlouporabom povjerenja, a u svakom slučaju pošten, jer u trenutku stjecanja ili nakon toga, a s obzirom na okolnosti, tužiteljica nije imala razloga sumnjati da joj pravo na posjed ne pripada, pri čemu je za dodati kako do zaključenja raspravljanja nisu dostavljeni dokazi koji bi zakonsku presumpciju poštenja osporili ili je kako doveli u sumnju. Kod takvog stanja stvari, a uzimajući u obzir da je tužiteljica stupila u posjed 1981. nakon sklapanja kupoprodajnog ugovora, jasno je kako se radi o faktičkoj vlasti zakonom propisanih obilježja, koja je od tog trenutka trajala kontinuirano, što znači da je dosjedanje okončano 2021. nakon proteka 20 godina, u skladu s citiranim odredbama iz čl. 159. ZV.
16. Slijedom iznijetog, tužba ima valjano činjenično i zakonsko uporište, stoga je tužbeni zahtjev, postavljen radi utvrđenja tužiteljice vlasnicom nekretnina čest. zgr.

1528/21 kuća 96 m2 ZU 5373 K.O. V. i čest. zem. 6780/2 vinograd 45 m2 Z.U. 5374 K.O. V. i upisa tog prava u zemljišnoj knjizi, uz istodobno brisanje suvlasničkih prava s imena tuženika, valjalo prihvatiti u cijelosti, kako je i odlučeno u izreci ove presude.

17. Odluka o parničnom trošku nije donesena jer nije zatražena njegova naknada.

Split, 20. lipnja 2022.

Sudac

Branko Malenica, v.r.

PRAVNA POUKA Protiv ove presude nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana primitka pismenog otpravka iste. Žalba se podnosi Županijskom sudu, a putem ovog suda u tri primjerka.

Izvor: IUS INFO, URL

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Ja, Valentina Milković pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog/diplomskog rada pod naslovom: **Stjecanje i gubitak prava s posebnim osvrtom na zastaru**, te da u navedenom radu nisu na nedozvoljen način korišteni dijelovi tuđih radova.

U Požegi, 11. rujna 2024.

Potpis studenta

